

Årsredovisning 2022

SVERIGES DOMSTOLAR

Innehållsförteckning

RESULTATREDOVISNING	GENERALDIREKTÖREN INLEDER	3
	DET HÄR ÄR SVERIGES DOMSTOLAR	5
	Uppdrag och organisation	5
	Mål för verksamheten	7
	Resultatredovisningens indelning	9
	DÖMANDE, BESLUTANDE OCH RÄTTSVÅRDANDE VERKSAMHET	10
	Verksamhetens resultat och utveckling	10
	Tingsrätterna	19
	Hovrätterna	32
	Högsta domstolen	39
	Förvaltningsrätterna	44
	Kammarrätterna	55
	Högsta förvaltningsdomstolen	62
	Hyres- och arrendenämnderna	67
	Rättshjälpsmyndigheten	73
	VERKSAMHETSUTVECKLING	76
	Domstolen i samhället	79
	Utvecklad målhantering	82
	Stärkt förtroende och ökad trygghet	86
	Den attraktiva arbetsplatsen	94
	En hållbar organisation	106
FINANSIELL REDOVISNING	INTERNATIONELL VERKSAMHET	110
	EKONOMISK ÖVERSIKT	115
	FINANSIELLA DOKUMENT	120
	Sammanställning över väsentliga uppgifter	120
	Resultaträkning	121
	Balansräkning	122
	Finansieringsanalys	123
	Anslagsredovisning	124
	Tilläggsupplysningar och noter	127
	Ersättningar till ledande befattningshavare och insynsråd	142
BILAGOR	INTERN STYRNING OCH KONTROLL	143
	Årsredovisningens undertecknande	145
BILAGOR	BILAGOR TILL RESULTATREDOVISNINGEN	146
	Bilaga 1 Verksamhetsmål	146
	Bilaga 2 Styckkostnader	150
	Bilaga 3 Personalstatistik	152
	Bilaga 4 Sidhänvisning till åiterrapporteringskrav	155

Generaldirektören inleder

Oberoende domstolar värnar demokratin

Frågan om domstolarnas oberoende blossade upp ordentligt under slutet av 2022. Startskottet var en undersökning som Rättsfonden låtit genomföra och som visade på en oroväckande låg kunskap om domstolarnas oberoende hos gymnasieungdomar. Därutöver fick vi en diskussion om domstolarnas självständighet i förhållande till politiken.

Oberoende domstolar som åtnjuter allmänhetens förtroende är bärande för rättsstaten och för demokratin. I Sverige har vi varit en stabil demokrati i hundra år. Domstolarnas ställning är grundlagsskyddad och vårt dualistiska styre - med självständiga myndigheter och en mycket stark rätt för den enskilde att få sin sak prövad i domstol - är unikt. Men demokratin är ingenting som kan tas för givet utan den måste vinnas varje dag.

Gör vi en internationell utblick ser vi i många länder en utveckling mot ett mer auktoritärt styre där rättsstatens principer undergrävs. Demokratiindex i världen sjunker. Krig i vår närvärld samt ökade motsättningar och ökad polarisering i hela vår omvärld pekar tydligt på att rättsstaten och demokratin utsätts för påfrestningar, och att förändringar i en icke-demokratisk riktning kan ske snabbt.

Under våren kommer den parlamentariska kommitté som ser över hur vi i Sverige ytterligare kan stärka domstolarnas oberoende - och som leds av Högsta domstolens ordförande Anders Eka - att lämna sitt slutbetänkande till regeringen. För är det någon gång som vi ska stärka domstolarnas oberoende och självständighet så är det nu.

Vi kan se tillbaka på ett år där domstolarna har fullgjort sitt viktiga uppdrag och bidrag till demokratin, att avgöra mål och ärenden på ett effektivt och rättssäkert sätt. Detta samtidigt som de har utvecklat sin verksamhet och bedrivit ett systematiskt förtroende- och kvalitetsarbete.

Det rekordhöga målinflödet som vi har sett de senaste åren har avstannat. För första gången sedan 2018 minskade antalet inkomna mål ifjol. Det gjorde också antalet avgjorda mål men på grund av att domstolarna avgjorde fler mål än vad som tillkom så minskade balanserna. Totalt uppnåddes fem av regeringens tretton verksamhetsmål.

Det är naturligtvis omöjligt att nämna all den verksamhetsutveckling som ägde rum inom Sveriges Domstolar under 2022 men låt mig ge några exempel.

Vi följer regelbundet och systematiskt upp våra samordnade planer för digitalisering och levererar i den takt vi planerat. Efter många års omfattande utvecklingsarbete infördes under 2022 en helt digital brottmålshandling där information flödar elektroniskt genom hela rättskedjan. Alla domstolar är nu anslutna till e-arkivet och tvåfaktorsautentisering för alla medarbetare inom Sveriges Domstolar har införts som ett led i att förstärka vår informationssäkerhet. En ny e-tjänst som möjliggör digital inlämning

av handlingar för myndigheter har utvecklats och lanserats. Vi har också tagit vår första AI-lösning i drift, en applikation som används för att översätta avgöranden vid Högsta domstolen och Högsta förvaltningsdomstolen.

Ett omfattande projekt med att modernisera tekniken i alla förhandlings-salar avslutades under 2022 vilket har skapat goda möjligheter att genomföra förhandlingar effektivt och rättssäkert.

Stora nybyggnationer pågår för tingsrätterna i Hudiksvall och Norrköping, för Göta hovrätt och Kammarrätten i Jönköping och för tingsrätten, förvaltningsrätten och Hyres- och arrendenämnden i Malmö. Under 2022 fattades beslut om nybyggnationer för tingsrätten i Borås och för tingsrätten och Mark- och miljödomstolen i Vänersborg.

Införandet av fasta säkerhetskontroller på flera domstolar har bidragit till säkrare domstolslokaler och arbetet med att förse ytterligare ett antal domstolar med säkra entréer fortgår.

Domstolsverket blev under året beredskapsmyndighet inom sektorn ”Ordning och säkerhet”. Ett omfattande arbete pågår för att stärka krisberedskapen inom Sveriges Domstolar.

Arbetet med kompetensförsörjning inom Sveriges Domstolar bedrivs på bred front av Domstolsverket, i nära samarbete med alla domstolschefer. Under 2022 påbörjades arbetet med en handlingsplan som fokuserar på att göra domarrollen mer attraktiv.

Under 2022 utökades antalet fiskalsplatser och antalet adjungerade råd för att bredda rekryteringsbasen. Det inrättades en rekryteringsfunktion på Domstolsverket för att stödja chefer på mindre och mellanstora domstolar i arbetet med att rekrytera. Domstolsverket har också etablerat ett lokalkontor i Umeå för att bland annat underlätta rekryteringen av framtida domare i norra Sverige.

Kantar Public och Medieakademin mäter varje år svenska folkets förtroende för olika samhällsinstitutioner. I den mätning som genomfördes 2022 hamnade Sveriges Domstolar på en fjärde plats, 66 procent av de tillfrågade sade sig ha ett ganska eller mycket stort förtroende för domstolarna. Jämför man domstolarna med andra myndigheter är det en relativt hög siffra och förtroendet för domstolarna ligger stabilt över tid. Men samtidigt är det en tredjedel som enligt denna undersökning saknar förtroende för domstolarna.

För att öka medborgarnas förtroende behöver vi fortsätta att bedriva verksamheten med hög kvalitet och utveckla den i takt med tiden och omvärldens krav. Snabb och effektiv handläggning, utvecklad målhantering, ett gott bemötande av parter och vittnen och begripliga domar och beslut. Med ökad osäkerhet och polarisering behöver domstolarna vara den trygga garanten för den enskildes rättssäkerhet och för demokratin.

Thomas Rolén
Generaldirektör Domstolsverket

Det här är Sveriges Domstolar

Uppdrag och organisation

Sveriges domstolar – rättssäkra och oberoende

Domstolarna ansvarar för rättskipningen i Sverige. Domstolarna respekterar allas likhet inför lagen och tryggar den enskildes rättssäkerhet. Rättskipningen utövas sakligt och opartiskt. Mål och ärenden avgörs i tid, med hög kvalitet och effektivt.

Sveriges Domstolar omfattar ett 80-tal myndigheter med sammanlagt drygt 7 000 anställda. De arbetar varje dag för att mål och ärenden ska handläggas rättssäkert och effektivt. Tillsammans med övriga delar av rättsväsendet har Sveriges Domstolar ett gemensamt mål att säkra den enskildes rättstrygghet och rättssäkerhet. Domstolarnas oberoende och självständighet i förhållande till riksdag, regering och andra myndigheter är inskrivet i svensk grundlag.

De allmänna domstolarna består av tre instanser; tingsrätter, hovrätter och Högsta domstolen. Här handläggs bland annat brottmål, familjerelaterade mål och tvistemål mellan företag eller enskilda individer. Inom de allmänna domstolarna finns också mark- och miljödomstolar och patent- och marknadsdomstol.

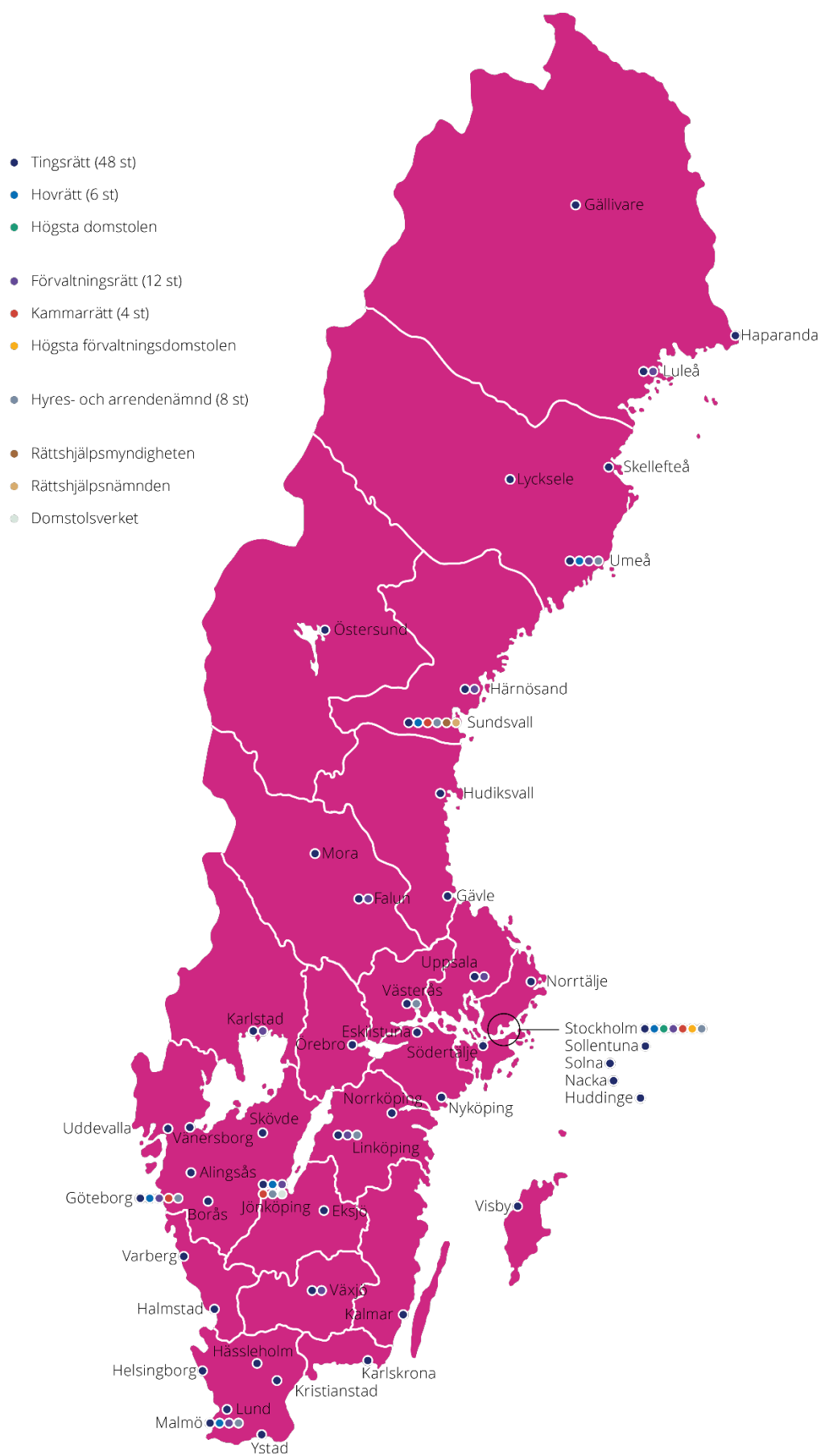
De allmänna förvaltningsdomstolarna består även de av tre instanser; förvaltningsrätter, kammarrätter och Högsta förvaltningsdomstolen. De avgör tvister, främst mellan enskilda och myndigheter. Det kan till exempel gälla skattemål, utlännings- och medborgarskapsmål (migrationsdomstolarna), tvister med Försäkringskassan eller kommunen.

Hyres- och arrendenämnderna medlar i tvister som rör bland annat hyres- och bostadsrätter, samt arrendetvister. Nämnderna fattar också beslut i vissa frågor, till exempel rätten att hyra ut en lägenhet i andra hand.

Rättshjälpsmyndigheten är en rikstäckande myndighet som fattar beslut i frågor som rör rättshjälp. Myndighetens uppgift är att verkställa ett domstolsbeslut i rättshjälpsfrågor och att fatta beslut om rättshjälp i ärenden som inte handläggs vid domstol. Besluten kan överklagas till **Rätts-
hjälpnämnden**.

Domstolsverket lyder under regeringen och fungerar som en serviceorganisation till domstolarna i landet med en mängd uppgifter som bidrar till en rättssäker och effektiv verksamhet inom Sveriges Domstolar. Uppdraget ska genomföras med respekt för domstolarnas självständighet i dömandet och tillämpning av rättsregler i enskilda fall. Utöver uppdraget att ge administrativt stöd och service till domstolar och allmänhet har Domstolsverket i uppdrag att driva och stödja utvecklings- och kvalitetsarbete inom domstolarna samt leda och samordna inom vissa områden exempelvis när det gäller effektiv resursfördelning och utfärdande av föreskrifter. Domstolsverket ska också arbeta för god tillgänglighet och information om verksamheten samt verka för god samverkan mellan domstolarna och andra myndigheter. Inom Sveriges Domstolar finns även Domstolsakademin som ansvarar för all juridisk kompetensutveckling.

DET HÄR ÄR SVERIGES DOMSTOLAR

Mål för verksamheten

ENLIGT REGLERINGSBREV:

Verksamheten vid Sveriges Domstolar ska bedrivas med hög kvalitet och vara effektiv. Målbalanser och omloppstider ska hållas på en rimlig nivå.

För de flesta domstolsslag har regeringen fastställt verksamhetsmål för omloppstider medan Högsta domstolen och Högsta förvaltningsdomstolen sätter egna mål. För den dömande verksamheten uttrycks verksamhetsmålen för 2022 på följande sätt:

Huvuddelen (75 procent) av brottmålen, exkl. förtursmål, ska inte ta längre tid än fem månader att avgöra i tingsrätt respektive hovrätt. För tvistemålen, exkl. gemensam ansökan om äktenskapsskillnad, ska huvuddelen inte ta längre tid än sju månader att avgöra i tingsrätt. För tvistemål i hovrätt ska frågan om prövningstillstånd i huvuddelen av målen ta högst två månader att avgöra. I de mål där prövningstillstånd beviljas ska huvuddelen av målen ta högst tio månader att avgöra från den tidpunkt då målet kom in till hovrätten. För målen i förvaltnings- och kammarrätterna, exkl. förturs- och migrationsmål, ska huvuddelen inte ta längre tid än sex månader att avgöra i respektive instans.

För migrationsmålen ska merparten (90 procent) av avlägsnandemålen för ensamkommande barn ta högst två månader att avgöra. Av övriga avlägsnandemål ska merparten ta högst fyra månader att avgöra. Av verkställighetsmålen ska merparten ta högst en månad att avgöra. Av övriga migrationsmål ska merparten ta högst fem månader att avgöra. För migrationsmålen vid Migrationsöverdomstolen ska 90 procent inte ta längre tid att avgöra än två månader.

För den beslutande och rättsvårdande verksamheten ska huvuddelen (75 procent) av ärendena vid hyres- och arrendenämnderna (exkl. ärenden om avstående från besittningsskydd för bostad och lokal, medling av lokal och arrende, uppskov med avflyttning/avträde för lokal- och anläggningsarrende samt dispens av jordbruks- och anläggningsarrende) inte ta längre tid än fyra månader att avgöra.

Enligt regleringsbrevet ska domstolarna och hyres- och arrendenämnderna, i samråd med Domstolsverket även sätta egna verksamhetsmål för omloppstider. Dessa stäms av och följs upp under året vid resultatdialoger med Domstolsverket.

Sveriges Domstolar har även interna målsättningar för kvalitet och effektivitet i den gemensamma strategiska inriktningen.

Så här bedöms verksamhetens resultat

Omloppstider och målbalansens storlek är de huvudsakliga resultatindikatorerna som används vid analys och bedömning av domstolsslagens resultat och utveckling.

Såväl kvalitet som effektivitet kan i viss mån mätas i omloppstider för avgjorda mål. Om omloppstiden överstiger den fastställda målsättningen bedöms målet inte ha nåtts. Ur rättssäkerhetssynpunkt bör spridningen mellan domstolarnas omloppstider vara liten inom domstolsslaget. Omloppstiden ska vara skälig oavsett vid vilken domstol i landet som handläggningen sker. För respektive domstolsslag görs en sammantagen analys och bedömning om målsättningen för omloppstid har uppnåtts och om dess utveckling och spridning har varit positiv, negativ eller oförändrad.

Domstolarnas totala balans kan, med hjälp av en beräkningsmodell, delas upp i en s.k. arbetsbalans och överbalans. Se mer om beräkningsmodellen i avsnittet *Målutveckling*. Om domstolsslaget har en överbalans bedöms målsättningen för en rimlig balansnivå inte ha uppnåtts. För respektive domstolsslag görs en sammantagen analys och bedömning om rimlig balansnivå har uppnåtts och om balansernas utveckling har varit positiv, negativ eller oförändrad.

Resultatutvecklingen analyseras och kommenteras också med utgångspunkt i arbetsproduktivitet och kostnadsproduktivitet. Arbetsproduktiviteten definieras som antalet avgjorda mål per årsarbetskraft och kostnadsproduktiviteten definieras som kostnader för avgjorda mål och ärenden. Utvecklingen kan vara positiv, negativ eller oförändrad och indikatorerna används för att bedöma om utvecklingen går i önskad riktning för respektive domstolsslag.

Det arbete som bedrivs för att utveckla och effektivisera verksamheten inom Sveriges Domstolar redovisas inom ramen för de fem målområdena i den strategiska inriktningen. För bedömning av resultatet sker uppföljning tertialvis med stöd av kvantitativa och kvalitativa nyckeltal och resultatindikatorer samt annan information som är relevant för att bedöma måluppfyllelsen.

Resultatredovisningens indelning

Sveriges Domstolar redovisar, analyserar och bedömer verksamhetens resultat enligt förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag i förhållande till de uppgifter som finns i Domstolsverkets instruktion och de mål och krav som regeringen angett i regleringsbrev eller i något annat beslut. Resultatredovisningen omfattar även annan information som bedöms vara av väsentlig betydelse för regeringens bedömning av myndighetens resultat och genomförande av verksamheten.

Verksamhetsområden

I resultatredovisningen delas Sveriges Domstolar in i verksamhetsområden utefter vår organisation. Verksamhetsområdena är de olika domstolsslagen samt Domstolsverket som är en serviceorganisation till samtliga myndigheter inom Sveriges Domstolar.

Disposition

Resultatredovisningen är indelad i följande kapitel i syfte att ge en samlad bild av Sveriges Domstolars verksamhet och resultat:

Det inledande kapitlet *Det här är Sveriges Domstolar* beskriver uppdrag, organisation och mål för verksamheten.

I kapitel *Dömande, beslutande och rättsvårdande verksamhet* redovisas en sammanfattande analys och bedömning av verksamhetens resultat och utveckling. Därefter görs motsvarande redovisning för respektive domstolsslag. I detta kapitel redovisas återrapporteringskrav för den dömande verksamheten.

I kapitel *Verksamhetsutveckling* redovisas det arbete som är centralt för Domstolsverkets uppdrag och verksamhet och som vidtagits för att utveckla och effektivisera verksamheten inom Sveriges Domstolar. Redovisningen innefattar en sammanfattande analys och bedömning av verksamhetens resultat inom ramen för de fem målområden som Sveriges Domstolar prioriterat i sin strategiska inriktning. I kapitlet återrapporteras även de uppgifter som finns i Domstolsverkets instruktion och regeringens övriga återrapporteringskrav. Återrapporteringskrav för internationella uppdrag redovisas i kapitel *Internationell verksamhet*.

I kapitel *Ekonomisk översikt* redovisas verksamhetens kostnader och intäkter samt uppbörd, avgiftsbelagd verksamhet och transfereringar.

Efter den finansiella redovisningen finns kapitlet *Intern styrning och kontroll* och därefter *Bilagor till resultatredovisningen*. Årsredovisningen avslutas med en förteckning över de olika återrapporteringskraven med sidhänvisningar till resultatredovisningen.

Dömande, beslutande och rättsvårdande verksamhet

Verksamhetens resultat och utveckling

För de av regeringen uppsatta verksamhetsmålen uppnåddes 2022 ett mål färre än året innan. Totalt uppnåddes 5 av regeringens 13 verksamhetsmål. Under året förbättrades omloppstiden för fem, försämrades för sju och var oförändrat för ett av målen.

Tabell 1 Omloppstider i månader för regeringens verksamhetsmål

75 percentilen (90 percentilen för migrationsmål)		Mål	2020	2021	2022	
Tingsrätter	- Brottmål exkl. förtursmål*	5,0	4,0	4,2	3,9	↓
	- Tvistemål exkl. gem. ansökan om äktenskapsskillnad	7,0	7,0	6,6	6,5	↓
Hovrätter	- Brottmål exkl. förtursmål	5,0	6,9	6,9	8,3	↑
	- Tvistemål fram till PT-beslut	2,0	1,7	1,9	1,8	↓
	- Tvistemål där PT beviljats	10,0	12,6	14,6	15,9	↑
Förvaltningsrätter	- Samtliga mål exkl. förtursmål och migrationsmål	6,0	8,1	7,8	7,9	↑
Kammarrätter	- Samtliga mål exkl. förtursmål och migrationsmål	6,0	8,7	5,8	7,0	↑
Migrationsdomstolar	- Avlägsnandemål, ensamkommande barn	2,0	4,6	4,2	5,2	↑
	- Övriga avlägsnandemål	4,0	22,8	20,1	23,0	↑
	- Verkställighetsmål	1,0	0,9	0,9	0,9	-
	- Övriga migrationsmål	5,0	4,4	5,2	6,8	↑
Migrationsöverdomstolen	- Migrationsmål, totalt	2,0	1,8	1,6	1,5	↓
Hyres- och arrendenämnder	- Ett urval av ärenden, se avsnittet om Hyres- och arrendenämnderna	4,0	6,3	10,7	7,3	↓

Färgmarkering och pilar anger om verksamhetsmålet uppnås eller inte, samt riktningen för omloppstidens utveckling. En grön pil indikerar att verksamhetsmålet uppnås, medan en röd pil indikerar att det inte uppnås. En nedåtgående pil visar på förbättring från föregående år, dvs. omloppstiden minskade. En uppåtgående pil visar på försämring, dvs. omloppstiden ökade.

* Definitionen av förtursmål har ändrats och påverkat omloppstiden för brottmål i tingsrätt marginellt. Omloppstider för 2020 och 2021 har därför uppdaterats i förhållande till förra årsredovisningen. Läs mer om förändringen i bilaga 1.

I tingsrätterna skedde en svagt positiv utveckling för såväl brottmål som tvistemål. Tingsrätterna nådde fortsatt båda verksamhetsmålen. Hovrätterna uppnådde fortsatt verksamhetsmålet för tvistemål fram till beslut om prövningstillstånd. De övriga två verksamhetsmålen uppnåddes inte. I förhållande till 2021 förbättrades omloppstiden för tvistemål fram till beslut

om prövningstillstånd medan den försämrades för brottmål och tvistemål där prövningstillstånd beviljats.

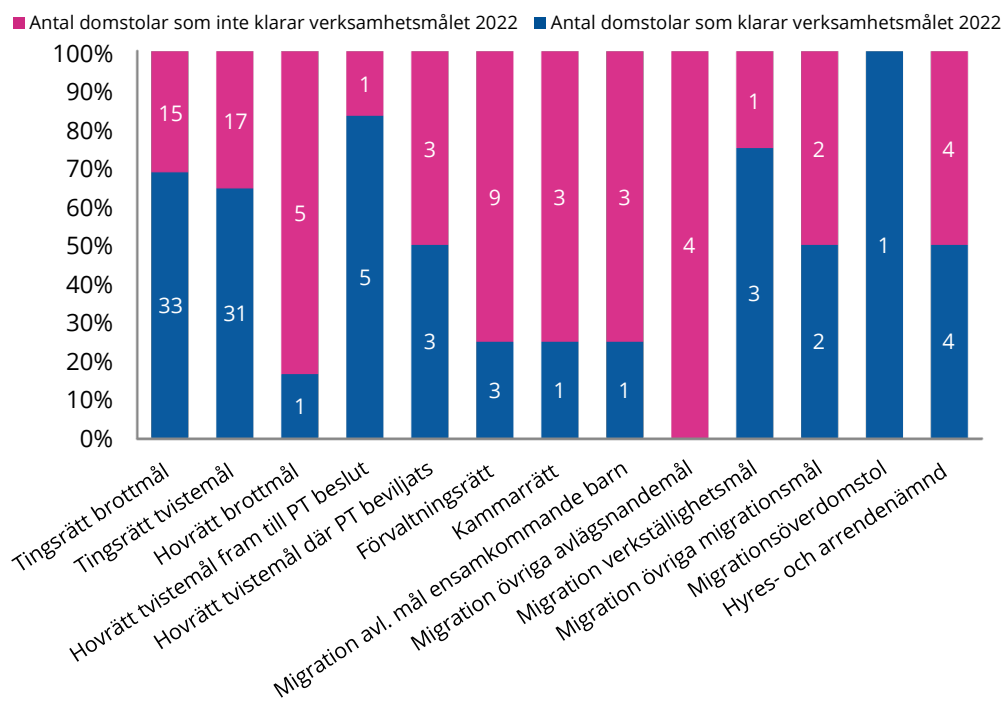
I förvaltningsrätterna uppnåddes inte verksamhetsmålet och omloppstiden försämrades marginellt. Till skillnad från förra året uppnådde kammarrätterna inte sitt verksamhetsmål och omloppstiden försämrades förhållandevis kraftigt.

För omloppstiderna i migrationsdomstolarna vände den positiva utvecklingen för övriga avlägsnandemål då omloppstiden försämrades i förhållande till de två föregående åren. Omloppstiden försämrades även för avlägsnandemål avseende ensamkommande barn. För verkställighetsmål var omloppstiden oförändrad medan den försämrades relativt mycket för övriga migrationsmål. Ett mål uppnåddes 2022, och det var målet för verkställighetsmål. Migrationsöverdomstolen uppnådde sitt verksamhetsmål och det skedde en mindre förbättring av omloppstiden.

Verksamhetsmålet för hyres- och arrendenämnderna uppnåddes inte men det skedde en kraftig förbättring av omloppstiden jämfört med 2021.

Regeringens verksamhetsmål är definierade utifrån omloppstiden för den 75 percentilen (90 percentilen för migrationsmålen). Det innebär att 75 procent av de avgjorda målen har en kortare omloppstid än de ovan redovisade resultaten. I regeringens verksamhetsmål är dessutom förtursmålen, som ska avgöras inom givna och korta tidsramar, exkluderade vilket innebär att omloppstiderna beräknas på mål som normalt sett tar längre tid att handlägga. Å andra sidan ingår de s.k. förordnandemålen i tingsrätt, mål som i regel skrivs av till följd av att en stämningsansökan inte inkommit och omloppstiden blir då kort.

Diagram 1 Antal domstolar som uppnådde resp. inte uppnådde regeringens verksamhetsmål

Även om ett domstolsslag som helhet inte uppnådde regeringens verksamhetsmål så fanns det domstolar och nämnder som uppnådde dem. På motsvarande sätt fanns det domstolar och nämnder som inte uppnådde verksamhetsmålen även om domstolsslaget som helhet uppnådde dem. Totalt sett, i förhållande till 2021, var resultatet i princip oförändrat när det gäller antalet domstolar och nämnder som uppnådde verksamhetsmålen. År 2022 uppnåddes 88 verksamhetsmål vid domstolarna och nämnderna, jämfört med 87 året innan. Mellan åren 2020 och 2021 minskade antalet uppnådda verksamhetsmål från 91 till nämnda 87. De enskilda domstolarnas och nämndernas resultat återfinns i bilaga 1. Där redovisas även Högsta domstolens och Högsta förvaltningsdomstolens egna satta mål och resultat.

Förklarande faktorer till måluppfyllelsen

Verksamhetsmålen utgör en utgångspunkt i verksamhetsplaneringen och måluppfyllelsen följs upp löpande under året. Under året genomförde Domstolsverket resultatdialoger med samtliga domstolar och nämnder, bl.a. med avsikten att uppnå en fördjupad förståelse av vad som påverkar måluppfyllelsen.

I en enkät till domstolarna och nämnderna ställdes frågor beträffande måluppfyllelsen och vilka som var de huvudsakliga skälen till att regeringens verksamhetsmål uppnåddes eller inte, samt om några särskilda åtgärder vidtagits för att uppnå dem eller för att undvika att omloppstiderna skulle försämrats.

När det gäller försvårande omständigheter pekade många domstolar på ökad måltillströmning under senare år vilket lett till en ansträngd arbetssituation med ökande balanser, fortfarande delvis beroende på pandemin. Långa förhandlingar och att målen blir alltmer komplexa samt en hög andel förtursmål framfördes också som försvårande orsaker. Detsamma gäller ryckighet i anslagstilldelningen och bristande ekonomiska resurser. Hög personalomsättning, sjukskrivningar liksom vakanta domaranställningar utpekades också som försvårande omständigheter.

Som framgångsfaktorer för måluppfyllelsen nämndes bland annat vikande måltillströmning, nya mer effektiva arbetssätt, god ledning och styrning, särskilda balansavarbetsprojekt med hjälp av Förstärkningsstyrkan och en fortsatt digitalisering av målhanteringen. Flera domstolar underströk vikten av kompetenta, arbetsamma medarbetare i väl fungerande organisationer. Det pekades också på utvecklingsarbete och omorganisationer i olika former. Ett antal tingsrätter pekade på försöksverksamheten ”snabbare lagföring” som en bidragande orsak till att verksamhetsmålet för brottmål uppnåddes.

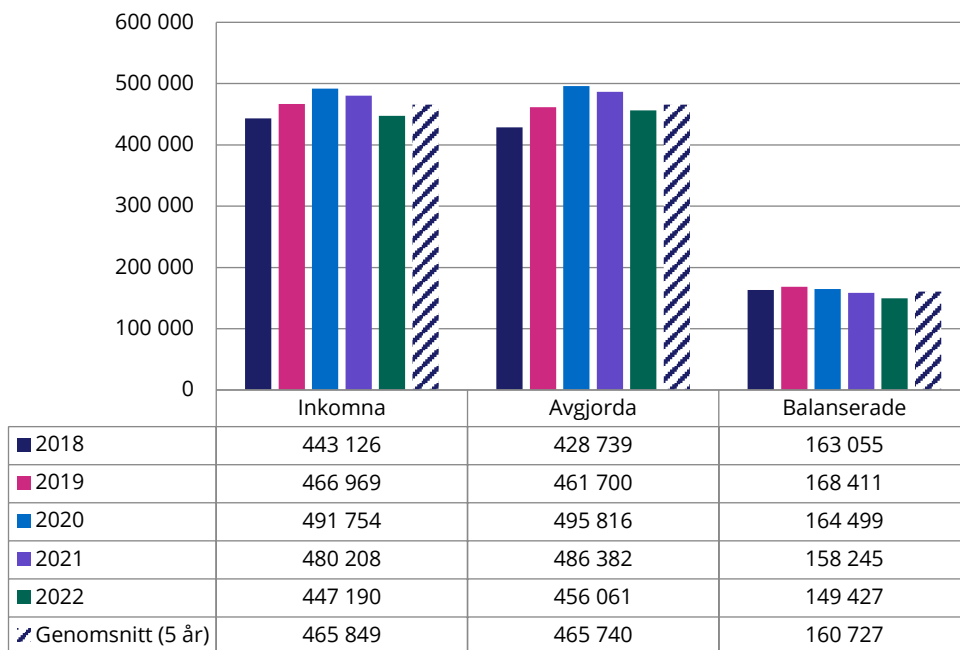
Balanssituationen är en viktig faktor för uppfyllelsen av regeringens verksamhetsmål. Det finns ett tydligt samband mellan balansernas storlek, åldersstruktur och omloppstidernas längd. De totala balanserna vid domstolarna minskade successivt under perioden 2012–2015, därefter vände utvecklingen och balansläget försämrades 2016–2019. Under åren 2020–2022 minskade de totala balanserna och balansläget förbättrades således.

När det gäller spridningen i resultat mellan olika domstolar inom samma domstolsslag finns inte några uppenbara orsaker utan den kan förklaras av

en mängd olika omständigheter, till exempel att det inom varje domstolslag finns domstolar av olika storlek och med skiftande förutsättningar. När äldre mål i balans avgörs ökar omloppstiderna och kan påverka domstolens omloppstider negativt under ett enskilt år för att samtidigt förbättra balansernas åldersstruktur på sikt.

Målutveckling

Diagram 2 Den totala målutvecklingen inkl. migrationsmål, samtliga domstolsslag

På grund av eftersläpningar och rättelser i registreringen av mål, överensstämmer inte alltid skillnaden mellan antalet inkomna och avgjorda mål med balansförändringen under året, t.ex. kan vissa mål som avgjorts 2021 ha registrerats först 2022.

Under den senaste femårsperioden har Sveriges Domstolar haft ett genomsnitt om ca 466 000 inkomna och avgjorda mål per år, inklusive migrationsmål. Under år 2022 minskade antalet inkomna mål med sju procent jämfört med året innan, och det var andra året i rad som målinflödet minskade ifrån de rekordhöga nivåerna år 2020. Vid exkludering av migrationsmål, som haft ett markant avtagande inflöde, minskade inkomna mål med fem procent under året. Avgjorda mål minskade år 2022, med sex procent, och avtog för andra året i rad. Exkluderas migrationsmål avgjordes fyra procent färre mål än föregående år.

Antalet balanserade mål har under den senaste femårsperioden varit i genomsnitt ca 161 000 mål per år. Balanserade mål har haft en minskande trend sedan år 2019 och balansnivåerna minskade med ytterligare sex procent under år 2022. I förhållande till genomsnittet låg balanserade mål under snittet för femårsperioden, i likhet med de inkomna och avgjorda målen. Balanserade mål exklusive migrationsmål minskade i samma takt, med sex procent. En utveckling i fortsatt positiv riktning för Sveriges Domstolars målbalanser.

Tabell 2 Inkomna mål vid domstolarna

Utveckling per domstolsslag	2020	2021	2022	Förändring 2021-2022	
Inkomna mål				Antal	%
Tingsrätter	212 580	213 393	209 629	-3 764	-2%
Hovrätter	31 944	34 266	35 051	785	2%
Högsta domstolen	6 982	8 113	8 477	364	4%
Förvaltningsrätter exkl. migration	121 649	117 966	103 381	-14 585	-12%
Kammarrätter exkl. migration	24 685	25 712	21 819	-3 893	-15%
Högsta förvaltningsdomstolen	7 452	7 728	7 716	-12	0%
Summa exkl. migration	405 292	407 178	386 073	-21 105	-5%
Migrationsdomstolarna	70 110	59 970	48 968	-11 002	-18%
Migrationsöverdomstolen	16 352	13 060	12 149	-911	-7%
Summa inkl. migration	491 754	480 208	447 190	-33 018	-7%

Inflödet av mål minskade vid de flesta av domstolsslagen under 2022. Vid tingsrätterna minskade målen marginellt från år 2021 som var den högsta uppmätta nivån under 2000-talet. Tvistemålen var den målkategori som främst bidrog till minskningen, medan brottmålen låg på samma nivå som föregående år. Vid hovrätterna ökade antalet inkomna mål marginellt till den högsta nivån hittills under 2000-talet. Det var främst brottmål som bidrog till ökningen. Även vid Högsta domstolen fortsatte inkomna mål att öka på grund av ett ökat brottmålsinflöde.

Antalet inkomna mål vid förvaltningsrätterna exkl. migration minskade kraftigt då ett flertal av de volymstora målkategorierna minskade. Även inflödet till kammarrätterna exkl. migration minskade kraftigt under 2022 i linje med utvecklingen vid underrätterna. Vid Högsta förvaltningsdomstolen var de inkomna målen i paritet med föregående år.

Vid migrationsdomstolarna fortsatte antalet inkomna mål att minska kraftigt för andra året i rad och var nu på de lägsta nivåerna sedan år 2016. Särskilt för de mest arbetskrävande målen, avlägsnandemål asyl, syntes en kraftig nedgång.

Antalet inkomna mål till Migrationsöverdomstolen minskade tydligt för andra året i rad. Flera målkategorier inklusive avlägsnandemål asyl minskade, medan medborgarskapsmål och viseringsmål ökade kraftigt.

Tabell 3 Avgjorda mål vid domstolarna

Utveckling per domstolsslag	2020	2021	2022	Förändring 2021-2022	
Avgjorda mål				Antal	%
Tingsrätter	209 502	216 083	211 274	-4 809	-2%
Hovrätter	31 043	33 281	35 145	1 864	6%
Högsta domstolen	6 781	7 807	8 193	386	5%
Förvaltningsrätter exkl. migration	125 563	121 275	108 386	-12 889	-11%
Kammarrätter exkl. migration	28 478	24 436	23 759	-677	-3%
Högsta förvaltningsdomstolen	7 204	7 532	7 826	294	4%
Summa exkl. migration	408 571	410 414	394 583	-15 831	-4%
Migrationsdomstolarna	70 623	62 733	49 265	-13 468	-21%
Migrationsöverdomstolen	16 622	13 235	12 213	-1 022	-8%
Summa inkl. migration	495 816	486 382	456 061	-30 321	-6%

De avgjorda målen minskade år 2022 vid de domstolsslag som hade ett minskat inflöde. Tingsrätterna avgjorde marginellt färre mål än föregående år och precis som för de inkomna målen minskade antalet från rekordhöga nivåer. Tvistemålen låg bakom minskningen även för avgjorda mål. Vid hovrätterna och Högsta domstolen fortsatte antalet avgjorda mål att öka tydligt för andra året i rad.

Antalet avgjorda mål vid förvaltningsrätterna exkl. migration minskade kraftigt och i flertalet av målkategorierna. Även vid kammarrätterna exkl. migration minskade antalet avgjorda mål något och för de flesta målkategorier. Vid Högsta förvaltningsdomstolen avgjordes det något fler mål än året innan.

Antalet avgjorda mål vid migrationsdomstolarna fortsatte att minska kraftigt under 2022. Nedgången syntes i flera målkategorier som också minskat i inflöde. Även vid Migrationsöverdomstolen minskade antalet avgjorda mål tydligt i linje med utvecklingen för de inkomna målen.

Tabell 4 Balanserade mål vid domstolarna

Utveckling per domstolsslag	2020	2021	2022	Förändring 2021-2022	
Balanserade mål				Antal	%
Tingsrätter	88 034	85 168	83 457	-1 711	-2%
Hovrätter	7 841	8 823	8 735	-88	-1%
Högsta domstolen	1 041	1 346	1 631	285	21%
Förvaltningsrätter exkl. migration	43 623	40 410	35 474	-4 936	-12%
Kammarrätter exkl. migration	7 230	8 506	6 577	-1 929	-23%
Högsta förvaltningsdomstolen	1 870	2 050	1 943	-107	-5%
Summa exkl. migration	149 639	146 303	137 817	-8 486	-6%
Migrationsdomstolarna	13 652	10 910	10 645	-265	-2%
Migrationsöverdomstolen	1 208	1 032	965	-67	-6%
Summa inkl. migration	164 499	158 245	149 427	-8 818	-6%

För målbalanser syntes en positiv utveckling med minskade nivåer för samtliga domstolsslag förutom Högsta domstolen. Tingsrätternas balanssituation förbättrades ytterligare under år 2022, främst på grund av minskat antal tvistemål i balans. Vid hovrätterna minskade balanserna marginellt. För Högsta domstolen ökade balanserna kraftigt jämfört med utgången av år 2021.

Som en följd av det minskade målinflödet skedde en stor förbättring av balanssituationen i förvaltningsrätterna exkl. migration. Vid kammarrätterna exkl. migration syntes en kraftig balansminskning och även Högsta förvaltningsdomstolen hade en tydlig balansminskning.

Vid migrationsdomstolarna minskade de balanserade målen marginellt. Vid Migrationsöverdomstolen minskade balanserna, sannolikt till följd av det minskade inflödet.

Tabell 5 Andel balanserade mål äldre än 6, 12 och 24 månader

	2020	2021	2022
Äldre än 6 månader	35,1 %	34,9 %	34,5 %
Äldre än 12 månader	12,1 %	12,0 %	12,8 %
Äldre än 24 månader	2,4 %	2,2 %	2,5 %

Av den totala balansen inkl. migrationsmål (drygt 149 000 mål) vid Sveriges Domstolar fanns det vid utgången av 2022 ca 51 500 mål äldre än 6 månader, ca 19 200 mål äldre än 12 månader och strax under 3 700 mål som var äldre än 24 månader.

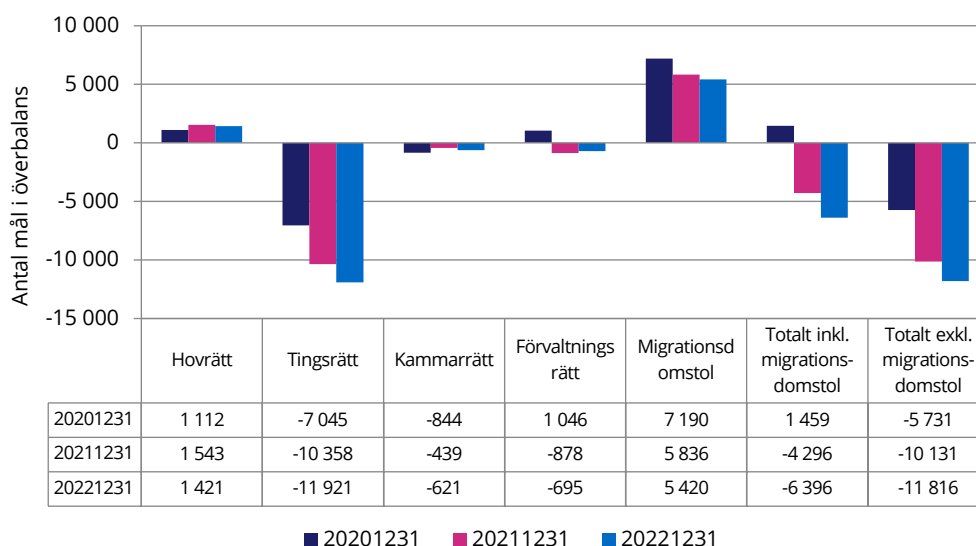
Jämfört med föregående år minskade antalet mål äldre än 6 månader då de var omkring 3 800 färre, en utveckling i positiv riktning. Antalet balanserade mål äldre än 12 och 24 månader var i stort sett oförändrade.

Överbalans

Domstolarnas totala balans kan, med hjälp av en beräkningsmodell, delas upp i s.k. arbetsbalans och överbalans. Med arbetsbalans avses det antal mål i balans som statistiskt är förenligt med en normal handläggning av målen. Om balansens storlek inte överstiger denna nivå kan i princip regeringens verksamhetsmål uppnås. Det antal mål som överstiger arbetsbalansen definieras som överbalans och det är den som bör avarbetas. Beräkningsmetoden baseras på att det finns ett tydligt linjärt samband mellan omloppstid och andel mål i balans. Andel mål i balans definieras som antalet balanserade mål i förhållande till antalet inkomna mål.

I diagrammet nedan visas utvecklingen av överbalanser per domstolslag de tre senaste åren. För Högsta domstolen, Högsta förvaltningsdomstolen och Migrationsöverdomstolen finns inte motsvarande beräkning. Det beror på att det är svårt att få ett tillförlitligt resultat från en statistisk skattning som baseras på data från endast enstaka domstolar.

Diagram 3 Sammanställning av överbalanser¹

Vid utgången av året fanns totalt inkl. migrationsmål en underbalans om ca -6 400 mål, en minskning och en fortsatt positiv utveckling från föregående år. En underbalans innebär att de balanserade målen understeg den optimala arbetsbalansen, dvs. den nivå då domstolarna bör klara regeringens verksamhetsmål gällande handläggningstider. Tingsrätterna bidrog med den största underbalansen, ca -12 000 mål, följt av förvaltningsrätterna och kammarrätterna. Hovrätterna hade en överbalans om ca 1 400 mål men denna minskade något från föregående år. Även migrationsdomstolarna hade en överbalans vid årets slut som förbättrades från år 2021. Exkluderas migrationsmålen fanns en total underbalans på ca 11 800 mål. Utvecklingen av överbalanser var följaktligen positiv och i linje med de minskade balansnivåerna.

¹ Sedan 2021 exkluderas förordnandemålen från tingsrätters brottmål p.g.a. att de avviker från övriga brottmål när det gäller omloppstider. Stämningsansökan kan dock inkomma i efterhand, vilket särskilt berör innevarande år, men jämförelser kan ändå göras då statistiken årligen tas ut vid samma tidpunkt. Förändringar gjordes även för migrationsdomstolarna då mål om dröjsmålstalan exkluderades i överbalansberäkningen.

Bedömning av resultat och utveckling

Målbalanser och omloppstider ska hållas på en rimlig nivå. Verksamheten ska bedrivas med hög kvalitet och vara effektiv. Utifrån dessa målsättningar kan domstolsslagens resultat och utveckling mellan 2021 och 2022 analyseras och bedömas med utgångspunkt i målbalansens storlek och omloppstider. Resultatutvecklingen analyseras och kommenteras också utifrån arbets- och kostnadsproduktivitet.

Antalet inkomna mål minskade under 2022 jämfört med 2021. Utvecklingen under åren 2021–2022 innebar ett trendbrott från de tidigare fem årens ökande målinflöde. Även antalet avgjorda mål minskade men var ändå fler än antalet inkomna mål, vilket ledde till en minskning av de balanserna. Såväl under 2021 som 2022 hade domstolarna en underbalans på totalnivå, vilken förstärktes 2022. Den sammantagna bedömningen är att den totala balansnivån för Sveriges Domstolar var rimlig.

Under 2022 uppnåddes ett mål färre än året innan. Totalt uppnåddes 5 av regeringens 13 verksamhetsmål. Under året förbättrades omloppstiden för fyra, försämrades för åtta och var oförändrat för ett av målen. Resultatet mätt i antalet domstolar som klarade verksamhetsmålen 2022 var i princip oförändrat i förhållande till föregående år. Den sammantagna bedömningen är att måloppfyllelsen försämrades något sett till antal mål som uppnåddes och att utvecklingen av omloppstiderna gick i negativ riktning.

Arbetsproduktiviteten, definierad som antalet avgjorda mål per årsarbetskraft, försämrades för domstolarna jämfört med föregående år, från 86 till 81 mål. Antalet avgjorda mål minskade med 7 procent medan årsarbetskrafterna minskade med knappt 1 procent, från 5 664 till 5 620 i domstolarna. Minskningen var i princip helt hänförlig till migrationsdomstolarna medan årsarbetskrafterna vid de allmänna domstolarna ökade. Totalt sett var det främst antalet föredragande som minskade medan antalet notarier ökade. Arbetsproduktiviteten för hyres- och arrendenämnderna, där definitionen är antal avgjorda ärenden per årsarbetskraft, försämrades marginellt jämfört med 2021, från 425 till 421 ärenden. Antal avgjorda ärenden minskade med 4 procent medan antalet årsarbetskrafter minskade från 93 till 90.

Kostnadsproduktiviteten, definierad som kostnader för viktade avgjorda mål och ärenden, försämrades på totalnivå under året. Antalet avgjorda viktade mål minskade medan kostnaderna ökade. Verksamhetens kostnader redovisas i *Ekonomisk översikt* och i bilaga 2 redovisas styckkostnadsberäkningar per domstolsslag och per målkategori.

I de kommande avsnitten om respektive domstolsslag kommer resultat och utveckling av målbalansens storlek, omloppstider samt arbets- och kostnadsproduktivitet bedömas och kommenteras på motsvarande sätt.

Tingsrätterna

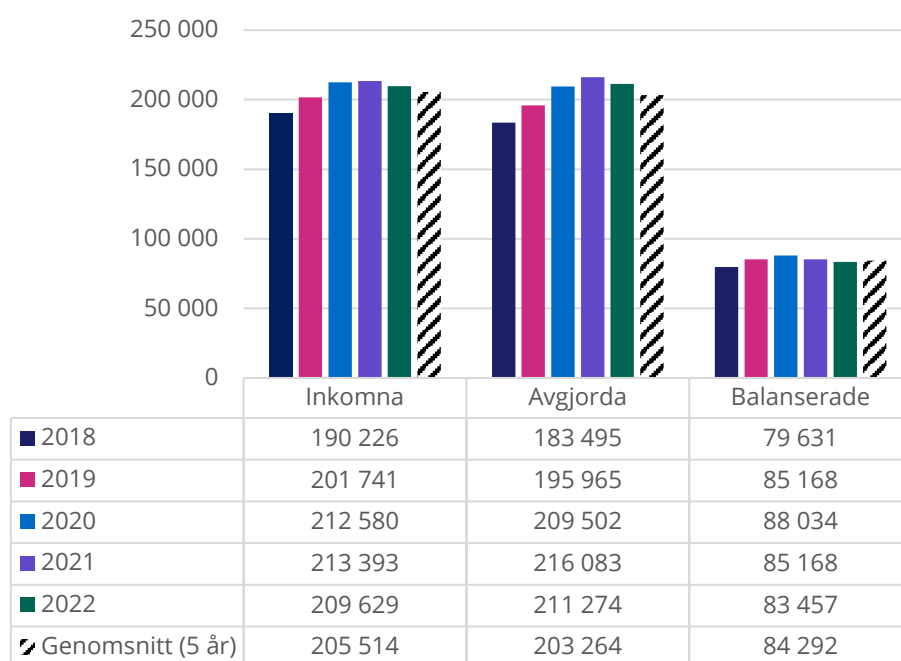
Tabell 6 Tingsrätterna

	2020	2021	2022
Antal tingsrätter	48	48	48
Avgjorda mål per årsarbetskraft	72	73	71
Genomsnittlig förhandlingstid (timmar per mål):			
- brottmål som avgjorts efter förhandling	2,2	2,1	2,1
- tvistemål som avgjorts efter förhandling	2,6	2,6	2,7
Andelen avgjorda förtursmål (mål med häktad eller tilltalad under 18 år)	10 %	9 %	8 %
Genomsnittlig styckkostnad för ett mål och ärende (kr)	12 666	13 011	13 698

Definitionen av förtursmål har ändrats och andelen för år 2020 och 2021 har uppdaterats i förhållande till förra årsredovisningen. Läs mer om förändringen i bilaga 1. Även styckkostnader har uppdaterats bakåt pga. ändrad beräkningsmodell, se bilaga 2.

Målutvecklingen

Diagram 4 Inkomna, avgjorda och balanserade mål vid tingsrätterna 2018–2022

Under den senaste femårsperioden har tingsrätterna haft ett genomsnitt om ca 205 000 inkomna mål per år. Antal inkomna mål har ökat i flera år men ökningstakten mattades av under 2021 och under 2022 minskade antal mål. Antalet var dock fortsatt på höga nivåer och över snittet för den senaste femårsperioden.

Även avgjorda mål minskade marginellt jämfört med den rekordhög nivå året innan. Antalet avgjorda mål var fler än de inkomna för andra året i rad. Till följd av minskningen av inkomna mål och de fortsatt höga nivåerna av avgjorda mål minskade tingsrätternas balanser med drygt två procent.

Tingsrätternas samlade målbalans var vid årsskiftet knappt 40 procent av det årliga målinflödet, ett utfall i paritet med 2021. Tingsrätterna uppvisade en underbalans om närmare -12 000 mål vilket var en minskning om ytterligare knappt -1 600 mål jämfört med 2021. Mer om överbalans kan läsas i avsnittet *Målutveckling*.

Tabell 7 Inkomna, avgjorda och balanserade mål vid tingsrätterna

Utveckling per målkategori	2020	2021	2022	Förändring 2021-2022	
Inkomna mål				Antal	%
Summa tvistemål	85 367	84 158	80 311	-3 847	-5 %
- varav FT-mål	19 739	19 032	17 613	-1 419	-7 %
- varav gemensam ansökan	22 763	19 977	19 577	-400	-2 %
- varav övriga familjemål	18 268	17 259	15 684	-1 575	-9 %
- varav övriga tvistemål	24 597	27 890	27 437	-453	-2 %
Brottmål	119 921	122 399	122 013	-386	0 %
Miljömål	2 987	3 052	3 249	197	6 %
Fastighetsmål	1 641	1 458	1 387	-71	-5 %
PBL-mål	2 664	2 326	2 669	343	15 %
Summa totalt	212 580	213 393	209 629	-3 764	-2 %
Avgjorda mål					
Summa tvistemål	87 124	87 289	81 325	-5 964	-7 %
- varav FT-mål	21 390	19 952	17 080	-2 872	-14 %
- varav gemensam ansökan	22 699	21 322	19 540	-1 782	-8 %
- varav övriga familjemål	18 560	18 103	16 892	-1 211	-7 %
- varav övriga tvistemål	24 475	27 912	27 813	-99	0 %
Brottmål	115 038	121 925	122 733	808	1 %
Miljömål	2 879	3 032	3 222	190	6 %
Fastighetsmål	1 825	1 438	1 387	-51	-4 %
PBL-mål	2 636	2 399	2 607	208	9 %
Summa totalt	209 502	216 083	211 274	-4 809	-2 %
Balanserade mål					
Summa tvistemål	37 555	34 372	33 349	-1 023	-3 %
- varav FT-mål	5 910	4 895	5 365	470	10 %
- varav gemensam ansökan	9 142	7 687	7 638	-49	-1 %
- varav övriga familjemål	10 772	10 022	8 893	-1 129	-11 %
- varav övriga tvistemål	11 731	11 768	11 453	-315	-3 %
Brottmål	47 065	47 420	46 623	-797	-2 %
Miljömål	1 712	1 731	1 771	40	2 %
Fastighetsmål	714	720	725	5	1 %
PBL-mål	988	925	989	64	7 %
Summa totalt	88 034	85 168	83 457	-1 711	-2 %

Under 2022 minskade antalet inkomna mål efter flera års ökning. Nedgången var framför allt driven av ett lägre inflöde av tvistemål. Övriga familjemål minskade betydligt. Från 2022 finns en ny lag om informationsamtal och ett krav på att föräldrar, som huvudregel, ska ha deltagit i ett sådant samtal hos socialnämnden innan de framställer ett tvistigt yrkande om

vårdnad, boende eller umgänge i domstol. Detta höll potentiellt tillbaka antalet familjemål i tingsrätt något. FT-målen uppvisade det lägsta inflödet på många år.

Antal inkomna brottmål har ökat under en rad år men under 2022 avstannade ökningen, antalet mål var dock fortsatt på mycket höga nivåer. Antalet mål rörande snabbare lagföring minskade vid de tingsrätter som varit verksamma inom försöksverksamheten längst, tingsrätter i Stockholmsregionen. En förklaring bakom minskningen, utöver att Polisen levererar färre ärenden, kan vara att fler brottsmisstankar avslutats med strafföreläggande redan hos Åklagarmyndigheten. Samtidigt anslöt ett antal nya tingsrätter till försöksverksamheten under 2022. Det tillsammans med att de som gick in 2021 uppvisat ett ökat antal mål bidrog till att hålla uppe nivåerna av brottmål.

Även avgjorda mål minskade något jämfört med de rekordhöga nivåerna under 2021. Vad avser de balanserade målen i tingsrätt minskade de för andra året i rad och avsåg både tviste- och brottmål. Tvistemålsbalanserna har minskat kraftigt de senaste åren. Brottmålsbalanserna minskade i antal för första gången sedan 2015.

Tabell 8 Andel balanserade mål äldre än sex respektive tolv månader

	2018	2019	2020	2021	2022
Äldre än 6 månader	33 %	34 %	36 %	37 %	36 %
Äldre än 12 månader	11 %	12 %	13 %	14 %	15 %

Rättnings är gjord för mål äldre än 6 mån 2021 i förhållande till förra årsredovisningen.

Balansens åldersstruktur för andel mål äldre än sex respektive tolv månader förändrades marginellt jämfört med 2021. Andelen mål äldre än sex månader minskade främst till följd av en förbättrad åldersstruktur vad avser tvistemål. Tingsrätterna har haft ökad möjlighet att avgöra äldre tvistemål när inflödet minskat. Andelen brottmål äldre än sex respektive tolv månader fortsatte dock att stiga under 2022. En hög andel, närmare 40 procent, av brottmålen äldre än 12 månader var förordnandemål vid utgången av 2022. Det är mål som domstolen inte aktivt kan arbeta med och en del av dessa kommer avgöras genom avskrivning till följd av att en stämningsansökan inte inkommer.

Tabell 9 Antal och andel avgjorda mål med huvudförhandling

	2018	2019	2020	2021	2022
Andel mål med huvudförhandling	26 %	25 %	24 %	26 %	26 %
Antal mål med huvudförhandling	48 250	48 915	50 373	55 418	54 954

Antal avgjorda mål med huvudförhandling minskade marginellt jämfört med de förhållandevis höga nivåerna 2021. De höga nivåerna av antal avgjorda mål med huvudförhandling de två senaste åren beror främst på en ökning av mål med huvudförhandling under sex timmar. En förklaring till utvecklingen kan vara att fler domstolar anslutit till snabbare lagföring där

målen som avgörs med huvudförhandling nästan uteslutande har en huvudförhandlingstid under sex timmar, genomsnittstiden 2022 var strax under 30 minuter. Av mål inom snabbare lagföring avgörs dock en lägre andel med huvudförhandling, 44 procent jämfört med 64 procent för totalt antal brottmål med stämning 2022. Antal avgjorda större mål, de med huvudförhandling över 18 timmar, minskade både i antal och huvudförhandlingstid under 2022 jämfört med de höga nivåerna 2019–2021. Den genomsnittliga förhandlingstiden, se tabell 6, varierar i regel rätt lite mellan åren.

Tabell 10 Andel inställda huvudförhandlingar i brottmål

	2018	2019	2020	2021	2022
Brottmål	21,4 %	20,5 %	24,1 %	21,9 %	20,3 %

Andelen inställda huvudförhandlingar i brottmål ligger normalt sett strax över 20 procent. Under pandemin steg antalet och andelen men var nu åter omkring 20 procent. Utfallet 2022 var det lägsta under de senaste tio åren. Sannolikt tar tingsrätterna fortsatt med sig en hel del av de erfarenheter och tekniska möjligheter som de tvingades till under pandemin, något som kan hålla nere antal inställda huvudförhandlingar även framöver. Andelen varierar dock fortsatt mycket mellan olika tingsrätter, från 10 till 28 procent under år 2022.

Tabell 11 Andel och antal avgjorda brottmål per avgörandetyp

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Slutligt beslut	27 %	29 %	30 %	32 %	34 %	35 %	37 %	39 %	38 %	36 %
Dom	73 %	70 %	69 %	67 %	65 %	64 %	62 %	60 %	61 %	63 %
- varav avg med huvudförh.	74 %	74 %	74 %	74 %	73 %	72 %	70 %	66 %	67 %	64 %
Slutligt beslut	23 308	24 297	24 784	26 589	29 314	32 616	37 428	45 241	46 156	44 742
Dom	62 664	58 939	57 853	54 926	56 070	59 692	62 255	68 854	74 924	77 442
- varav avg med huvudförh.	46 357	43 290	43 010	40 562	41 067	43 229	43 650	45 643	50 127	49 904

Antalet mål avgjorda genom dom och slutligt beslut summerar inte till det totala antalet avgjorda mål, då en liten andel avgörs genom övrigt brottmålsavgörande, deldom, beslut under rättegång eller överlämnande.

Trenden med en minskande andel brottmål som avgörs genom dom bröts 2021 och andelen ökade ytterligare under 2022. Andelen var fortsatt långt under de nivåer som rådde i början av tioårsperioden men antalet var det högsta för perioden. Att antalet och andelen förordnandemål minskade under 2022 efter flera års ökning bidrog till utvecklingen med en lägre andel mål som avgjordes genom slutligt beslut. Ytterligare en förklaring till utvecklingen kan vara att fler tingsrätter anslöt till snabbare lagföring under 2022, dessa mål innehåller i stor utsträckning stämningsansökan och avgörs genom dom. Av de dryga 77 000 brottmålen med avgörandetyp dom avgjordes närmare 50 000 med huvudförhandling. Därmed fortsatte den långsiktiga trenden med minskad andel brottmål som avgörs med huvud-

förhandling, utfallet 2022 var det lägsta under de senaste tio åren. Som påtalat var ökningen av mål inom snabbare lagföring en bidragande faktor till utvecklingen då en majoritet av dessa avgörs utan huvudförhandling.

Tabell 12 Andel avgjorda tvistemål (exkl. familjemål och gem. ansökan) per avgörandetyper

	2018	2019	2020	2021	2022
Dom	30 %	30 %	30 %	30 %	27 %
Slutligt beslut	40 %	37 %	39 %	34 %	32 %
Tredskodom	29 %	33 %	32 %	36 %	41 %

I tabellen ovan exkluderas indispositiva² tvistemål (familjemål och mål med gemensam ansökan) då majoriteten av dessa målkategorier avgörs genom dom.

I dispositiva tvistemål (övriga tvistemål och FT-mål) kan avgörandetypen ge en uppskattning om målens arbetsbelastning. Detta framgår tydligt av att mål som avgörs med dom har betydligt längre omloppstider än mål som avgörs med annan avgörandetyper. Andel dispositiva tvistemål som avgjorts med dom har legat stabilt de senaste åren men minskade under 2022.

Även andel dispositiva tvistemål med avgörandetypen slutligt beslut minskade under 2022. Dessa mål har under handläggningsprocessen återkallats vilket i regel görs för att parterna förlikas och begär utgången avskrivnen. Mål som avgörs med slutligt beslut kan även få utgång avvisat om kåranden inte har betalat ansökningsavgiften. Detta blev vanligare efter år 2015 när ansökningsavgifterna höjdes men innebär i regel liten arbetsbelastning för tingsrätten. Detsamma gäller mål som överlämnas till annan domstol.

Tredskodom kan meddelas om en part inte kommer till förhandling eller om motparten inte kommit in med något motiverat skriftligt svar. Både andelen och antalet mål ökade under 2022. De mål som avgörs utan huvudförhandling eller muntlig förberedelse är i regel mindre arbetskrävande och utgör den stora merparten av målen med tredskodom.

Tabell 13 Överklagande- och ändringsfrekvens

	2018	2019	2020	2021	2022
Överklagandefrekvens					
Brottmål	10 %	10 %	9 %	10 %	11 %
Tvistemål	4 %	4 %	5 %	5 %	5 %
Totalt	15 %	15 %	15 %	16 %	17 %
Ändringsfrekvens					
Brottmål	38 %	38 %	36 %	35 %	34 %
Tvistemål	22 %	21 %	20 %	20 %	19 %
Totalt	23 %	22 %	21 %	21 %	22 %

² Dispositiv lagstiftning innebär att lagen är frivillig och går att avtala bort i del eller helhet. Indispositiv lagstiftning innebär motsatsen, att lagen är tvingande för parterna.

Överklagandefrekvensen, dvs. andelen brott- och tvistemål som överklagats till hovrätt ökade ytterligare något 2022. Andelen beräknas genom antalet mål som överklagats i förhållande till samtliga brott- och tvistemål som avgjorts i tingsrätt. Även tvistemål som avgjorts med tredskodom ingår i beräkningen trots att de normalt sett inte kan överklagas. Ändringsfrekvensen, dvs. andelen brott- och tvistemål som ändrades av hovrätten efter överklagan, har de senaste åren legat kring drygt 20 procent, så även 2022, trots att andelen minskade både för brott- och tvistemål under året.

Tabell 14 Inkomna, avgjorda och balanserade ärenden vid tingsrätterna

	2020	2021	2022	Förändring 2021-2022	
Domstolsärenden				Antal	%
Inkomna domstolsärenden	54 349	55 412	55 887	475	1 %
Avgjorda domstolsärenden	54 865	54 560	55 557	997	2 %
Balanserade domstolsärenden	12 113	12 975	13 316	341	3 %
Konkurser					
Inkomna konkursansökningar	9 995	9 090	9 557	467	5 %
Avslutade konkurser	8 552	7 244	7 516	272	4 %
Balanserade konkurser*	8 567	8 321	8 222	-99	-1%

*Balanserade konkurser avser öppna ärenden där beslut om försättande i konkurs meddelats. Balansen går inte att sätta i relation till inkomna konkursansökningar eftersom balansen endast avser konkurser som meddelats men ännu inte avslutats.

Domstolsärenden består av fyra olika kategorier: utsökningsärenden, skuldsanering, företagsrekonstruktion, och övriga domstolsärenden. Den sistnämnda ärendekategorin innehåller ett stort antal ärendetyper och utgör ca 80 procent av berörda domstolsärenden. Där ingår även ärenden vid Patent- och marknadsdomstolen.

Antalet inkomna ärenden har ökat de senaste åren, så även 2022 om än marginellt. De resurskrävande utsökningsärendena har ökat under ett antal år men minskade marginellt under 2022. Ärenden rörande skuldsanering var på fortsatt höga nivåer och ökade marginellt. Till följd av ett högt avgörande minskade antalet balanserade skuldsaneringsärenden tydligt. Antal ärenden om företagsrekonstruktioner uppvisade åter ett normalt inflöde efter den kraftiga ökningen 2020 till följd av pandemin. Även antalet inkomna övriga domstolsärenden har haft en fortsatt stigande trend.

Antalet inkomna konkursansökningar fortsatte att minska första halvåret 2022 men ökade efter sommaren med närmare 500 ärenden jämfört det förhållandevis låga inflödet 2021. Ökningen under årets sista månader hängde samman med det försämrade konjunkturläget med stigande inflation och räntor, något som sannolikt kommer medföra en fortsatt ökning av konkursärenden under kommande år.

UNGDOMSMÅL

ÅTERRAPPORTERINGSKRAV:

Domstolsverket ska särskilt redovisa:

- handläggningstider i mål där personer under 21 år står åtalade.

Med ungdomsmål avses avgjorda brottmål med förekomst av minst en tilltalad aktör i åldern 15–20 år.

Tabell 15 Omloppstider för ungdomsmål i tingsrätt (månader)

	2020	2021	2022
Antal avgjorda ungdomsmål	12 498	12 099	12 044
- varav 15–17 år	4 540	4 606	4 427
- varav 18–20 år	8 385	7 896	7 977
Medianomloppstid	1,4	1,3	1,2
- varav 15–17 år	0,8	0,8	0,8
- varav 18–20 år	1,9	1,7	1,6
Omloppstid för 75:e percentilen	2,8	2,8	2,4
- varav 15–17 år	1,4	1,6	1,5
- varav 18–20 år	3,5	3,5	3,0

Definitionen av ungdomsmål har ändrats för tilltalad under 18 år då krav på inkommen stämningsansökan har tillkommit. Det har påverkat utfallet med ett minskat antal mål och utfall har tagits fram på nytt för år 2020 och 2021 på grund av ändringen. Logiken hur målen i undergrupperna räknas har även justerats då ett mål nu kan förekomma i båda undergrupperna.

Efter höga nivåer 2020 har antal avgjorda ungdomsmål minskat två år i rad. Utfallet 2022 var dock i paritet med året innan. Minskning kunde ses vad gäller avgjorda mål i gruppen 15–17 år medan antal mål rörande 18–20 åringar ökade marginellt.

Omloppstiderna förbättrades 2022 jämfört med föregående år både mätt vid median och för 75:e percentilen. Utfallen var de lägsta den senaste tioårsperioden. I gruppen 15–17 år finns en andel förtursmål, vilket förklarar de kortare omloppstiderna. I de fall där det aktuella brottet kan ge fängelse i mer än sex månader ska huvudförhandling hållas inom två veckor från det att åtal väcks. Även mål med personer 18–20 år ska hanteras skyndsamt.

Under 2022 fortsatte försöksverksamheten med snabbförfarande för unga lagöverträdare under 18 år och utvidgades till ytterligare tingsrätter. Antalet mål som avgjordes var dock fortsatt få och hanterades inte anorlunda i tingsrätt.

MARK- OCH MILJÖDOMSTOLARNA

De fem mark- och miljödomstolarna finns i Nacka, Växjö, Vänersborg, Östersund och Umeå tingsrätter och har sedan 2011 handlagt mål och ärenden inom områdena miljö, fastighet, vatten och avlopp samt plan och bygg.

Tabell 16 Inkomna, avgjorda och balanserade mål vid mark- och miljödomstolarna

Utveckling per målkategori	2020	2021	2022	Förändring 2021-2022	
Inkomna mål				Antal	%
Miljömål	2 987	3 053	3 249	196	6 %
- varav Första instans	734	739	798	59	8 %
- varav Överklagade	1 989	2 061	2 223	162	8 %
- varav El-mål	28	21	32	11	52 %
- varav Allmänna vattentjänster	194	185	140	-45	-24 %
- varav Miljöärenden	42	47	56	9	19 %
Fastighetsmål	1 627	1 464	1 387	-77	-5 %
- varav Första instans	255	420	301	-119	-28 %
- varav Överklagade	1 372	1 044	1 086	42	4 %
PBL-mål	2 675	2 328	2 669	341	15 %
- varav Första instans	174	130	98	-32	-25 %
- varav Överklagade	2 501	2 198	2 571	373	17 %
Summa totalt	7 289	6 845	7 305	460	7 %
Avgjorda mål					
Miljömål	2 881	3 022	3 222	200	7 %
- varav Första instans	706	768	787	19	2 %
- varav Överklagade	1 947	1 940	2 194	254	13 %
- varav El-mål	27	22	32	10	45 %
- varav Allmänna vattentjänster	168	242	158	-84	-35 %
- varav Miljöärenden	33	50	51	1	2 %
Fastighetsmål	1 819	1 439	1 387	-52	-4 %
- varav Första instans	231	340	358	18	5 %
- varav Överklagade	1588	1099	1 029	-70	-6 %
PBL-mål	2 643	2 399	2 607	208	9 %
- varav Första instans	162	142	121	-21	-15 %
- varav Överklagade	2 481	2 257	2 486	229	10 %
Summa totalt	7 343	6 860	7 216	356	5 %
Balanserade mål					
Miljömål	1 713	1 744	1 771	27	2 %
- varav Första instans	826	797	808	11	1 %
- varav Överklagade	714	835	864	29	3 %
- varav El-mål	9	8	8	0	0 %
- varav Allmänna vattentjänster	147	90	72	-18	-20 %
- varav Miljöärenden	17	14	19	5	36 %
Fastighetsmål	700	725	725	0	0 %
- varav Första instans	226	306	249	-57	-19 %
- varav Överklagade	474	419	476	57	14 %
PBL-mål	998	927	989	62	7 %
- varav Första instans	76	64	41	-23	-36 %
- varav Överklagade	922	863	948	85	10 %
Summa totalt	3 411	3 396	3 485	89	3 %

MMD:s mål ingår också i tabellerna för tingsrätterna totalt men p.g.a. nytt uttag 2023 för att få uppdelning i måltyper är summorna inte helt jämförbara med tidigare år i tabell 7.

Under 2022 ökade antal inkomna mål i mark- och miljödomstolarna tydligt men var i paritet med inkomna mål 2020 efter nedgången 2021. Miljömålen ökade och antalet överklagade miljömål var på historiskt höga nivåer medan de resurskrävande förstainstansmålen inte uppvisade någon tydlig trend. 2022 var första året som miljömål rörande den nationella planen för vattenverksamhet började inkomma, totalt inkom 103 mål och 9 avgjordes.

Fastighetsmålen fortsatte att minska. Antal PBL-mål ökade åter efter nedgången 2021, förstainstansmålen var dock fortsatt på låga nivåer.

Det finns variationer i målsammansättningen mellan de olika mark- och miljödomstolarna. Vissa typer av mål förekommer mer frekvent på vissa av domstolarna, exempelvis mål rörande större infrastrukturprojekt, omfattande detaljplaner och gruvprövningar.

Även avgjorda mål ökade under 2022 och var i nivå med antal inkomna mål. Precis som för inflödet minskade antal avgjorda fastighetsmål, medan PBL-målen ökade något. Även avgjorda miljömål fortsatte att öka.

En rad mål vid mark- och miljödomstolarna har långa handläggningstider och domstolarna arbetar med vissa mål under flera år, därmed är det av särskilt intresse att studera utvecklingen för balanserade mål. Antal balanserade mål har minskat de senaste åren, dock var förändringarna mellan åren relativt små. En förklaring till minskningen kan vara att domstolarna försökt minska nivåerna av balanserade mål inför starten av omprövning av vattenverksamheten. Samtliga tre målkategorier vid mark- och miljödomstolarna hade färre balanserade mål vid utgången av 2022.

Huvuddelen (75 procent) av målen i mark- och miljödomstolarna avgjordes under 2022 inom 6,6 månader. År 2020 och 2021 var motsvarande siffra 7,0 månader.

ÅTERRAPPORTERINGSKRAV:

Domstolsverket ska redovisa

- effekten av och vilka resultat som arbetet med att säkerställa en effektiv tillståndsprövning enligt miljöbalken har lett till mot bakgrund av regeringens satsning på grön omställning. Redovisning ska bl.a. innehålla information om effekten på handläggningstider.

Regeringen gav den 27 januari 2022 Domstolsverket, länsstyrelserna och Naturvårdsverket ett gemensamt uppdrag att ta fram statistik om prövningen av tillståndspliktig miljöfarlig verksamhet och vattenverksamhet (M2022/00161).

Domstolsverket har redovisat statistiken till Naturvårdsverket samt bistått med kontakt med domstolarna när frågor uppstått kring handläggningen av enskilda mål. Naturvårdsverket har inom ramen för detta uppdrag redovisat en analys av statistiken (Uppdrag att samla in och analysera statistik för miljötillståndsprövningen för år 2021 NV-06961-21) inklusive handläggningstider. Statistik för 2022 kommer att sammanställas enligt överenskommelse och levereras till Naturvårdsverket under våren 2023.

PATENT- OCH MARKNADSDOMSTOLEN

Patent- och marknadsdomstolen (PMD) finns i Stockholms tingsrätt.

Tabell 17 Inkomna, avgjorda och balanserade mål och ärenden vid PMD

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Inkomna mål och ärenden	358	376	394	387	254	184
Avgjorda mål och ärenden	370	434	426	402	281	213
Balanserade mål och ärenden	285	227	193	187	157	128

PMD:s mål och ärenden ingår också i tabellerna för tingsrätterna totalt.

Antalet inkomna mål och ärenden på Patent- och marknadsdomstolen minskade mycket kraftigt 2021 och minskningen fortsatte under 2022 till de lägsta nivåerna sedan domstolen inrättades. Av inkomna mål och ärenden var 107 tvistemål, 8 brottmål och 69 ärenden. Det var även ärendena som minskade mest, -38 procent. Minskningen i antal inkomna ärenden utgjordes till största del av informationsförelägganden som i det närmaste upphört efter att ha varit en bit över 100 ärenden per år när de var som flest. Anledningen till nedgången var sannolikt bl.a. att de flesta telebolag har ändrat sina rutiner för hur länge de sparar relevanta uppgifter, vilket har begränsat sökandens möjligheter att få bifall till en sådan talan. Brott- och tvistemål fortsatte att minska även 2022. Exempelvis har Konsumentombudsmannen under senare tid initierat färre mål vid domstolen än tidigare. Patent- och marknadsdomstolen har under samtliga år efter inrättandet 2016 avgjort fler mål och ärenden än vad som kommit in, vilket innebär att domstolens balanser stadigt minskat.

INRÄTTANDE AV REGIONAL AVDELNING I DEN ENHETLIGA PATENTDOMSTOLEN

Uppdraget att förbereda för inrättandet av en nordisk-baltisk avdelning av den enhetliga patentdomstolen (Unified Patent Court, UPC) har sin grund i ett regeringsuppdrag från 2015. Under 2021 gjordes en översyn av den förstudie som genomfördes 2019 av Domstolsverket och Stockholms tingsrätt.

I januari 2022 sattes den provisoriska tillämpningen av UPC-avtalet igång, varvid Sveriges Domstolars genomförandeprojekt påbörjades. Under året har faciliteter i form av lokaler samt IT-, och teknikutrustning med mera inrättats i samma byggnad som Stockholms tingsrätt har sina lokaler. Den enhetliga patentdomstolen planerar att öppna i juni 2023.

Verksamhetsmål och skillnader i resultat

REGERINGENS VERKSAMHETSMÅL FÖR TINGSRÄTTERNA:

- av brottmålen, exkl. förtursmål, ska 75 procent ta högst fem månader att avgöra,
- av tvistemålen, exkl. gemensam ansökan om äktenskapsskillnad, ska 75 procent ta högst sju månader att avgöra.

Omloppstiderna vid 75:e percentilen uppgick till 3,9 månader för brottmål och 6,5 månader för tvistemål 2022, vilket innebar att tingsrätterna totalt sett fortsatt nådde regeringens båda verksamhetsmål. Föregående år uppgick omloppstiderna för brott- respektive tvistemål till 4,2 respektive 6,6 månader.

Förordnandemålen i tingsrätt, mål som i regel skrivs av till följd av att en stämningsansökan inte inkommit, ingår i verksamhetsmålet. Dessa har vanligtvis en kortare omloppstid, som mäts från datum för nedlagt åtal, än mål med stämningsansökan. Omloppstiden för förordnandemål var 1,2 månader på 75:e percentilen, att jämföra med 5,2 månader för avgjorda brottmål med inkommen stämningsansökan.

Spridningen i måluppfyllelse minskade jämfört 2021. Omloppstiderna för brottmål varierade från 2,1 till 7,0 månader. Något fler tingsrätter uppnådde dessutom verksamhetsmålet, 33 domstolar jämfört med 31 domstolar 2021. För tvistemål varierade omloppstiderna mellan 3,4 och 10,7 månader vilket också det innebar en mindre spridning jämfört med föregående år. Något färre tingsrätter nådde dock regeringens verksamhetsmål för tvistemål, 31 domstolar jämfört med 34 domstolar året innan.

En faktor i varför måluppfyllelsen skiljer sig åt mellan tingsrätterna kan vara fortsatta balansavarbetningsinsatser. När äldre mål i balans avgörs ökar omloppstiderna och kan påverka domstolens omloppstider negativt under ett enskilt år för att samtidigt förbättra balansernas åldersstruktur på sikt. Brottmålsbalanserna minskade för första gången på flera år, om än marginellt. Vad avser tvistemålen var inflödet förhållandevis lågt samtidigt som balanserna minskade vilket talar för att en hel del av de avgjorda målen under 2022 var äldre.

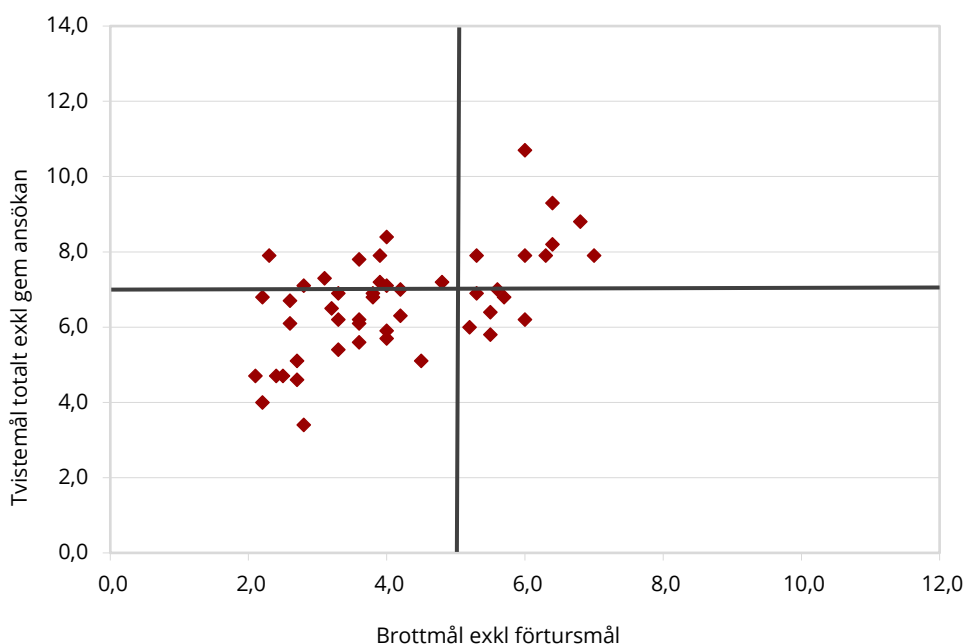
En annan anledning kan vara skillnader i domstolarnas målsammansättning och arbetssätt. Under 2022 ökade andelen övriga tvistemål medan FT-målen minskade i andel av totalt avgjorda tvistemål exkl. gemensam ansökan. Det kan potentiellt ha hållit tillbaka en ytterligare nedgång i omloppstiderna då övriga tvistemål i regel har betydligt längre omloppstider än FT-mål. Familjemålen, som normalt sett har längst omloppstid hade en oförändrad andel 2022. En domstol med hög andel familjemål och övriga tvistemål i förhållande till FT-mål kan därmed potentiellt ha en högre omloppstid. Andelen förordnandemål skiljer sig åt mellan tingsrätterna, en hög andel bidrar potentiellt till kortare omloppstider för brottmålen totalt om domstolen fokuserar på att skriva av dem kort inpå besked om uteblivet åtal. Vidare bidrar försöksverksamheten med snabbare lagföring till kortare omloppstider för brottmål. Under 2022 deltog 27 tingsrätter och dessa hade

totalt sett en omloppstid om 3,6 månader för brottmål i jämförelse med övriga tingsrätters 4,5 månader. Mål avgjorda inom snabbare lagföring hade en omloppstid på 1,2 månader att jämföra med 4,7 månader för samtliga brottmål som inte hanterades i snabbförfarandet. Mer information om uppdraget snabbare lagföring finns i avsnittet *Utvecklad målhantering*.

Domstolsverket har i en enkät till domstolarna efterfrågat vilka orsaker som bidragit till att målen nås respektive inte nås. De vanligast förekommande orsakerna till att en tingsrätt inte nått verksamhetsmålen var hög måltillströmning som ger hög arbetsbelastning, balansavarbetning av äldre mål samt personalbrist; främst genom hög omsättning och vakanser. Andra orsaker som lyftes fram var faktorer som härrör till målens karaktär, som till exempel förtursmål som tränger undan övriga mål, ökat inflöde av komplexa mål och att det är svårt att uppnå verksamhetsmålet för familjemål då dessa ofta innehåller långa utredningar och/eller mycket muntliga förberedelser för att hitta samförståndslösningar. Även följder av pandemin lyftes av ett antal tingsrätter, såsom höga balanser på grund av tidigare höga nivåer av inställda förhandlingar.

De bidragande orsaker som var vanligast förekommande till att tingsrätterna i stället uppnådde verksamhetsmålen var i hög grad interna faktorer. Här nämndes domstolens struktur och arbetssätt med nyttjande av digitalisering, kontinuerlig uppföljning och planering som är väl förankrad hos personalen som viktiga aspekter. Valfungerande målkansli och bra utsättningsrutiner betonades som framgångsfaktorer i kombination med hög grad av delegering. Även medarbetarnas lojalitet, engagemang och kompetens nämndes av många. Vidare betonades utökning av personalstyrkan, vikten av att tingsrätten har tillgång till tillfällig personal genom Förstärkningsstyrkan och pensionerade domare samt införandet av snabbare lagföring.

Diagram 5 Tingsrätternas uppfyllelse av regeringens verksamhetsmål 2022 (månader)

Diagrammet ovan visar tingsrätternas uppfyllelse av regeringens verksamhetsmål. De domstolar som ligger i den nedre vänstra fyrkanten klarade både verksamhetsmålet för brottmål och tvistemål. Sammantaget nådde 27 av 48 tingsrätter båda verksamhetsmålen, att jämföra med 25 tingsrätter 2021, medan 8 tingsrätter inte nådde något av de två verksamhetsmålen 2022 vilket var samma antal som föregående år.

En bedömning av tingsrätternas resultat och utveckling

Under 2022 uppnådde tingsrätterna sammantaget regeringens verksamhetsmål för både brott- och tvistemål. Omloppstiderna förbättrades ytterligare något och fler tingsrätter uppnådde båda målsättningarna. Spridningen i måluppfyllelse för båda verksamhetsmålen utvecklades i positiv riktning jämfört med föregående år och fler tingsrätter nådde målsättningen vad avser brottmål, medan det för tvistemål var något färre som klarade målsättningen.

År 2022 var delvis ett trendbrott då måltillströmningen minskade för första gången på flera år. Brottmålsbalanserna var fortsatt på höga nivåer men ökade inte längre och andelen brottmål i balans i förhållande till inkomna mål minskade. Även tvistemålsbalanserna minskade och åldersstrukturen förbättrades. För både brott- och tvistemålen syntes en underbalans. Med hänsyn till detta bedöms målsättningen för en rimlig balansnivå ha uppnåtts. Detta bör ge goda förutsättningar för ännu fler tingsrätter att uppnå verksamhetsmålen framöver.

Arbetsproduktiviteten, definierad som antalet avgjorda mål per årsarbetskraft, försämrades något jämfört med föregående år, från 73 till 71 mål. Antalet avgjorda mål minskade med 2 procent medan antalet årsarbetskrafter ökade från 2 960 till 2 966.

Kostnadsproduktiviteten, definierad som kostnader för avgjorda mål, försämrades under 2022. Styckkostnaden för ett genomsnittligt avgjort mål ökade med fem procent 2022 jämfört med föregående år. Styckkostnaderna uppdelat på olika målkategorier redovisas i bilaga 2.

Hovrätterna

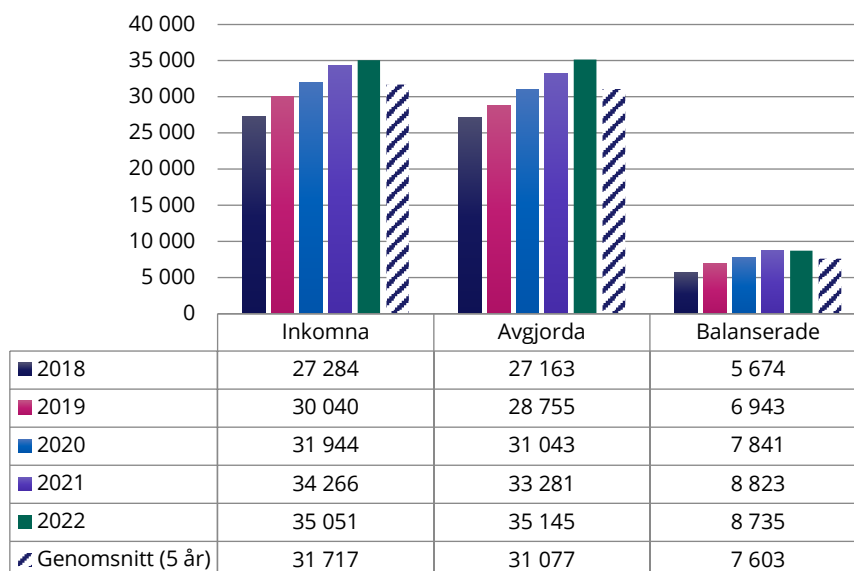
Tabell 18 Hovrätterna

	2020	2021	2022
Antal hovrätter	6	6	6
Antal avgjorda mål per årsarbetskraft	45	46	47
Genomsnittlig förhandlingstid (timmar per mål):			
- brottmål som avgjorts efter förhandling	4,2	4,3	4,0
- tvistemål som avgjorts efter förhandling	6,1	6,7	6,1
Andelen brottmål som avgjorts genom dom	70 %	70 %	69 %
Andelen tvistemål som avgjorts genom dom	19 %	19 %	19 %
Andelen avgjorda förtursmål (mål med häktade eller tilltalad under 18 år)	30 %	28 %	24 %
Genomsnittlig styckkostnad för ett mål (kr)	31 136	31 079	32 046

Styckkostnaden har uppdaterats bakåt pga. ändrad beräkningsmodell, se bilaga 2.

Målutvecklingen

Diagram 6 Inkomna, avgjorda och balanserade mål vid hovrätterna 2018–2022

Under den senaste femårsperioden har hovrätterna haft ett genomsnitt om ca 31 700 inkomna mål och ca 31 100 avgjorda mål per år. Under 2022 fortsatte inkomna mål att öka något och låg på den högsta nivån under femårsperioden. I förhållande till genomsnittet för perioden ökade antalet inkomna mål kraftigt eller med drygt 10 procent.

Även antalet avgjorda mål ökade under 2022, med drygt 13 procent jämfört med genomsnittet för perioden, vilket innebär att även nivån av avgjorda mål var den högsta under femårsperioden.

Balanserna har ökat årligen under den senaste femårsperioden, dock skedde en viss minskning under 2022. Utifrån nivåerna för optimal arbetsbalans, 29 procent av inkomna brottmål och 34 procent av inkomna tvistemål, minskade hovrätternas överbalans under 2022, se diagram 3.

Den totala balansen i förhållande till det årliga målinflödet uppgick till knappt 25 procent 2022, vilket var en marginell minskning jämfört med föregående år.

Tabell 19 Inkomna, avgjorda och balanserade mål vid hovrätterna

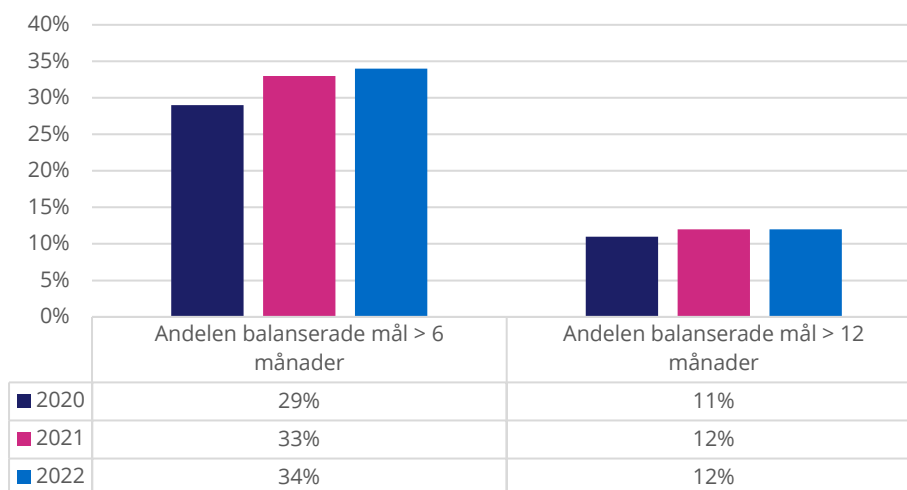
Utveckling per målkategori	2020	2021	2022	Förändring 2021-2022	
Inkomna mål				Antal	%
Tvistemål	2 935	3 153	3 136	-17	-1 %
Brottmål	10 767	12 053	13 266	1 213	10 %
Övriga mål	15 646	16 594	16 087	-507	-3 %
Miljömål	948	936	1 076	140	15 %
Fastighetsmål	402	337	328	-9	-3 %
PBL-mål	1 246	1 193	1 158	-35	-3 %
Summa totalt	31 944	34 266	35 051	785	2 %
Avgjorda mål				Antal	%
Tvistemål	2 824	3 174	3 211	37	1 %
Brottmål	9 953	11 137	12 960	1 823	16 %
Övriga mål	15 637	16 475	16 493	18	0 %
Miljömål	1 017	955	1 000	45	5 %
Fastighetsmål	359	352	353	1	0 %
PBL-mål	1 253	1 188	1 128	-60	-5 %
Summa totalt	31 043	33 281	35 145	1 864	6 %
Balanserade mål				Antal	%
Tvistemål	993	968	894	-74	-8 %
Brottmål	4 258	5 165	5 465	300	6 %
Övriga mål	1 667	1 795	1 400	-395	-22 %
Miljömål	343	323	399	76	24 %
Fastighetsmål	170	155	129	-26	-17 %
PBL-mål	410	417	448	31	7 %
Summa totalt	7 841	8 823	8 735	-88	-1 %

Antalet inkomna mål ökade något i jämförelse med föregående år. Ökningen av brottmål var emellertid kraftig. Även antalet avgjorda mål ökade tydligt under 2022 och ökningen var framför allt hänförlig till brottmål. Den totala balansen minskade marginellt. Balanserade tvistemål och övriga mål minskade medan balanserna av brottmål och miljömål ökade.

Det är krav på prövningstillstånd (PT) från tingsrätt till hovrätt för alla överklagade domar och beslut i tvistemål och domstolsärenden. Till hovrätterna inkommer dock, inom målkategorin tvistemål, vissa mål som inte kräver PT, exempelvis ansökan om resning, klagan över domvilla samt klander av skiljedomar. Under 2022 krävdes det PT i 99 procent av tvistemålen och i 47 procent av övriga mål, vilket i båda fallen var oförändrat mot förra året.

PT beviljades i 27 procent av dessa tvistemål, vilket var en minskning från 30 procent år 2021. För övriga mål beviljades PT i 21 procent av målen, vilket var en marginell ökning i förhållande till förra året, då 20 procent beviljades PT.

Diagram 7 Andelen balanserade mål äldre än sex och tolv månader

Balansens åldersstruktur försämrades något under 2022. I förhållande till förra året var förändringarna små; 63 mål äldre än sex månader och 44 mål äldre än tolv månader.

Tabell 20 Överklagandefrekvens

Andel mål som överklagats till Högsta domstolen	2020	2021	2022
Brottmål	22 %	24 %	25 %
Tvistemål	8 %	8 %	8 %
Totalt brott- och tvistemål	19 %	20 %	21 %

Överklagandefrekvensen, dvs. andelen mål som överklagats till Högsta domstolen, för brott- och tvistemål totalt ökade marginellt jämfört med föregående år.

UNGDOMSMÅL

ÅTERRAPPORTERINGSKRAV:

Domstolsverket ska särskilt redovisa:

- handläggningstider i mål där personer under 21 år står åtalade.

Med ungdomsmål avses avgjorda brottmål med förekomst av minst en tilltalad aktör i åldern 15–20 år.

Tabell 21 Omloppstider för ungdomsmål i hovrätt (månader)

	2020	2021	2022
Antal avgjorda ungdomsmål	1 611	1 690	1 765
- varav 15–17 år	752	791	829
- varav 18–20 år	859	899	936
Medianomloppstid	1,6	1,7	1,7
- varav 15–17 år	1,3	1,4	1,4
- varav 18–20 år	2,5	2,9	2,9
Omloppstid för 75:e percentilen	3,4	3,6	3,6
- varav 15–17 år	1,7	1,8	1,7
- varav 18–20 år	5,3	5,6	6,5

Utfall har tagits fram på nytt för år 2020 och 2021 på grund av att logiken för hur målen i undergrupperna räknas har justerats. Nu kan ett mål förekomma i båda undergrupperna.

I hovrätterna ökade antalet avgjorda ungdomsmål med drygt fyra procent. Medianomloppstiden var oförändrad jämfört med föregående år, omloppstiden var 1,4 månader i den yngre åldersgruppen och 2,9 månader i den äldre gruppen. Även omloppstiden för 75:e percentilen var oförändrad jämfört med året innan.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Mark- och miljööverdomstolen (MMÖD) är en särskild domstol inrättad i Svea hovrätt. Domstolen har till uppgift att handlägga alla överklagade avgöranden från landets fem mark- och miljödomstolar. MMÖD är överinstans i miljörättsliga, fastighetsrättsliga och plan- och byggrättsliga mål.

Tabell 22 Inkomna, avgjorda och balanserade mål vid Mark- och miljööverdomstolen

Utveckling per målkategori	2020	2021	2022	Förändring 2021–2022	
Inkomna mål				Antal	%
Miljömål	948	936	1 076	140	15 %
Fastighetsmål	402	337	328	-9	-3 %
PBL-mål	1 246	1 193	1 158	-35	-3 %
Summa totalt	2 596	2 466	2 562	96	4 %
Avgjorda mål				Antal	%
Miljömål	1 017	955	1 000	45	5 %
Fastighetsmål	359	352	353	1	0 %
PBL-mål	1 253	1 188	1 128	-60	-5 %
Summa totalt	2 629	2 495	2 481	-14	-1 %
Balanserade mål				Antal	%
Miljömål	343	323	399	76	24 %
Fastighetsmål	170	155	129	-26	-17 %
PBL-mål	410	417	448	31	7 %
Summa totalt	923	895	976	81	9 %

MMÖD:s mål ingår också i tabellerna för hovrätterna totalt.

År 2022 ökade måltillströmningen vid MMÖD något och det var miljömålen som svarade för hela ökningen. Antalet avgjorda mål 2022 minskade marginellt jämfört med föregående år. Balansläget försämrades och det var framför allt balanserna av miljörättsliga mål som ökade.

Huvuddelen (75 procent) av målen i MMÖD avgjordes under 2022 inom 5,7 månader, vilket var oförändrat i förhållande till 2021. År 2020 var motsvarande siffra 4,9 månader.

PATENT- OCH MARKNADSÖVERDOMSTOLEN

Patent- och marknadsöverdomstolen (PMÖD) finns i Svea hovrätt. Domstolen är inrättad på en specialavdelning i hovrätten som bland annat hanterar alla hovrättens mer omfattande dispositiva tvistemål, mål om klander av skiljedomar och hyresmål.

Tabell 23 Inkomna, avgjorda och balanserade mål och ärenden vid PMÖD

	2020	2021	2022
Inkomna mål och ärenden	86	73	57
Avgjorda mål och ärenden	90	79	57
Balanserade mål och ärenden	47	44	44

PMÖD:s mål ingår också i tabellerna för hovrätterna totalt.

Under 2022 minskade måltillströmningen i överdomstolen, liksom antalet avgjorda mål, kraftigt i förhållande till föregående år. Utvecklingen följde den i Patent- och marknadsdomstolen.

Huvuddelen (75 procent) av mål och ärenden i PMÖD avgjordes under 2022 inom 12,7 månader. Motsvarande siffra var 16,1 månader 2021 och 12,7 månader 2020. Variationen av omloppstiden kan förklaras av förhållandet att arbetsbelastningen, och därmed omloppstiden, i enstaka mål markant kan skilja sig åt från år till år.

Verksamhetsmål och skillnader i resultat

REGERINGENS VERKSAMHETSMÅL FÖR HOVRÄTTERNA:

- av brottmålen, exkl. förtursmål, ska 75 procent ta högst fem månader att avgöra,
- frågan om prövningstillstånd ska i 75 procent av målen ta högst två månader att avgöra,
- i de mål prövningstillstånd beviljas ska 75 procent av målen ta högst tio månader att avgöra räknat från den tidpunkt då målet kom in till hovrätten.

Tabell 24 Hovrätternas uppfyllelse av regeringens verksamhetsmål

Omloppstid i månader (75 percentilen)	Mål	2020	2021	2022
Brottmål exkl. förtursmål	5,0	6,9	6,9	8,3
Tvistemål fram till PT-beslut	2,0	1,7	1,9	1,8
Tvistemål där PT beviljats	10,0	12,6	14,6	15,9

Hovrätterna klarade ett av regeringens verksamhetsmål under 2022, omloppstiden för tvistemål fram till PT-beslut. För de andra två verksamhetsmålen försämrades resultatet jämfört med 2021. En hovrätt, Hovrätten över Skåne och Blekinge, uppnådde samtliga tre verksamhetsmål.

Omloppstiden för brottmål försämrades jämfört med året innan. Omloppstiderna varierade mellan 4,5 och 14,5 månader bland hovrätterna. I förhållande till 2021 ökade spridningen med 4,6 månader. En hovrätt klarade verksamhetsmålet för brottmål.

För tvistemål fram till PT-beslut försämrades resultatet med 0,1 månader jämfört med föregående år. Hovrätternas omloppstider varierade mellan 1,5 månader och 3,1 månader. Spridningen mellan domstolarna minskade därmed med 0,2 månader. Fem av hovrätterna klarade målsättningen.

I tvistemål där PT beviljats var omloppstiden 1,3 månader längre under 2022 än 2021. Hovrätternas omloppstider varierade mellan 9,5 och 18,4 månader och spridningen minskade med 3,7 månader jämfört med föregående år. Tre av hovrätterna klarade detta verksamhetsmål.

Domstolsverket har i en enkät till domstolarna efterfrågat vilka orsaker som bidragit till att målen nås respektive inte nås. Det framhålls att den ökade tillströmningen av främst brottmål under året och brist på personalresurser, främst domare, var huvudsakliga orsaker till den delvis bristande målluppfyllelsen. Det pekas också på att den eftersläpning resursfördelningsmodellen innebär och den tid det tar att rekrytera nya medarbetare leder till höga balanser och långa omloppstider. En hovrätt anger att det finns skäl att ifrågasätta om det är lämpligt att använda genomströmningstider som verksamhetsmål med hänsyn till att de, i det korta perspektivet, styrs av vilka typer av mål som domstolen väljer att prioritera för avgörande.

De enskilda hovrätternas resultat gentemot verksamhetsmålen redovisas i bilaga 1.

En bedömning av hovrätternas resultat och utveckling

Hovrätterna uppnådde totalt sett verksamhetsmålet för tvistemål fram till beslut om PT. De båda andra verksamhetsmålen uppnåddes inte. Omloppstiderna för brottmål och tvistemål med beviljat PT-beslut försämrades, framför allt beträffande brottmål, medan den förbättrades marginellt för tvistemål fram till PT-beslut. Spridningen mellan hovrätterna avseende verksamhetsmålet för brottmål ökade kraftigt under året. För de övriga två verksamhetsmålen minskade spridningen i olika utsträckning.

Tillströmningen av brottmål ökade kraftigt och de avgjorda målen ökade medan den genomsnittliga förhandlingstiden för brottmål och tvistemål minskade något jämfört med föregående år. Andelen avgjorda förtursmål minskade något. Framför allt den höga tillströmningen av brottmål ledde till en tyngre arbetsbelastning. Balansläget försämrades marginellt medan överbalansen minskade. Vid 2022 års utgång var den totala överbalansen ca 1 400 mål jämfört med ca 1 500 mål 2021. Målsättningen om en rimlig balansnivå bedöms därför inte ha uppnåtts.

Arbetsproduktiviteten, definierad som antalet avgjorda mål per årsarbetskraft, förbättrades något jämfört med föregående år, från 46 till 47 mål. Antalet avgjorda mål ökade med 6 procent och antalet årsarbetskrafter ökade från 717 till 742, främst ökade antalet ordinarie domare.

Kostnadsproduktiviteten, definierad som kostnader för avgjorda mål, försämrades något, tre procent, 2022 i jämförelse med föregående år. Styckkostnaderna uppdelat på olika målkategorier redovisas i bilaga 2.

Hovrättspresidenten Ylva Norling Jönsson hälsar kronprinsessan Victoria och prins Daniel välkomna till Hovrätten för Skåne och Blekinges 200-årsjubileum. Foto Per Carlsson

Högsta domstolen

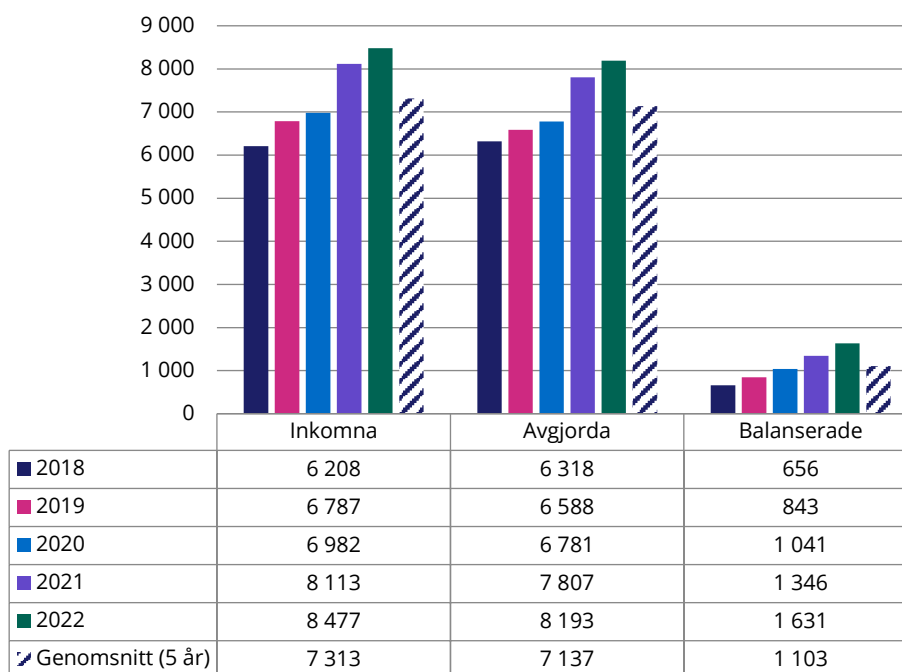
Tabell 25 Högsta domstolen

	2020	2021	2022
Avgjorda mål per årsarbetskraft	83	91	88
Genomsnittlig styckkostnad för ett mål (kr)	20 190	18 501	19 331

Styckkostnaden har uppdaterats bakåt pga. ändrad beräkningsmodell, se bilaga 2.

Målutvecklingen

Diagram 8 Inkomna, avgjorda och balanserade mål vid Högsta domstolen 2018–2022

Under den senaste femårsperioden har Högsta domstolen haft ett genomsnitt om ca 7 300 inkomna mål per år. Under 2022 fortsatte inkomna mål att öka och låg på den högsta nivån under femårsperioden. I förhållande till genomsnittet av perioden ökade antal inkomna mål kraftigt, med nära 16 procent.

Även antalet avgjorda mål ökade under 2022 och i förhållande till genomsnittet för perioden ökade antalet med närmare 15 procent. Det avgjordes dock färre mål än vad som kom in under året och därmed fortsatte balanserna att öka.

Det totala antalet balanserade mål i förhållande till det årliga målinflödet var 19 procent 2022, vilket var en ökning jämfört med 2021 då andelen var 17 procent.

Tabell 26 Inkomna, avgjorda och balanserade mål vid Högsta domstolen

Utveckling per målkategori	2020	2021	2022	Förändring 2021-2022	
Inkomna mål				Antal	%
Twistemål	215	257	256	-1	0%
Brottmål	2 236	2 650	3 185	535	20%
Övriga mål	4 531	5 206	5 036	-170	-3%
Summa totalt	6 982	8 113	8 477	364	4%
Avgjorda mål				Antal	%
Twistemål	219	245	259	14	6%
Brottmål	2 156	2 591	3 066	475	18%
Övriga mål	4 406	4 971	4 868	-103	-2%
Summa totalt	6 781	7 807	8 193	386	5%
Balanserade mål				Antal	%
Twistemål	74	89	87	-2	-2%
Brottmål	268	327	444	117	36%
Övriga mål	699	930	1 100	170	18%
Summa totalt	1 041	1 346	1 631	285	21%

Antalet inkomna mål ökade något vid Högsta domstolen under 2022 och var på de högsta nivåerna under 2000-talet. Inkomna mål ökade dock endast för brottmål.

Högsta domstolen avgjorde fler mål under 2022 jämfört med föregående år. Avgjorda mål ökade för brott- och tvistemål men minskade för övriga mål. Även detta år stod brottmål för den största ökningen, såväl till antalet som procentuellt.

Antalet inkomna mål var fler än antalet avgjorda mål vilket innebar fortsatt ökade balanser. Balanserna ökade kraftigt med 21 procent under 2022 och den målkategori som procentuellt ökade mest var brottmål medan det till antalet var övriga mål som ökade mest. Sedan 2020 har balanserna ökat med 57 procent. Vid årets utgång var dock de flesta balanserade mål förhållandevis nyinkomna, vilket innebar att åldersstrukturen var relativt oförändrad.

Tabell 27 Avgjorda mål vid Högsta domstolen

	2020	2021	2022
Avgjorda mål som beviljats PT	135	140	141
Avgjorda mål som ej har beviljats PT	5 934	6 855	7 280
Avgjorda mål som ej omfattas av PT (resningar m.m.)	712	812	772
Summa avgjorda mål	6 781	7 807	8 193

Av de mål som Högsta domstolen avgör är målen som avgörs efter beviljat prövningstillstånd (PT) i de allra flesta fall de mest arbetskrävande. Dessa mål utgör Högsta domstolens huvuduppgift som prejudikatinstans. Trots att dessa mål utgör en liten del av det totala antalet mål har de stor betydelse för domstolens arbetsbelastning.

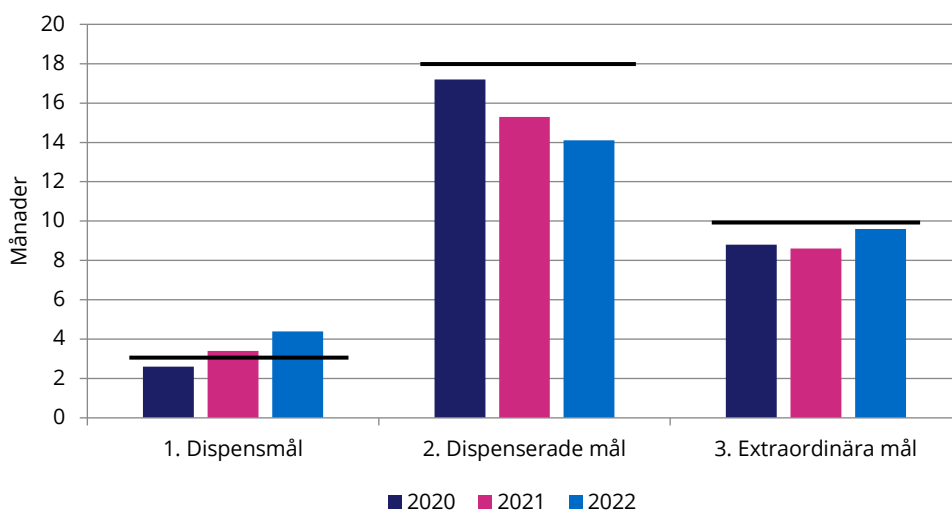
Under 2022 var antalet avgjorda mål som beviljats PT på ungefär samma nivå som 2021. Antalet avgjorda mål som inte beviljats PT ökade däremot med sex procent sedan 2021 och avgjorda mål som inte omfattas av krav på PT minskade med fem procent.

Verksamhetsmål

Högsta domstolen ska årligen sätta egna verksamhetsmål. När det gäller handläggningstider uppställs olika mål för dispensmål (frågan om PT), dispenserade mål (mål som beviljats PT) och extraordinära mål (resning, domvilla och återställande av försutten tid). För respektive kategori sätts ett mål för 90:e percentilen och målen sätts för samtliga avgjorda mål, exkl. vissa förtursmål, oavsett om det handlar om brottmål, tvistemål eller övriga mål.

Högsta domstolen uppfyllde samtliga verksamhetsmål avseende handläggningstider för 2022 förutom 90:e percentilen för dispensmål, precis som under föregående år. Resultatet för 90:e percentilen per verksamhetsmål åskådliggörs i diagrammet nedan och i tabellform i bilaga 1.

Diagram 9 Högsta domstolens uppfyllelse av verksamhetsmål (90:e percentilen)

För dispensmålen var målsättningen att det inte ska ta längre tid än tre månader från att dispensmålet kommer in fram till dess att beslut fattas i PT-frågan. Utfallet för 2022 var 4,4 månader, vilket var en ökning med 1 månad jämfört med föregående år och med 1,8 månader jämfört med 2020 då utfallet var 2,6 månader och verksamhetsmålet senast uppnåddes.

Under 2022 beviljades 127 mål prövningstillstånd vilket var en minskning jämfört med 2021 (151 mål) men mer i nivå med 2020 (122 mål). För dispenserade mål är målsättningen att de inte ska ta längre tid än 18 månader att avgöra. Resultatet förbättrades under 2022 och blev 14,1 månader jämfört med 15,3 månader föregående år och 17,2 månader året dessförinnan.

För extraordinära mål är målsättningen att de inte ska ta längre tid än 10 månader att avgöra. Resultatet 2022 blev 9,6 månader, visserligen en ökning med 1 månad sedan 2021 och 0,8 månader sedan 2020 men domstolen uppnådde väl sin målsättning.

Domstolen uppställer även ett riktmärke att meddela 100 refererade prejudikat per år. Under 2022 meddelades 95 prejudikat och därmed uppnåddes inte riktmärket. Detta var en minskning sedan 2021 med 6 prejudikat men något över nivån år 2020 då 93 prejudikat meddelades.

I den enkät som sänts ut till domstolarna med frågor kring måluppfyllelsen och i dialog med Högsta domstolen angavs att domstolen har arbetat aktivt med att effektivisera verksamheten bland annat genom digitalisering. Sårbarhetsrisker vid eventuell frånvaro har minimerats. Inre arbetsformer på domstolen fortsatte att omprövas och utvecklas allteftersom för att kunna hantera målmängden, exempelvis genom ett ökat samarbete mellan olika personalkategorier. Fler muntliga föredragningar hölls även under året vilket bidragit till fler avgjorda mål. Under hösten 2022 genomförde domstolen dessutom ett projekt som särskilt inriktats mot balansavarbetning. Projektet gav förutom resultatmässiga framgångar också värdefulla erfarenheter för det fortsatta arbetet med att utveckla verksamheten.

En bedömning av Högsta domstolens resultat och utveckling

Högsta domstolen uppnådde samtliga målsättningar för 90:e percentilen gällande handläggningstiderna förutom för dispensmålen. Omloppstiden för dispenserade mål minskade medan de ökade för dispensmål och extraordinära mål, jämfört med föregående år. Högsta domstolen uppnådde inte sitt eget satta riktmärke att meddela 100 prejudikat.

Måltillströmningen ökade, för brottmål kraftigt, under det senaste året i kombination med att antalet avgjorda mål också ökade tydligt. Arbetsbelastningen bedöms ha legat på en något högre nivå 2022 än 2021. Detta kan förklara att målsättningen för verksamhetsmålet för dispensmål inte uppnåddes under 2022, likaså meddelades färre prejudikat under 2022 än föregående år. Antalet avgjorda mål där PT beviljats var på samma nivå som 2021. Trots särskilda balansavarbetsinsatser som resulterade i att antalet avgjorda mål ökade jämfört med året innan ökade balanserna eftersom antalet inkomna mål också ökade. För Högsta domstolen görs ingen beräkning av överbalansen. Balansnivån bedöms dock inte som tillfredsställande

eftersom frågan om prövningstillstånd (dispensmålen) inte har kunnat avgöras inom tidsgränsen för det satta verksamhetsmålet.

Arbetsproduktiviteten, definierad som antalet avgjorda mål per årsarbetskraft, försämrades något under 2022. Antalet avgjorda mål per årsarbetskraft uppgick till 88, vilket var en minskning jämfört med 2021. Antalet avgjorda mål ökade med 5 procent och antalet årsarbetskrafter ökade från 86 till 93.

Kostnadsproduktiviteten, definierad som kostnader för avgjorda mål, försämrades 2022. Styckkostnaden för ett genomsnittligt avgjort mål ökade med fyra procent 2022 jämfört med föregående år. Styckkostnaderna redovisas i bilaga 2.

Lagrådet

Högsta domstolen utför även administrativa uppgifter åt Lagrådet. I Lagrådet ingår aktiva och före detta justitieråd från Högsta domstolen och Högsta förvaltningsdomstolen. Lagrådet har till uppgift att yttra sig över lagförslag. Lagrådets kostnader ingår inte i Högsta domstolens budget. Personalkostnaderna uppgick under 2022 till ca 15,5 mnkr, vilket var en ökning med 1,5 mnkr och berodde på fler inlånade pensionerade domare och justitieråd under året.

Förvaltningsrätterna

I de inledande avsnitten redovisas målutvecklingen och resultat i förvaltningsrätterna exkl. migrationsmål. Migrationsdomstolarna beskrivs avslutningsvis i ett separat avsnitt.

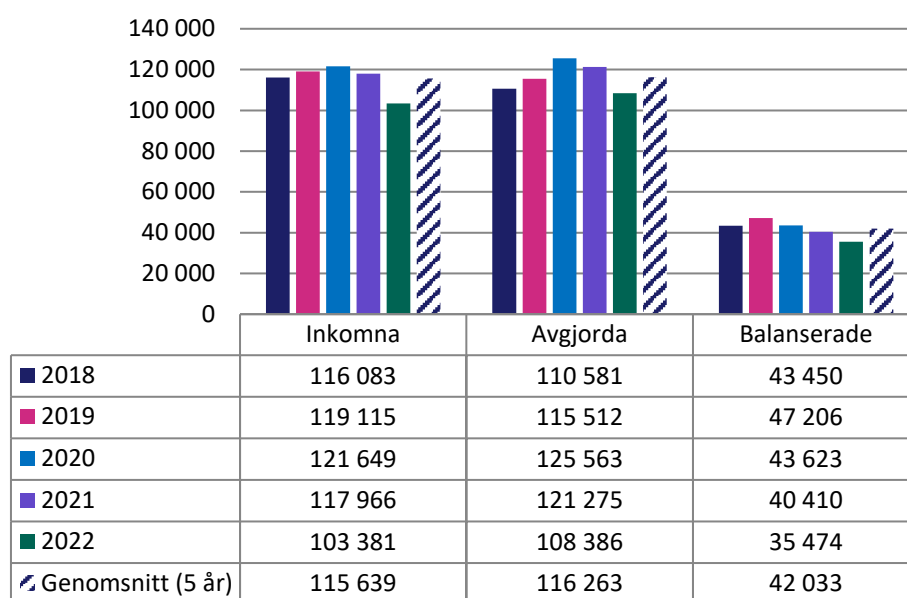
Tabell 28 Förvaltningsrätterna exkl. migrationsmål

	2020	2021	2022
Antal förvaltningsrätter	12	12	12
Avgjorda mål per årsarbetskraft	147	144	128
Andelen mål som avgjorts med muntlig förhandling	15 %	16 %	18 %
Andelen avgjorda förtursmål	17 %	18 %	20 %
Genomsnittlig styckkostnad för ett mål (kr)	7 493	8 179	9 496

Styckkostnaden har uppdaterats bakåt pga. ändrad beräkningsmodell, se bilaga 2.

Målutvecklingen

Diagram 10 Inkomna, avgjorda och balanserade mål vid förvaltningsrätterna 2018–2022, exkl. migrationsmål

Under den senaste femårsperioden har förvaltningsrätterna haft ett genomsnitt om cirka 116 000 inkomna och avgjorda mål. 2020 var antalet inkomna mål på den högsta nivån under 2000-talet efter år av ökning. Därefter har antalet inkomna mål avtagit och det var en fortsatt stor minskning av inkomna mål 2022 i förhållande till 2021.

Likaså minskade antalet avgjorda mål 2022 kraftigt, dock från höga nivåer. Även om tio av tolv förvaltningsrätter minskade sitt målavgörande jämfört med 2021 avgjorde förvaltningsrätterna totalt sett fler mål än vad som kom in under året.

Den fortsatt höga avgörandetakten bidrog till att antalet balanserade mål minskade för tredje året i rad. Den samlade målbalansen uppgick till 34 procent av antalet inkomna mål 2022, samma nivå som 2021.

Tabell 29 Inkomna, avgjorda och balanserade mål vid förvaltningsrätterna

Utveckling per målkategori	2020	2021	2022	Förändring 2021-2022	
Inkomna mål				Antal	%
Skattemål	7 697	7 141	7 794	653	9 %
Trängselskattemål	328	239	208	-31	-13 %
Socialförsäkringsmål	17 489	14 601	10 187	-4 414	-30 %
- varav ers. för kostn. av vård i annat EU-land	700	149	118	-31	-21 %
Mål enl. socialtjänstlagen	33 517	27 381	24 006	-3 375	-12 %
Psykiatrimål	14 633	14 842	15 068	226	2 %
LVU-mål	5 401	5 387	5 545	158	3 %
LVM-mål	1 253	1 181	1 155	-26	-2 %
LOU-mål	3 594	2 509	2 632	123	5 %
Mängdmål	10 618	9 626	9 307	-319	-3 %
Övriga mål	27 119	35 059	27 479	-7 580	-22 %
- varav beslut enl lag om korttidsarbete	1 692	10 381	2 666	-7 715	-74 %
Summa exkl. migrationsmål	121 649	117 966	103 381	-14 585	-12 %
Migrationsmål	70 110	59 970	48 968	-11 002	-18 %
Summa inkl. migrationsmål	191 759	177 936	152 349	-25 587	-14 %
Avgjorda mål				Antal	%
Skattemål	8 032	7 749	7 508	-241	-3 %
Trängselskattemål	352	240	226	-14	-6 %
Socialförsäkringsmål	18 356	17 825	12 841	-4 984	-28 %
- varav ers. för kostn. av vård i annat EU-land	920	885	119	-766	-87 %
Mål enl. socialtjänstlagen	34 117	27 961	25 214	-2 747	-10 %
Psykiatrimål	14 594	14 840	15 088	248	2 %
LVU-mål	5 368	5 327	5 511	184	3 %
LVM-mål	1 252	1 183	1 179	-4	0 %
LOU-mål	3 616	2 756	2 726	-30	-1 %
Mängdmål	10 990	9 931	9 083	-848	-9 %
Övriga mål	28 886	33 463	29 010	-4 453	-13 %
- varav beslut enl lag om korttidsarbete	1 508	7 364	4 626	-2 738	-37 %
Summa exkl. migrationsmål	125 563	121 275	108 386	-12 889	-11 %
Migrationsmål	70 623	62 733	49 265	-13 468	-21 %
Summa inkl. migrationsmål	196 186	184 008	157 651	-26 357	-14 %
Balanserade mål				Antal	%
Skattemål	5309	4 761	5 079	318	7 %
Trängselskattemål	46	45	28	-17	-38 %
Socialförsäkringsmål	13 907	10 700	8 045	-2 655	-25 %
- varav ers. för kostn. av vård i annat EU-land	793	58	57	-1	-2 %
Mål enl. socialtjänstlagen	8 819	8 231	7 031	-1 200	-15 %
Psykiatrimål	316	317	297	-20	-6 %
LVU-mål	792	857	893	36	4 %
LVM-mål	58	56	32	-24	-43 %
LOU-mål	854	610	517	-93	-15 %
Mängdmål	2 188	1 883	2 109	226	12 %
Övriga mål	11 334	12 950	11 443	-1 507	-12 %
- varav beslut enl lag om korttidsarbete	184	3 201	1 244	-1957	-61 %
Summa exkl. migrationsmål	43 623	40 410	35 474	-4 936	-12 %
Migrationsmål	13 652	10 910	10 645	-265	-2 %
Summa inkl. migrationsmål	57 275	51 320	46 119	-5 201	-10 %

Samtliga tolv förvaltningsrätter uppvisade ett vikande målinflöde jämfört med inkomna mål under 2021. Den kraftiga målminskningen kan till stor del förklaras av färre övriga mål avseende mål rörande stöd vid korttidsarbete, en måltyp som ökade under 2021 och sedan återgick till lägre nivåer under 2022. Totalt inkom 2021 närmare 10 400 av dessa mål till Förvaltningsrätten i Stockholm, och under 2022 minskade denna måltyp mycket kraftigt till nära 2 700 mål.

Inkomna socialförsäkringsmål fortsatte att minska även under 2022 efter att ha legat på förhållandevis höga nivåer tidigare år bl.a. orsakat av de s.k. hyperhidrosmålen (mål rörande ersättning för kostnader till följd av vård i annat land), vilka under de två senaste åren minskat. Den största måltypen, mål om sjukpenning, som de senaste åren legat på förhållandevis höga nivåer minskade mycket kraftigt under 2022. Förklaringen kan vara ändrad inriktning hos Försäkringskassan gällande psykiska diagnoser som inneburit att andelen avslag hos Försäkringskassan minskat. Det var likaså en stor minskning av mål rörande sjuk- och aktivitetsersättning, vilka mer än halverats under de två senaste åren. Även mål rörande lagen om arbetslöshetsförsäkring minskade kraftigt under 2022. I motsatt riktning gick mål rörande arbetsmarknadspolitiska insatser som under 2022 ökade tydligt.

Mål enligt socialtjänstlagen avtog för andra året i rad och minskningen kunde ses vid elva av tolv förvaltningsrätter. Förändringen i inkomna mål kan bland annat vara tydligare regler i socialtjänstlagen från 2021 för vad som krävs för att få ekonomiskt bistånd samt olika statliga stöd under pandemin.

De mål som betecknas som förtursmål; LVU-, LVM- och psykiatrimål, ligger normalt relativt stabilt mellan åren, så även 2022. LVU-målen låg fortsatt på historiskt höga nivåer och ökade något sedan förra året. En förklaring till de höga nivåerna kan vara att det finns ett allt större politiskt fokus att motverka kriminalitet bland unga, något som kan öka antalet LVU-mål. Ett större fokus på barns rättigheter, ökande psykisk ohälsa, utanförskap, hedersproblematik och missbruksproblematik påverkar också ökningen av LVU-mål.

Antalet LOU-mål ökade under 2022. Utvecklingen för antalet LOU-mål påverkas starkt av seriemål som inkommer vissa år och även av enskilda domar från EU-domstolen som kan ge upphov till många överprövningsmål. Ökningen kan bero på viss återhämtning av inkomna LOU-mål efter en minskning under pandemin där färre upphandlingar än vanligt annonserades och icke nödvändiga upphandlingar sköts på framtiden.

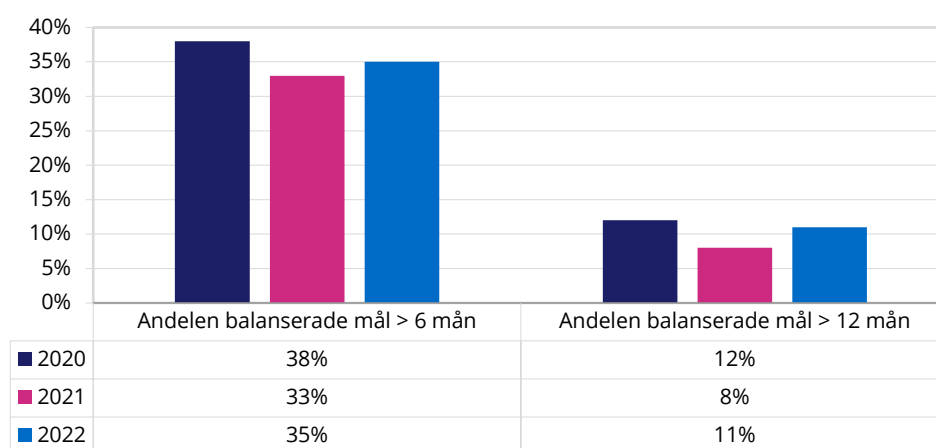
Antalet mängdmål fortsatte att minska under 2022. Den enskilt största minskningen beror på färre inkomna mål rörande indragna körkort. Även mål rörande folkbokföring minskade, vilket skulle kunna hänga samman med minskad invandring.

I takt med minskat målinflöde minskade också antalet avgjorda mål under året. Minskningen kan ses vid samtliga målkategorier med undantag för förtursmålen där avgjorda mål ökade något.

Även de balanserade målen minskade i flera målkategorier men balanserade skattemål och mängdmål ökade tydligt. Balanserade mål minskade totalt för samtliga förvaltningsrätter utom en, vid vissa av dem mycket kraftigt.

Utifrån nivån för optimal arbetsbalans, 35 procent av inkomna mål, uppvisade förvaltningsrätterna en underbalans om -709 mål att jämföra med en underbalans -878 mål 2021. Åtta av tolv förvaltningsrätter hade underbalans men med stor spridning inom domstolsslaget. Mer om överbalansberäkningar kan läsas i avsnittet *Målutveckling*.

Diagram 11 Andelen balanserade mål äldre än sex och tolv månader vid förvaltningsrätterna exkl. migrationsmål

Åldersstrukturen försämrades bland balanserade mål under 2022 trots att antalet äldre mål minskade. Försämringen berodde på att det totalt sett var färre mål i balans 2022 än föregående år, vilket inneburit att andelen äldre mål blev större. Bland målen äldre än sex månader dominerade socialförsäkringsmål och övriga mål med tillsammans 68 procent av balansen. Hälften av samtliga balanserade socialförsäkringsmål var äldre än sex månader.

Tabell 30 Överklagande- och ändringsfrekvens

	2020	2021	2022
Överklagandefrekvens	20 %	21 %	20 %
Ändringsfrekvens	12 %	12 %	15 %

Överklagandefrekvensen, dvs. andelen mål som överklagats till kammarrätt, var i nivå med de två föregående åren. Ändringsfrekvensen, dvs. andelen mål som ändrades av kammarrätten, ökade jämfört de historiskt låga nivåerna de två tidigare åren. Andelen ökar vissa år och då ofta för att en enskild målkategori eller måltyp drar upp ändringsfrekvensen. Ändringsfrekvensen skiljer sig mycket åt mellan de olika målkategorierna där förtursmål generellt har låg ändringsfrekvens och skattemål hög ändringsfrekvens. Dock var ändringsfrekvensen procentuellt högre för övriga mål under 2022 med 22 procent, jämfört med skattemål på 21 procent.

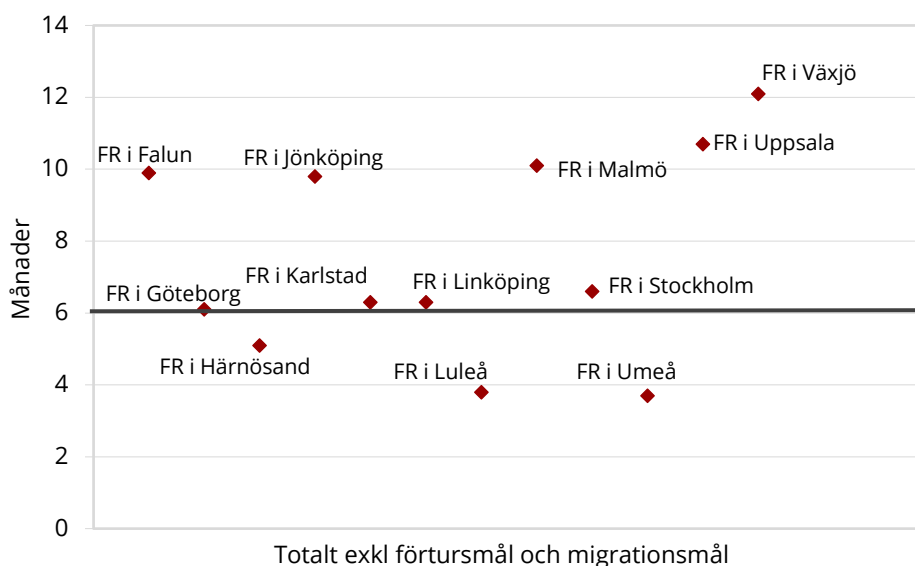
Verksamhetsmål och skillnader i resultat

REGERINGENS VERKSAMHETSMÅL FÖR FÖRVALTNINGSRÄTTERNA:

- av målen i förvaltningsrätt, exkl. förturs- och migrationsmål, ska 75 procent ta högst sex månader att avgöra.

Omloppstiden vid förvaltningsrätterna under 2022 var i paritet med 2021 och gick från 7,8 månader till 7,9 månader. Fortsatt var domstolsslaget därmed en bit från regeringens verksamhetsmål och endast landets tre minsta förvaltningsrätter nådde målsättningen om sex månader. Skillnaderna mellan målkategorierna var stor, där skatte- och socialförsäkringsmål uppvisade de längsta omloppstiderna på ca 13–14 månader. Förändringarna var små jämfört med 2021 för flertalet av målkategorierna, störst förändring var det för mål enligt socialtjänstlagen där omloppstiden ökade med 1,1 månad.

Diagram 12 Förvaltningsrätternas uppfyllelse av regeringens verksamhetsmål 2022

Förvaltningsrätternas omloppstider varierade mellan 3,7 och 12,1 månader, en ökad spridning jämfört med 2021. Sju förvaltningsrätter minskade sin omloppstid under året. Den största förändringen skedde vid Förvaltningsrätten i Härnösand som under 2021 hade längst omloppstider av alla förvaltningsrätter på 12,7 månader. Med hjälp av balansavarbetningsinsatser minskade omloppstiden under 2022 till 5,1 månader och domstolen nådde därmed regeringens verksamhetsmål.

Domstolsverket har i en enkät till domstolarna efterfrågat vilka orsaker som påverkat måluppfyllelsen. Ett flertal förvaltningsrätter lyfte att de tidigare årens kraftiga måltillströmning som medfört ökande balansnivåer fortsatt gett långa omloppstider då man under 2022 avarbetat äldre mål i balans. Med vikande målinflöde och att fler äldre mål avarbetats under året gör att flertalet förvaltningsrätter bedömer att omloppstiderna bör närma sig regeringens verksamhetsmål framöver. Vakanser nämndes av några domstolar som bidragande orsak till att verksamhetsmålen inte uppfylldes

2022. Ett par av migrationsdomstolarna påtalade att de fortsatt många migrationsmålen i balans påverkat arbetet med att avgöra de allmänna målen. De domstolar som uppnådde regeringens verksamhetsmål under året menar att den vikande måltillströmningen varit en bidragande orsak till detta.

En bedömning av förvaltningsrätternas resultat och utveckling

Förvaltningsrätterna sammantaget uppnådde fortsatt inte regeringens verksamhetsmål. Omloppstiden försämrades marginellt mot föregående år och sju av tolv förvaltningsrätter minskade sina omloppstider samtidigt som fem av tolv förvaltningsrätter gick i motsatt riktning med ökande omloppstider. Fortsatt uppnådde inte en majoritet av förvaltningsrätterna målsättningen, även om ytterligare en förvaltningsrätt nådde målet jämfört med 2021. Spridningen mellan domstolarnas omloppstider ökade med 0,8 månader jämfört med föregående år vilket framför allt berodde på att Förvaltningsrätten i Umeå kortat sin omloppstid till 3,7 månader. En lägre nivå av balanserade mål ger bättre förutsättningar inför kommande år samtidigt som en försämrad åldersstruktur kan komma att påverka omloppstiderna negativt när de äldre målen ska avgöras.

Inkomna och avgjorda mål fortsatte att minska under året från tidigare rekordhöga nivåer vid förvaltningsrätterna. Antalet avgjorda mål översteg inflödet vilket medförde ytterligare minskat antal balanserade mål. Förvaltningsrätterna hade en underbalans i nivå med föregående år, där en majoritet av förvaltningsrätterna hade en underbalans. Mot bakgrund av färre balanserade mål och underbalans bedömdes målsättningen för en rimlig balansnivå vara uppnådd.

Arbetsproduktiviteten, definierad som antalet avgjorda mål per årsarbetskraft, försämrades 2022 jämfört med föregående år, från 144 till 128 mål. Antalet avgjorda mål minskade med 11 procent och antalet årsarbetskrafter ökade från 841 till 849.

Kostnadsproduktiviteten, definierad som kostnader för avgjorda mål, försämrades kraftigt under 2022 p.g.a. färre avgjorda mål. Styckkostnaden för ett genomsnittligt avgjort mål ökade med 16 procent jämfört med föregående år. Styckkostnaderna uppdelat på olika målkategorier redovisas i bilaga 2.

Migrationsdomstolarna

Tabell 31 Förvaltningsrätterna migrationsmål

	2020	2021	2022
Antal migrationsdomstolar	4	4	4
Avgjorda migrationsmål per årsarbetskraft	116	109	100
Andelen mål som avgjorts med muntlig förhandling	4 %	4 %	4 %
Genomsnittlig styckkostnad för ett mål (kr)	10 019	10 742	11 959

Styckkostnaden har uppdaterats bakåt p.g.a. ändrad beräkningsmodell, se bilaga 2.

Förvaltningsrätterna i Stockholm, Göteborg, Malmö och Luleå är migrationsdomstolar.

Tabell 32 Inkomna, avgjorda och balanserade mål vid migrationsdomstolarna

Utveckling per målkategori	2020	2021	2022	Förändring 2021–2022	
Inkomna mål					
Avlägsnandemål asyl	11 444	7 033	5 462	-1 571	-22 %
-varav ensamkommande barn	140	54	65	11	20 %
-varav efter ny prövning enl. 12 kap 19§	968	717	720	3	0 %
Omedelbar verkställighet	815	766	779	13	2 %
Uppehållstillstånd, avlägsnandemål ej asyl, statusförklaringar	13 562	11 918	12 704	786	7 %
-varav uppehållstillstånd	9 300	8 471	9 429	958	11 %
-varav avlägsnandemål ej asyl	3 202	2 551	2 431	-120	-5 %
-varav statusförklaringar	1 060	896	844	-52	-6 %
Verkställighetsmål	2 640	1 876	1 496	-380	-20 %
Medborgarskapsmål	2 570	3 036	3 768	732	24 %
Viseringsmål	1 864	1 431	8 123	6 692	468 %
Övriga migrationsmål	37 215	33 910	16 636	-17 274	-51 %
-varav mål rörande dröjsmålstalan	33 579	30 966	13 366	-17 600	-57 %
Summa migrationsmål	70 110	59 970	48 968	-11 002	-18 %
Avgjorda mål				Antal	%
Avlägsnandemål asyl	12 043	9 236	6 611	-2 625	-28 %
-varav ensamkommande barn	142	69	46	-23	-33 %
-varav efter ny prövning enl. 12 kap 19§	835	828	655	-173	-21 %
Omedelbar verkställighet	824	766	771	5	1 %
Uppehållstillstånd, avlägsnandemål ej asyl, statusförklaringar	12 871	12 720	11 996	-724	-6 %
-varav uppehållstillstånd	8 642	9 081	9 017	-64	-1 %
-varav avlägsnandemål ej asyl	2 948	2 719	2 107	-612	-23 %
-varav statusförklaringar	1 277	920	872	-48	-5 %
Verkställighetsmål	2 652	1 895	1 478	-417	-22 %
Medborgarskapsmål	2 515	2 410	3 860	1 450	60 %
Viseringsmål	2 214	1 448	8 045	6 597	456 %
Övriga migrationsmål	37 504	34 258	16 504	-17 754	-52 %
-varav mål rörande dröjsmålstalan	33 907	31 117	13 276	-17 841	-57 %
Summa migrationsmål	70 623	62 733	49 265	-13 468	-21 %
Balanserade mål				Antal	%
Avlägsnandemål asyl	6 344	4 158	3 025	-1 133	-27 %
-varav ensamkommande barn	23	7	26	19	271 %
-varav efter ny prövning enl. 12 kap 19§	392	290	358	68	23 %
Omedelbar verkställighet	22	23	32	9	39 %
Uppehållstillstånd, avlägsnandemål ej asyl, statusförklaringar	5 702	4 918	5 640	722	15 %
-varav uppehållstillstånd	3 802	3 199	3 618	419	13 %
-varav avlägsnandemål ej asyl	1 463	1 301	1 631	330	25 %
-varav statusförklaringar	437	418	391	-27	-6 %
Verkställighetsmål	57	39	57	18	46 %
Medborgarskapsmål	536	1 161	1 070	-91	-8 %
Viseringsmål	57	40	118	78	195 %
Övriga migrationsmål	934	571	703	132	23 %
- varav mål rörande dröjsmålstalan	498	347	436	89	26 %
Summa migrationsmål	13 652	10 910	10 645	-265	-2 %

Antalet inkomna migrationsmål minskade kraftigt under 2022 där den enskilt största målkategorin, övriga migrationsmål, mer än halverades i antal jämfört med året innan. Minskningen var i princip helt hänförlig till mål rörande dröjsmålstalan. Dessa mål är juridiskt enkla att hantera men kräver mycket resurser av registratur och arkiv. Anledningen till den mycket kraftiga minskningen av dröjsmålstalan kan vara kortare omloppstider i medborgarskapsärenden hos Migrationsverket och deras informationsinsatser till de sökande.

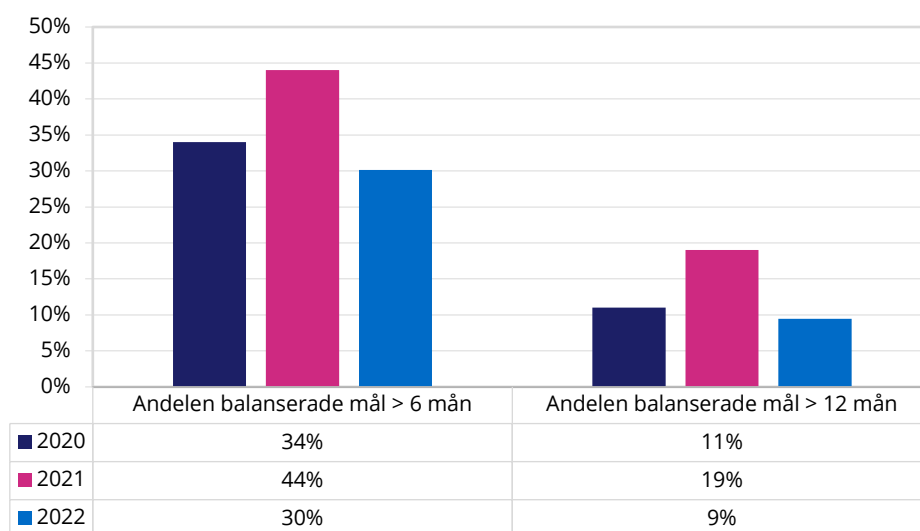
Avlägsnandemålen rörande asyl är den mest arbets- och resurskrävande målgruppen. Likt föregående år fortsatte inflödet av dessa mål att minska kraftigt under 2022 och var i nivå med inflödet 2015, dvs. den nivå som rådde innan de kraftiga ökningarna som startade 2016 till följd av flyktingkrisen. Även antal verkställighetsmål minskade kraftigt under 2022.

En stor ökning av viseringsmål skedde under 2022 och mer än hälften av målen inkom till migrationsdomstolen i Stockholm. Viseringsmålen är precis som mål rörande dröjsmålstalan av enklare juridisk karaktär och ökningen tros bero på ökat resande efter pandemin då inkomna mål var på låga nivåer. Även medborgarskapsmålen ökade stort under 2022 och var på den högsta nivån historiskt. Ökningen kan bero på balansavarbetning hos Migrationsverket.

Precis som inkomna mål minskade de avgjorda målen från rekordhög nivåer åren dessförinnan. Dock ökade antalet avgjorda medborgarskapsmål och viseringsmål i takt med inflödet.

Antal avgjorda migrationsmål översteg antal inkomna mål marginellt. Det var endast två målkategorier där balanserade mål minskade, avlägsnandemål asyl och medborgarskapsmål. Utifrån nivån för optimal arbetsbalans, 17 procent av inkomna mål, minskade migrationsdomstolarnas överbalans under året. Fortsatt var skillnaden dock stor mellan migrationsdomstolarna där Göteborg och Malmö hade höga överbalanser medan Luleå och Stockholm låg kring optimal arbetsbalans. I Göteborg förbättrades dock balansläget kraftigt under 2022. I detta får vägas in att målstrukturen delvis ser olika ut vid migrationsdomstolarna. Exempelvis förekommer medborgarskapsmål endast vid två av migrationsdomstolarna. I överbalansberäkningen exkluderas mål rörande dröjsmålstalan.

Diagram 13 Andelen balanserade mål äldre än sex och tolv månader

Till följd av färre inkomna mål och arbete med att avgöra äldre mål förbättrades åldersstrukturen för balanserade mål kraftigt. Både mål äldre än sex och tolv månader minskade. Fortsatt fanns nästan samtliga av de äldre målen i balans vid migrationsdomstolarna i Göteborg och Malmö.

Balanserade mål äldre än sex månader bestod till stor del av mål om uppehållstillstånd. Åldersstrukturen avseende asylmål förbättrades under 2022 där balanserade mål äldre än sex månader minskade med nära 1 800 mål jämfört med föregående år. Att balanserade mål minskade och att åldersstrukturen förbättrades påverkade omloppstiderna negativt för 2022 men är på sikt positivt.

Tabell 33 Överklagandefrekvens och ändringsfrekvens

	2020	2021	2022
Överklagandefrekvens	23 %	21 %	25 %
Ändringsfrekvens	0,6 %	0,4 %	0,3 %

Överklagandefrekvensen, liksom ändringsfrekvensen, redovisas i ledet mellan migrationsdomstolarna och Migrationsöverdomstolen. Överklagandefrekvensen ökade igen under 2022, främst beroende på att avlägsnandemål överklagas i högre omfattning än andra målkategorier samt att avgjorda medborgarskapsmål ökat där även överklagandefrekvensen ökat. Under 2022 var andelen överklagade avlägsnandemål 58 procent vilket var i nivå med de senaste åren.

VERKSAMHETSMÅL OCH SKILLNADER I RESULTAT

REGERINGENS VERKSAMHETSMÅL FÖR MIGRATIONSDOMSTOLARNA:

- av målen i migrationsdomstolarna ska 90 procent av avlägsnandemål avseende ensamkommande barn ta högst två månader att avgöra,
- av övriga avlägsnandemål ska 90 procent ta högst fyra månader att avgöra,
- av verkställighetsmålen ska 90 procent ta högst en månad att avgöra och
- av övriga migrationsmål ska 90 procent ta högst fem månader att avgöra.

Under 2022 nådde migrationsdomstolarna endast verksamhetsmålet för verkställighetsmål. Utfallet på 0,9 månader var oförändrat. Omloppstiden för de andra verksamhetsmålen försämrades under 2022. Störst ökning var det för verksamhetsmålet för avlägsnandemål asyl där omloppstiden ökade med 2,9 månader jämfört med 2021. Tre domstolar nådde målsättningen för verkställighetsmål men ingen domstol nådde målet för avlägsnandemål asyl. Antal mål rörande ensamkommande barn är numera mycket få, under 2022 avgjordes knappt 50 stycken. Enskilda mål kan då få stor påverkan på omloppstiden. Utfallet, 5,2 månader, var en ökning jämfört med 2021 och fortsatt mer än den dubbla omloppstiden jämfört med regeringens målsättning om två månader.

Vad avser övriga avlägsnandemål asyl ökade omloppstiden till 23 månader, dvs. långt från regeringens målsättning om fyra månader trots att tre av fyra migrationsdomstolar kortade omloppstiden under 2022. Omloppstiderna för detta verksamhetsmål skiljde sig fortsatt mycket kraftigt åt mellan migrationsdomstolarna, från knappt 7 månader till drygt 26 månader.

I den enkät som Domstolsverket sänt ut gällande måluppfyllelsen lyfte migrationsdomstolarna fram att de under 2022 fokuserat på att avarbeta äldre mål och förbättra åldersstrukturen vilket påverkade omloppstiderna negativt. I enkäterna nämnde en domstol att de under året arbetat med särskilt riktade insatser samt överlämnande av mål till annan domstol vilket påverkade balansläget positivt. Orsaker till bristande uppfyllelse av regeringens verksamhetsmål förklarades med tidigare års stora målinflöden vilket inneburit en äldre åldersstruktur på balanserade mål som nu påverkade omloppstiderna. Bristen på långsiktiga ekonomiska planeringsramar, vilket påverkat antalet anställda, nämndes också som en bidragande orsak. Vidare menade en migrationsdomstol att målsättningen för verksamhetsmålet avlägsnandemål asyl är orealistisk att nå och borde sänkas.

EN BEDÖMNING AV MIGRATIONSDOMSTOLARNAS RESULTAT OCH UTVECKLING

Ett av fyra verksamhetsmål för migrationsdomstolarna uppnåddes under 2022, målsättningen för verkställighetsmålen. För tre av verksamhetsmålen ökade omloppstiderna medan omloppstiden var fortsatt oförändrad för ett verksamhetsmål. Vad avser asylmålen var migrationsdomstolarna fortsatt långt från regeringens målsättning och spridningen mellan domstolarna var fortsatt mycket stor. Ett minskat antal och andel äldre mål i balans talar för att omloppstiderna kan kortas framöver och att möjligheten att nå verksamhetsmålen förbättras.

Inflödet av migrationsmål minskade under 2022, inte minst av de mest arbetskrävande målen rörande asyl. Även avgjorda migrationsmål minskade men översteg de inkomna för flertalet typer av migrationsmål. Detta medförde minskade nivåer av balanserade migrationsmål, bland annat minskade balanserade asylmål mycket kraftigt. Vid två migrationsdomstolar ökade dock balanserna. Fortsatt skiljer sig dock nivåerna av balanserade mål åt där framför allt den minsta migrationsdomstolen har ett betydligt bättre balansläge och kortare omloppstider än de större migrationsdomstolarna. Även överbalansen var därmed ojämn, där två domstolar hade en kraftig överbalans. Sammantaget bedöms målsättningen om en rimlig balansnivå inte vara uppnådd och därmed riskerar framför allt regeringens verksamhetsmål om övriga asylmål att inte uppnås framöver med tanke på de långa omloppstiderna. Chanserna för förbättrad måluppfyllelse för övriga verksamhetsmål bedöms däremot vara goda.

Arbetsproduktiviteten, definierad som antalet avgjorda mål per årsarbetskraft, försämrades jämfört med föregående år, från 109 till 100 mål. Antalet avgjorda mål minskade med 21 procent och antalet årsarbetskrafter minskade från 574 till 493. Minskningen berodde på migrationsdomstolarnas anpassning av kostnaderna till en lägre anslagsnivå.

Kostnadsproduktiviteten, definierad som kostnader för avgjorda mål, försämrades kraftigt under 2022 på grund av färre avgjorda mål. Styckkostnaden för ett genomsnittligt avgjort mål ökade med 11 procent jämfört med föregående år. Styckkostnaderna uppdelat på olika målkategorier redovisas i bilaga 2.

Kammarrätterna

I de inledande avsnitten redovisas målutvecklingen och resultat i kammarrätterna exkl. migrationsmål. Migrationsöverdomstolen beskrivs avslutningsvis i ett separat avsnitt.

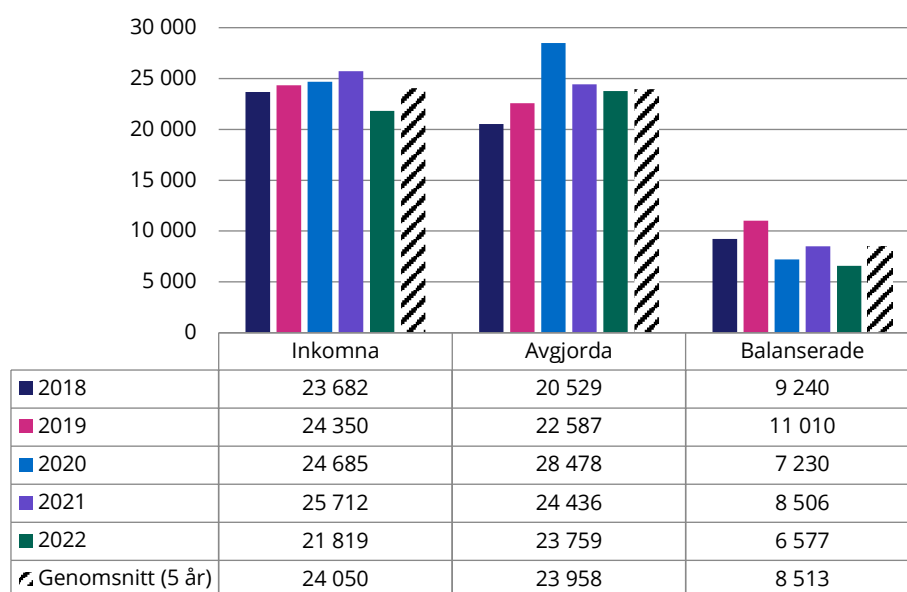
Tabell 34 Kammarrätterna exkl. migrationsmål

	2020	2021	2022
Antal kammarrätter	4	4	4
Avgjorda mål per årsarbetskraft	93	77	74
Andelen mål som avgjorts med muntlig förhandling	7 %	8 %	9 %
Andelen avgjorda förtursmål	18 %	23 %	24 %
Genomsnittlig styckkostnad för ett mål (kr)	14 540	17 651	19 260

Styckkostnader har uppdaterats bakåt pga. ändrad beräkningsmodell, se bilaga 2.

Målutvecklingen

Diagram 14 Inkomna, avgjorda och balanserade mål vid kammarrätterna 2018–2022, exkl. migrationsmål

Under den senaste femårsperioden har kammarrätterna haft ett genomsnitt om cirka 24 000 inkomna och avgjorda mål per år. Antalet inkomna mål har ökat årligen, förutom under 2022 då inkomna mål sjönk kraftigt och var på den lägsta nivån under hela femårsperioden.

Antalet avgjorda mål minskade kraftigt 2021 och minskningen fortsatte under 2022. Detta berodde på att det år 2020 avgjordes 4 700 mål rörande ersättning för kostnad av vård i annat EU-land, de s.k. hyperhidrosmålen.

Under 2022 minskade balanserade mål kraftigt jämfört med föregående år, och var lägre än snittet för femårsperioden till följd av den minskade måltillströmningen. Den totala målbansen i förhållande till antalet inkomna mål låg på 30 procent. 2021 var balansnivån 33 procent.

Tabell 35 Inkomna, avgjorda och balanserade mål vid kammarrätterna

Utveckling per målkategori	2020	2021	2022	Förändring 2021-2022	
Inkomna mål				Antal	%
Skattemål	2 521	2 317	2 463	146	6 %
Trängselskattemål	42	33	22	-11	-33 %
Socialförsäkringsmål	4 904	4 948	3 222	-1 726	-35 %
- varav ers. för kostn. av vård i annat EU-land	471	630	23	-607	-96 %
Mål enl. socialtjänstlagen	2 353	2 140	1 820	-320	-15 %
Psykiatrimål	2 116	2 280	2 432	152	7 %
LVU-mål	2 718	2 750	2 837	87	3 %
LVM-mål	368	383	382	-1	0 %
LOU-mål	778	486	557	71	15 %
Mängdmål	1 616	1 327	1 135	-192	-14 %
Övriga mål	7 269	9 048	6 949	-2 099	-23 %
- varav beslut enl lag om korttidsarbete	80	1 260	338	-922	-73 %
Summa exkl. migrationsmål	24 685	25 712	21 819	-3 893	-15 %
Migrationsmål	16 352	13 060	12 149	-911	-7 %
Summa inkl. migrationsmål	41 037	38 772	33 968	-4 804	-12 %
Avgjorda mål				Antal	%
Skattemål	2 863	2 536	1 975	-561	-22 %
Trängselskattemål	44	30	24	-6	-20 %
Socialförsäkringsmål	8 863	4 401	4 712	311	7 %
- varav ers. för kostn. av vård i annat EU-land	4 736	68	683	615	904 %
Mål enl. socialtjänstlagen	2 262	2 203	1 855	-348	-16 %
Psykiatrimål	2 081	2 287	2 430	143	6 %
LVU-mål	2 598	2 850	2 830	-20	-1 %
LVM-mål	370	388	380	-8	-2 %
LOU-mål	742	493	575	82	17 %
Mängdmål	1 442	1 426	1 215	-211	-15 %
Övriga mål	7 213	7 822	7 763	-59	-1 %
- varav beslut enl lag om korttidsarbete	15	383	750	367	96 %
Summa exkl. migrationsmål	28 478	24 436	23 759	-677	-3 %
Migrationsmål	16 622	13 235	12 213	-1 022	-8 %
Summa inkl. migrationsmål	45 100	37 671	35 972	-1 699	-5 %
Balanserade mål				Antal	%
Skattemål	1 616	1 392	1 879	487	35 %
Trängselskattemål	1	4	2	-2	-50 %
Socialförsäkringsmål	2 050	2 598	1 109	-1 489	-57 %
- varav ers. för kostn. av vård i annat EU-land	106	668	8	-660	-99 %
Mål enl. socialtjänstlagen	483	422	388	-34	-8 %
Psykiatrimål	188	182	184	2	1 %
LVU-mål	476	375	382	7	2 %
LVM-mål	38	33	35	2	6 %
LOU-mål	112	105	87	-18	-17 %
Mängdmål	380	281	200	-81	-29 %
Övriga mål	1 886	3 114	2 311	-803	-26 %
- varav beslut enl lag om korttidsarbete	65	942	532	-410	-44 %
Summa exkl. migrationsmål	7 230	8 506	6 577	-1 929	-23 %
Migrationsmål	1 208	1 032	965	-67	-6 %
Summa inkl. migrationsmål	8 438	9 538	7 542	-1 996	-21 %

Antalet inkomna mål minskade kraftigt 2022 och målminskningen skedde på alla fyra kammarrätterna. Framförallt var det socialförsäkringsmål och kategorin övriga mål som minskade. De övriga målen minskade främst vid Kammarrätten i Stockholm p.g.a. färre inkomna mål rörande korttidsarbete. Dessa är precis som hyperhidrosmålen av mer tillfällig karaktär. 2018 hade Kammarrätten i Stockholm en mycket kraftig ökning av hyperhidrossmål. Inflödet fortsatte i mindre omfattning under 2019 och under 2020. Inflödet ökade dock igen under år 2021 men ökningen var inte lika stor som tidigare år och under 2022 minskade inflödet till endast ett fåtal mål.

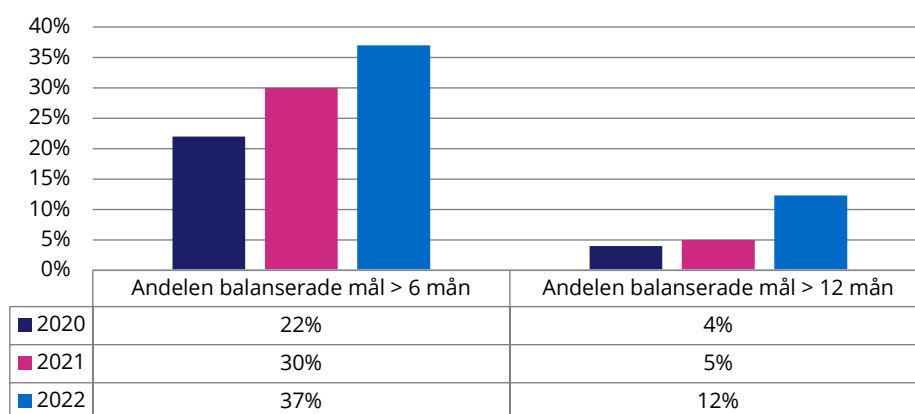
De resurskrävande LVU- och psykiatrimålen fortsatte dock att öka något medan antalet LOU-mål procentuellt ökade kraftigt jämfört med föregående år, främst vid Kammarrätten i Göteborg.

Även antalet avgjorda mål minskade något i kammarrätterna under året i jämförelse med år 2021. Minskningen av avgjorda mål avsåg främst skattemålen samt mål enligt socialtjänstlagen.

Den totala målbalansen vid kammarrätterna minskade under 2022. Balanserna minskade kraftigt i flertalet målkategorier men främst i socialförsäkringsmål avseende hyperhidros samt i kategorin övriga mål. Dock ökade balanserna avseende skattemål.

Utifrån nivån för optimal arbetsbalans, 33 procent av inkomna mål, hade kammarrätterna sammantaget en underbalans som fortsatt minskade under 2022, se diagram 3. Tre av kammarrätterna hade överbalans och en underbalans.

Diagram 15 Andelen balanserade mål äldre än sex och tolv månader

Åldersstrukturen för balanserade mål försämrades under året. Både andelen balanserade mål äldre än 6 månader och äldre än 12 månader ökade jämfört med föregående år. Till viss del berodde detta på att det var färre mål i balans under 2022 än föregående år, vilket innebar att andelen blev större. Antalet mål äldre än 6 månader minskade 2022, främst på grund av minskat antal balanserande hyperhidrossmål. Dock ökade antalet mål över 12 månader vilket till stor del berodde på målen rörande korttidsarbete då inga av dessa var äldre än 12 månader vid förra årsskiftet.

Tabell 36 Överklagandefrekvens

	2020	2021	2022
Andel mål som överklagats till HFD	26 %	32 %	32 %

Överklagandefrekvensen, dvs. andelen mål som överklagats till Högsta förvaltningsdomstolen, var på samma nivå som föregående år.

Verksamhetsmål och skillnader i resultat

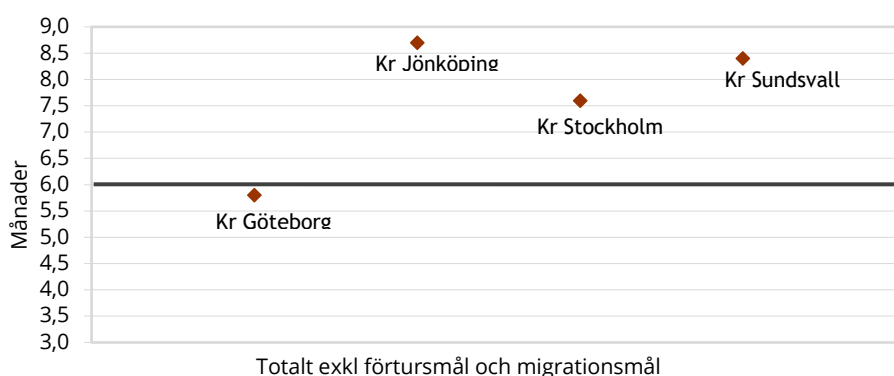
REGERINGENS VERKSAMHETSMÅL FÖR KAMMARRÄTTERNA:

- av målen i kammarrätt, exkl. förturs- och migrationsmål, ska 75 procent ta högst sex månader att avgöra.

År 2022 var omloppstiden 7,0 månader för kammarrätterna vilket var en försämring jämfört med 2021, då den var 5,8 månader. En av fyra kammarrätter nådde regeringens verksamhetsmål vilket även det var en försämring jämfört mot föregående år då två kammarrätter uppnådde målet. Resultatet för de enskilda kammarrätterna varierade mellan 5,8 och 8,7 månader i omloppstid. Spridningen mellan kammarrätterna minskade 2022 jämfört med året innan.

Kammarrätterna svarade på en enkät avseende måluppfyllelsen 2022 och tre av kammarrätterna angav avarbetning av äldre mål som starkast bidragande faktor till att verksamhetsmålen inte nåddes. Två kammarrätter nämnde också vakanser avseende dömande personal som en bidragande faktor. Flera kammarrätter nämnde att de under året arbetat med att utveckla och effektivisera målhanteringen för att korta ner handläggningstiderna. Personalförstärkning och tillsatta vakanta domaranställningar angavs som åtgärder som kan förbättra omloppstiderna framåt.

Diagram 16 Kammarrätternas uppfyllelse av regeringens verksamhetsmål 2022

En bedömning av kammarrätternas resultat och utveckling

Kammarrätterna uppnådde inte, till skillnad från föregående år, regeringens verksamhetsmål för omloppstiden. Försämringen gentemot föregående år hängde samman med att ett större antal hyperhidros mål som inkom under år 2021 avgjorts under 2022 vilket påverkade omloppstiden negativt,

men förbättrade samtidigt balansens åldersstruktur. Även äldre skattemål som avgjorts under året påverkade omloppstiderna negativt. Spridningen mellan kammarrätterna minskade dock jämfört med föregående år.

Måltillströmningen fortsatte att minska vid kammarrätterna under 2022. Även avgjorda mål minskade, men det avgjordes fler än vad som kom in och antal balanserade mål minskade därmed kraftigt. Det minskade inflödet av mål av tillfällig art, såsom hyperhidros och mål rörande korttidsarbete, utgjorde en betydande del av förklaringarna. Kammarrätterna hade fortsatt underbalans och sammantaget bedöms målsättningen om en rimlig balansnivå ha uppnåtts.

Arbetsproduktiviteten, definierad som antalet avgjorda mål per årsarbetskraft, försämrades jämfört med föregående år, från 77 till 74 mål. Antalet avgjorda mål minskade med tre procent medan antalet årsarbetskrafter ökade marginellt från 317 till 320.

Kostnadsproduktiviteten, definierad som kostnader för avgjorda mål, försämrades under 2022. Styckkostnaden för ett genomsnittligt avgjort mål ökade med 9 procent jämfört med föregående år. Styckkostnaderna uppdelat på olika målkategorier redovisas i bilaga 2.

Migrationsöverdomstolen

Migrationsöverdomstolen finns vid Kammarrätten i Stockholm.

Tabell 37 Migrationsöverdomstolen

	2020	2021	2022
Avgjorda migrationsmål per årsarbetskraft	175	144	153
Genomsnittlig handläggningstid för avlägsnandemål (mån)	1,1	1,0	1,0
Genomsnittlig styckkostnad för ett mål (kr)	7 800	9 470	9 198

Styckkostnader har uppdaterats bakåt pga. ändrad beräkningsmodell, se bilaga 2.

Inkomna migrationsmål minskade fortsatt under 2022 och målminskningen skedde i flertalet målkategorier, med undantag för främst viseringsmål och medborgarskapsmål. Den största och mest resurskrävande målkategorin, avlägsnandemål asyl, var fortsatt den som antalsmässigt minskade mest.

Även antalet avgjorda mål minskade jämfört med föregående år, men var till antalet fler än de inkomna vilket fick balanserna att minska ytterligare. Balanserna bestod till övervägande del av avlägsnandemål asyl.

Den totala balansen i förhållande till antalet inkomna mål uppgick till åtta procent, vilket var samma som föregående år. Av de ca 1 000 målen i balans, var endast tre mål äldre än 6 månader och inga mål var äldre än 12 månader.

Vid Migrationsöverdomstolen kräver i princip alla mål prövningstillstånd (PT) för att tas upp till prövning. Under året meddelades PT i 41 mål, vilket var en minskning sedan 2021 då PT meddelades i 51 mål och 2020 då PT meddelades i 83 mål. Dessa mål fanns främst i gruppen uppehållstillstånd samt avlägsnandemål asyl.

Tabell 38 Inkomna, avgjorda och balanserade mål vid Migrationsöverdomstolen

Utveckling per målkategori	2020	2021	2022	Förändring 2021–2022	
Inkomna mål				Antal	%
Avlägsnandemål asyl	8 358	6 407	4 833	-1 574	-25 %
- varav ensamkommande barn	119	52	32	-20	-38 %
- varav efter ny prövning enl. 12 kap 19§	616	594	430	-164	-28 %
Omedelbar verkställighet	60	60	59	-1	-2 %
Uppehållstillstånd, Avlägsnandemål ej asyl, Statusförklaringar	4 081	3 499	3 218	-281	-8 %
- varav uppehållstillstånd	2 527	2 227	2 230	3	0 %
- varav avlägsnandemål ej asyl	1 084	996	698	-298	-30 %
- varav statusförklaringar	470	276	290	14	5 %
Verkställighetsmål	1 262	973	684	-289	-30 %
Medborgarskapsmål	416	366	669	303	83 %
Viseringsmål	269	228	1 149	921	404 %
Övriga migrationsmål	1 763	1 405	1 434	29	2 %
Särskilda rättsmedel	143	122	103	-19	-16 %
Summa migrationsmål	16 352	13 060	12 149	-911	-7 %
Avgjorda mål				Antal	%
Avlägsnandemål asyl	8 560	6 570	4 941	-1 629	-25 %
- varav ensamkommande barn	123	60	29	-31	-52 %
- varav efter ny prövning enl. 12 kap 19§	601	616	440	-176	-29 %
Omedelbar verkställighet	57	64	55	-9	-14 %
Uppehållstillstånd, Avlägsnandemål ej asyl, Statusförklaringar	4 067	3 537	3 257	-280	-8 %
- varav uppehållstillstånd	2 491	2 242	2 261	19	1 %
- varav avlägsnandemål ej asyl	1 072	1 005	718	-287	-29 %
- varav statusförklaringar	504	290	278	-12	-4 %
Verkställighetsmål	1 290	980	675	-305	-31 %
Medborgarskapsmål	398	355	629	274	77 %
Viseringsmål	297	198	1 114	916	463 %
Övriga migrationsmål	1 810	1 410	1 435	25	2 %
Särskilda rättsmedel	143	121	107	-14	-12 %
Summa migrationsmål	16 622	13 235	12 213	-1 022	-8 %
Balanserade mål				Antal	%
Avlägsnandemål asyl	712	545	436	-109	-20 %
- varav ensamkommande barn	9	1	4	3	300 %
- varav efter ny prövning enl. 12 kap 19§	74	52	42	-10	-19 %
Omedelbar verkställighet	5	1	6	5	500 %
Uppehållstillstånd, Avlägsnandemål ej asyl, Statusförklaringar	348	311	269	-42	-14 %
- varav uppehållstillstånd	224	210	178	-32	-15 %
- varav avlägsnandemål ej asyl	85	76	56	-20	-26 %
- varav statusförklaringar	39	25	35	10	40 %
Verkställighetsmål	52	46	55	9	20 %
Medborgarskapsmål	40	51	91	40	78 %
Viseringsmål	8	38	73	35	92 %
Övriga migrationsmål	31	27	26	-1	-4 %
Särskilda rättsmedel	12	13	9	-4	-31 %
Summa migrationsmål	1 208	1 032	965	-67	-6 %

Verksamhetsmål

REGERINGENS VERKSAMHETSMÅL FÖR MIGRATIONSÖVERDOMSTOLEN:

- av målen i Migrationsöverdomstolen ska 90 procent ta högst två månader att avgöra.

Migrationsöverdomstolen minskade sina omloppstider under 2022 och klarade fortsatt regeringens verksamhetsmål på 2 månader. Under året avgjordes merparten (90 procent) av målen inom 1,5 månader mot 1,6 månader år 2021.

EN BEDÖMNING AV MIGRATIONSÖVERDOMSTOLENS RESULTAT OCH UTVECKLING

Migrationsöverdomstolen klarade fortsatt regeringens verksamhetsmål och omloppstiderna minskade under 2022.

Inflödet av migrationsmål avtog ytterligare under 2022 jämfört med 2021. Efter en period med målökningar var det nu en tydlig nedåtgående trend. Inflödet av viseringsmål ökade dock kraftigt, vilket främst berodde på att pandemins effekter på samhället avtagit och resandet ökat. Antalet avgjorda mål minskade med åtta procent i jämförelse med föregående år, men var samtidigt fler än inkomna mål vilket ledde till en fortsatt balansminskning. Åldersstrukturen för balanserade mål var samma som föregående år och de tre mål (två mål 2021) som översteg sex månader var prejudikat, vilka är vägledande för migrationsdomstolar och myndigheter. För Migrationsöverdomstolen görs ingen beräkning av överbalans men balansnivån bedöms ändå som rimlig eftersom målen kunde avgöras inom tidsgränsen för det satta verksamhetsmålet.

Arbetsproduktiviteten, definierad som antalet avgjorda mål per årsarbetskraft, förbättrades jämfört med föregående år, från 144 till 153 mål. Antalet avgjorda mål minskade med 8 procent och antalet årsarbetskrafter minskade från 92 till 80.

Kostnadsproduktiviteten, definierad som kostnader för avgjorda mål, förbättrades något under 2022. Styckkostnaden för ett genomsnittligt avgjort mål minskade med tre procent jämfört med föregående år. Styckkostnaderna uppdelat på olika målkategorier redovisas i bilaga 2.

Högsta förvaltningsdomstolen

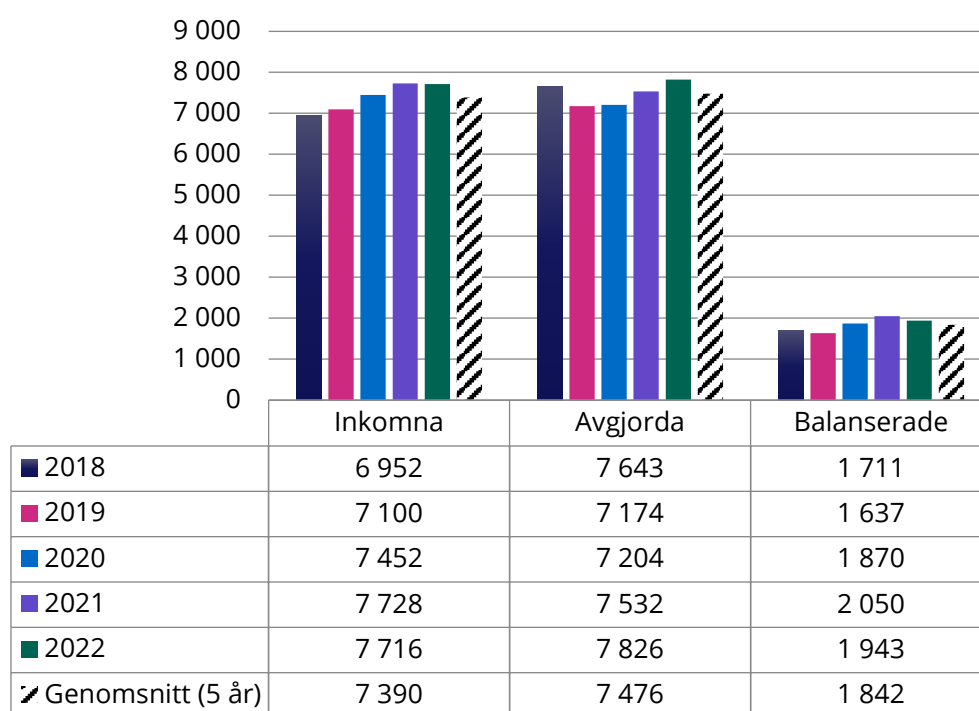
Tabell 39 Högsta förvaltningsdomstolen

	2020	2021	2022
Antal avgjorda mål per årsarbetskraft	95	98	100
Genomsnittlig styckkostnad för ett mål (kr)	17 396	16 576	16 526

Styckkostnaden har uppdaterats bakåt pga. ändrad beräkningsmodell, se bilaga 2.

Målutvecklingen

Diagram 17 Inkomna, avgjorda och balanserade mål vid Högsta förvaltningsdomstolen 2018–2022

Under den senaste femårsperioden har Högsta förvaltningsdomstolen haft i genomsnitt ca 7 400 inkomna mål per år. Den mångåriga trenden av ökat antal inkomna mål bröts under 2022 då inkomna mål i stället var i princip oförändrat mot förra året. Inkomna mål 2022 var dock över snittet för femårsperioden.

Antalet avgjorda mål ökade och var fler än snittet under femårsperioden. Avgjorda mål var fler än antalet inkomna vilket ledde till minskad balans sedan förra årsskiftet. Den totala balansen i förhållande till inkomna mål uppgick till drygt 25 procent, vilket var lägre än förra årets 27 procent.

Tabell 40 Inkomna, avgjorda och balanserade mål vid Högsta förvaltningsdomstolen

Utveckling per målkategori	2020	2021	2022	Förändring 2021-2022	
Inkomna mål				Antal	%
Skattemål	1 060	1 019	848	-171	-17 %
Trängselskattemål	11	9	6	-3	-33 %
Socialförsäkringsmål	1 392	1 387	1 258	-129	-9 %
Mål enl. socialtjänstlagen	438	527	473	-54	-10 %
Psykiatrimål	598	688	757	69	10 %
LVU-mål	941	1 068	1 057	-11	-1 %
LVM-mål	66	88	78	-10	-11 %
LOU-mål	257	163	170	7	4 %
Mängdmål	330	329	469	140	43 %
Övriga mål	2 359	2 450	2 600	150	6 %
Summa totalt	7 452	7 728	7 716	-12	0 %
Avgjorda mål				Antal	%
Skattemål	1 163	1 016	991	-25	-2 %
Trängselskattemål	13	9	6	-3	-33 %
Socialförsäkringsmål	1 234	1 308	1 374	66	5 %
Mål enl. socialtjänstlagen	456	515	484	-31	-6 %
Psykiatrimål	554	747	713	-34	-5 %
LVU-mål	918	1 074	1 059	-15	-1 %
LVM-mål	63	91	82	-9	-10 %
LOU-mål	245	159	190	31	19 %
Mängdmål	320	327	479	152	46 %
Övriga mål	2 238	2 286	2 448	162	7 %
Summa totalt	7 204	7 532	7 826	294	4 %
Balanserade mål				Antal	%
Skattemål	372	373	232	-141	-38 %
Trängselskattemål	0	0	0	0	0 %
Socialförsäkringsmål	344	422	306	-116	-27 %
Mål enl. socialtjänstlagen	90	102	91	-11	-11 %
Psykiatrimål	106	47	91	44	94 %
LVU-mål	156	150	148	-2	-1 %
LVM-mål	12	9	5	-4	-44 %
LOU-mål	41	45	25	-20	-44 %
Mängdmål	64	66	56	-10	-15 %
Övriga mål	685	836	989	153	18 %
Summa totalt	1 870	2 050	1 943	-107	-5 %

Vid Högsta förvaltningsdomstolen var antalet inkomna mål 2022 i stort sett oförändrat i förhållande till förra året. Nedbrutet på de olika målkategorierna sågs en fortsatt minskning i den största målkategorin, socialförsäkringsmålen. Även skattemålen fortsatte att minska kraftigt till följd av minskat avgörande i kammarrätt medan mängdmålen och gruppen övriga mål i stället ökade.

Högsta förvaltningsdomstolen avgjorde under året nära 300 mål fler än under 2021. Antalsmässigt var ökningen störst bland målgrupperna mängdmål och övriga mål. Detta berodde främst på en avarbetningsinsats under första halvåret 2022 då stora mängder mål som föredras för en domare (e-mål) avgjordes. Under insatsen tillämpades en förenklad och mer digitaliserad hantering. Vidare utökade Högsta förvaltningsdomstolen antalet beredningsjurister vid domstolen.

Efter att ha ökat under ett par år minskade de balanserade målen. Minskningsen bestod i huvudsak av skattemål och socialförsäkringsmål och berodde framför allt på ett minskat inflöde av dessa mål men också av fler avgjorda socialförsäkringsmål under året. Ett skäl till detta var att beredningsjuristerna kunde avgöra enkla mål. En ytterligare förklaring var att de justitiesekreterare som tillträdde i början av år 2022 under hösten kommit upp i produktion och börjat avverka fler mål.

Åldersstrukturen för balanserade mål försämrades för mål äldre än 12 månader men äldre mål i balans var fortfarande relativt få till antalet. Försämringarna var till största del hänförliga till socialförsäkringsmålen och kategorin övriga mål. En del äldre mål avgjordes under året, bl.a. en serie LOU-mål.

Tabell 41 Avgjorda mål vid Högsta förvaltningsdomstolen

	2020	2021	2022
Mål som har avgjorts slutligt efter att ha beviljats PT (Dispenserade mål)	92	95	69
Mål som ej har beviljats PT (Ej beviljade dispenser)	6 752	7 164	7 457
Mål som ej omfattas av PT (Rättsprövningar m.m)	360	273	300
Summa avgjorda mål	7 204	7 532	7 826

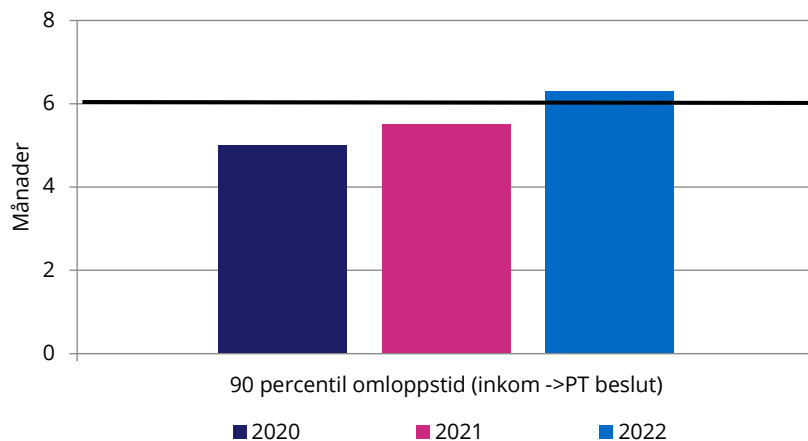
Av de mål som Högsta förvaltningsdomstolen avgör är målen som avgörs efter beviljat prövningstillstånd (PT) i de allra flesta fall de mest arbetskrävande. Dessa mål utgör domstolens huvuduppgift som prejudikatinstans. De allra flesta, 97 procent, av de inkomna målen under året krävde PT för att tas upp för prövning av domstolen. I de mål där domstolen tog ställning till om PT skulle meddelas eller inte, meddelades prövningstillstånd i en procent av målen, vilket var något lägre än 2021 (1,3 procent).

Antalet mål som avgjordes slutligt efter beviljat PT var färre än förra året. Antalet avgjorda mål som ej omfattas av PT-krav ökade något.

Verksamhetsmål

Högsta förvaltningsdomstolen ska årligen sätta egna verksamhetsmål. Domstolen har ett verksamhetsmål som beräknas på omloppstiden från det att ett mål kommer in fram till beslut tas om PT ska medges eller inte. Domstolens målsättning är att ställningstagande till ansökan om PT ska meddelas inom sex månader i 90 procent av målen. Resultatet för 2022 uppgick till 6,3 månader vilket var en fortsatt ökning av omloppstiden i förhållande till tidigare år. Måluppfyllelsen redovisas i tabellform i bilaga 1.

Diagram 18 Högsta förvaltningsdomstolens uppfyllelse av verksamhetsmål

Högsta förvaltningsdomstolen klarade därmed inte årets målsättning. Omloppstiderna påverkades under året av en fortsatt stor personalomsättning bland justitiesekreterarna vilket innebar en stor andel nyanställda och vakanser i denna grupp.

Högsta förvaltningsdomstolen har även ett verksamhetsmål avseende omloppstider för de mål som avgörs fullsuttet. Detta handlar om mål där PT beviljats samt förhandsbesked och rättsprövningar. Domstolens målsättning för året var att 75 procent av dessa mål ska avgöras inom 14 månader från det att de kommit in. Resultatet för 2022 blev 15 månader, vilket var en försämring sedan 2021 då 75 procent av målen avgjordes inom målsättningen. Även dessa omloppstider påverkades av det ovan nämnda faktum att domstolen haft många nyanställda justitiesekreterare och vakanser. Dessutom kan avgörandet av målserier ett visst år få stor effekt på resultatet eftersom endast ca 300–400 mål årligen beviljas eller inte kräver PT.

I den enkät som sänts ut till domstolarna med frågor kring måluppfyllelsen angav Högsta förvaltningsdomstolen att domstolen i början av 2022 beslutade utöka antalet beredningsjurister för att snabbare få in kompetens när möjligheten att fylla upp vakanserna bland justitiesekreterarna inte var möjlig. Domstolen arbetade under våren även med särskilda avarbetningsinsatser med fokus på mål som föredras för en domare, vilket resulterade i att den balans som vårens vakanser genererade minskades till godtagbara nivåer under hösten.

En bedömning av Högsta förvaltningsdomstolens resultat och utveckling

Högsta förvaltningsdomstolen nådde under 2022 inte någon av sina målsättningar för omloppstiderna, sedan dessa fortsatt att utvecklas i negativ riktning. Däremot ökade antalet avgjorda mål och antalet mål i balans minskade.

För Högsta förvaltningsdomstolen görs ingen beräkning av överbalans men balansnivån bedöms ändå som något för hög i och med att målen inte kunnat avgöras inom tidsramen för verksamhetsmålen. Tidigare års målökningar, en hög personalomsättning och svårigheter att rekrytera justitiesekreterare ledde till att målsättningarna inte kunnat nås.

Arbetsproduktiviteten, definierad som antalet avgjorda mål per årsarbetskraft, förbättrades jämfört med 2021, från 98 till 100 mål. Antalet avgjorda mål ökade med 4 procent och antalet årsarbetskrafter ökade från 77 till 78.

Kostnadsproduktiviteten, definierad som kostnader för avgjorda mål, var i princip oförändrad under 2022. Styckkostnadsutvecklingen redovisas i bilaga 2.

Hyres- och arrendenämnderna

Tabell 42 Hyres- och arrendenämnderna

	2020	2021	2022
Antal avgjorda ärenden per årsarbetskraft	464	425	421
Genomsnittlig styckkostnad för ett ärende (kr)	2 943	3 201	3 436

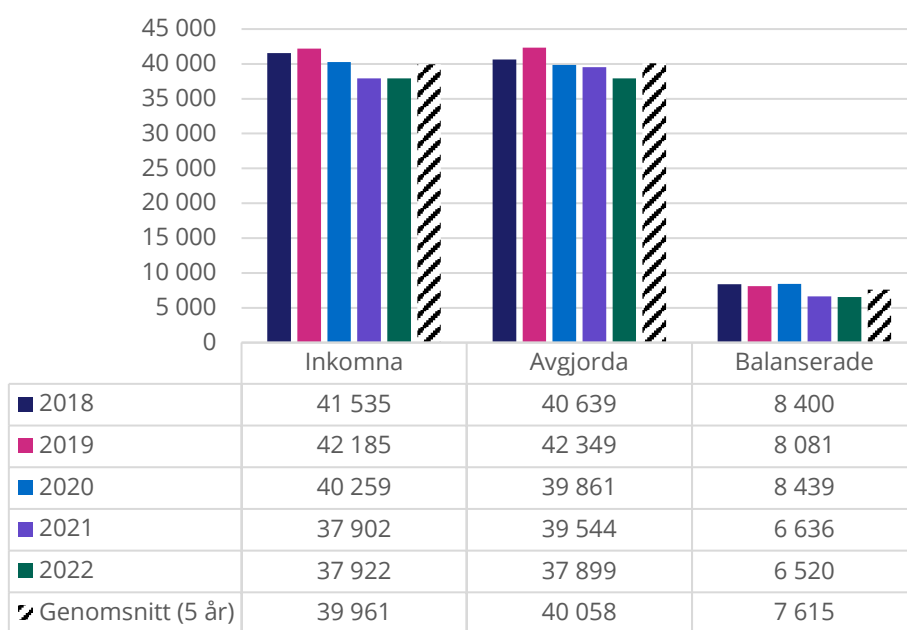
Styckkostnaden har uppdaterats bakåt pga. ändrad beräkningsmodell, se bilaga 2.

Av landets åtta hyres- och arrendenämnder är fem administrativt knutna till tingsrätten på samma ort och lagmannen vid tingsrätten är chef även för hyres- och arrendenämnden. Hyres- och arrendenämnderna i Stockholm, Göteborg och Malmö är administrativt självförsörjande och har egen chef.

De åtta nämnderna är sinsemellan olika och skiljer sig åt vad gäller storlek, geografiskt verksamhetsområde och ärendetyper, bl.a. beroende på hur hyres- och arrendemarknaden ser ut i olika delar av landet. Sett till det totala antalet inkomna ärenden svarade nämnden i Stockholm för 43 procent.

Ärendeutvecklingen

Diagram 19 Inkomna, avgjorda och balanserade ärenden vid hyres- och arrendenämnderna 2018–2022

På grund av eftersläpningar och rättelser i registreringen av ärenden överensstämmer inte alltid skillnaden mellan antalet inkomna och avgjorda mål med balansförändringen under året, t.ex. kan vissa ärenden som avgjorts ett år ha registrerats först året efter.

Under den senaste femårsperioden har hyres- och arrendenämnderna haft ett genomsnitt om ca 40 000 inkomna och avgjorda ärenden per år. År 2022 var inkomna ärenden oförändrat jämfört med året innan medan avgjorda ärenden minskade tydligt. Balanserade ärenden minskade marginellt jämfört med året innan och var lägre än genomsnittet för femårsperioden. Utifrån nivån för optimal arbetsbalans, 27 procent av inkomna ärenden (exklusive avstående, medling, uppskov och dispens) uppvisade hyres- och arrendenämnderna 2022 en

överbalans om ca 1 300 ärenden att jämföra med en överbalans om ca 1 200 ärenden vid utgången av 2021. Fem av åtta nämnder hade överbalans, en ökning med två nämnder jämfört med 2021.

Den totala balansen i förhållande till det årliga ärendeinflödet uppgick till 17 procent 2022, vilket var en minskning med en procentenhet jämfört med 2021.

Tabell 43 Inkomna, avgjorda och balanserade ärenden vid hyres- och arrendenämnderna

Utveckling per ärendeslag	2020	2021	2022	Förändring 2021–2022	
Inkomna ärenden				Antal	%
Hyresnämndsärenden*	7 634	6 412	6 504	92	1 %
- varav ärenden enl. 12 kap. JB	5 993	5 212	5 305	93	2 %
- varav ärenden enl. hyresförhandlingslagen	593	323	265	-58	-18 %
- varav övriga hyresnämndsärenden	1 048	877	934	57	6 %
Arrendenämndsärenden	1 859	1 248	1 519	271	22 %
- varav bostadsarrenden	1 127	697	897	200	29 %
- varav jordbruksarrenden	85	90	72	18	-20 %
- varav övriga arrendenämndsärenden	647	461	550	89	19 %
Bostads- och lokalavståenden	26 589	26 513	26 184	329	-1 %
Ärenden om lokalmedling	4 177	3 729	3 715	14	0 %
Summa totalt	40 259	37 902	37 922	20	0 %
Avgjorda ärenden				Antal	%
Hyresnämndsärenden*	7 843	7 407	6 657	-750	-10 %
- varav ärenden enl. 12 kap. JB	6 258	6 045	5 468	-577	-10 %
- varav ärenden enl. hyresförhandlingslagen	518	436	313	-123	-28 %
- varav övriga hyresnämndsärenden	1 067	926	876	-50	-5 %
Arrendenämndsärenden	1 298	1 659	1 133	-526	-32 %
- varav bostadsarrenden	559	1 107	547	-560	-51 %
- varav jordbruksarrenden	92	74	74	0	0 %
- varav övriga arrendenämndsärenden	647	478	512	34	7 %
Bostads- och lokalavståenden	26 520	26 408	26 504	96	0 %
Ärenden om lokalmedling	4 200	4 070	3 605	-465	-11 %
Summa totalt	39 861	39 544	37 899	-1 645	-4 %
Balanserade ärenden				Antal	%
Hyresnämndsärenden*	3 411	2 408	2 266	-142	-6 %
- varav ärenden enl. 12 kap. JB	2 851	2 013	1 853	-160	-8 %
- varav ärenden enl. hyresförhandlingslagen	351	236	195	-41	-17 %
- varav övriga hyresnämndsärenden	209	159	218	59	37 %
Arrendenämndsärenden	1 264	851	1 233	382	45 %
- varav bostadsarrenden	1 132	721	1 066	345	48 %
- varav jordbruksarrenden	20	35	33	-2	-6 %
- varav övriga arrendenämndsärenden	112	95	134	39	41 %
Bostads- och lokalavståenden	1 002	958	490	-468	-49 %
Ärenden om lokalmedling	2 762	2 419	2 531	112	5 %
Summa totalt	8 439	6 636	6 520	-116	-2 %

* exkl. avstående- och lokalmedlingsärenden

Under 2022 var antalet inkomna ärenden oförändrat jämfört med föregående år. För hyresnämndsärenden skedde en marginell ökning medan arrendenämndsärenden ökade kraftigt, främst av bostadsarrenden. Dessa ärenden kommer oftast in i femårscykler. Nämnden i Göteborg har emellertid haft en stor andel av inkomna bostadsarrenden under hela femårsperioden. Därutöver skedde en antalsmässig minskning av bostads- och lokalavståenden. Antalet inkomna bostadsavståenden har minskat under de senaste tre åren från en hög nivå. Dessa ärenden avgörs i regel snabbt, men är administrativt tidskrävande. Förändringarna i antalet inkomna ärenden varierade mellan de olika hyres- och arrendenämnderna. Det var lika många nämnder som hade ett ökat respektive minskat antal inkomna ärenden.

Antalet avgjorda ärenden minskade tydligt jämfört med föregående år. Hyresnämnderna hade en tydlig minskning i antal avgjorda ärenden medan arrendenämnderna hade en mycket kraftig minskning av avgjorda ärenden. Antalet avgjorda ärenden varierade mycket kraftigt mellan de olika hyres- och arrendenämnderna. Nämnderna i Linköping och Umeå utmärkte sig med en kraftig ökning av antal avgjorda bostadsavståenden medan avgörandet på övriga nämnder minskade tydligt.

Balanserna vid hyres- och arrendenämnderna minskade något under året. Det berodde dels på en mycket kraftig minskning av balanserade bostads- och lokalavståenden, dels en tydlig minskning av antal balanserade hyresnämndsärenden. För hyresnämndsärendena berodde balansminskningen på färre balanserade ärenden enligt 12 kap. JB. Detta förklaras i sin tur av ett högt antal avgjorda ärenden på nämnden i Stockholm. Balanserade arrendenämndsärenden ökade mycket kraftigt, till följd av fler bostadsarrenden. Det fanns en stor variation av balanserade ärenden mellan de olika hyres- och arrendenämnderna. Nämnden i Umeå utmärkte sig med en balansminskning om 60 procent genom avarbetade bostadsavståenden medan fyra nämnder utmärkte sig med en mycket kraftig balansökning förorsakat framför allt av inkomna bostadsarrenden.

Andelen balanserade ärenden äldre än sex månader var 38 procent, vilket var sex procentenheter lägre än året innan. Andelen balanserade ärenden äldre än tolv månader minskade med fem procentenheter jämfört med föregående år. Nämnden i Göteborg utmärkte sig med en högre andel äldre mål i balans än sex månader respektive äldre än tolv månader orsakat av bostadsarrenden samt ärenden om lokalmedling.

Verksamhetsmål och skillnader i resultat

REGERINGENS VERKSAMHETSMÅL FÖR HYRES- OCH ARRENDENÄMNDERNA:

- av ärendena vid hyres- och arrendenämnderna, exkl. ärenden om avstående av besittningsskydd (bostad och lokal), medling (lokal och arrende), uppskov med avflyttning/avträde (lokal och anläggningsarrende) och dispens (jordbruks- och anläggningsarrende), ska 75 procent ta högst fyra månader att avgöra.

Tabell 44 Omloppstider 75 percentilen*

Omloppstider 75 percentilen*	2020	2021	2022
Hyresnämndsärenden	5,5	9,8	6,5
- varav ärenden enl. 12 kap. JB	6,6	11,5	6,9
- varav ärenden enl. hyresförhandlingslagen	5,1	14,6	27,5
- varav övriga hyresnämndsärenden	2,7	2,9	2,6
Arrendenämndsärenden	11,9	12,7	28,5
- varav bostadsarrenden	16,2	12,7	28,5
- varav jordbruksarrenden	8,6	5,8	8,5
- varav övriga arrendenämndsärenden	2,9	5,3	3,7
Totalt	6,3	10,7	7,3

* exkl. de ärendetyper som anges i verksamhetsmålet ovan

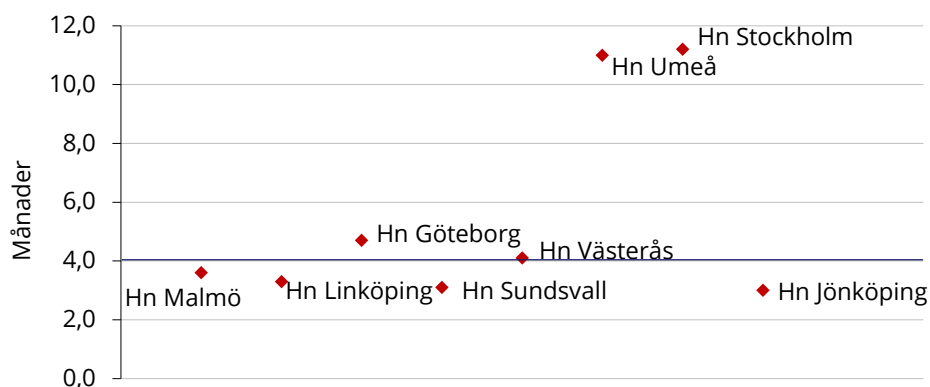
Omloppstiden för regeringens verksamhetsmål för hyres- och arrendenämnderna uppgick till 7,3 månader för 75:e percentilen under 2022, vilket var en förbättring med 3,4 månader jämfört med 2021. Omloppstiden för hyresnämndsärenden uppgick till 6,5 månader och för arrendenämndsärenden till 28,5 månader.

En förklaring till att omloppstiderna totalt sett förbättrades var att omloppstiden för ärenden enligt 12 kap JB förbättrades med 4,6 månader. Under 2022 skedde en stor balansminskning av dessa ärenden och de stod för den största andelen, ca 70 procent, av de avgjorda ärenden som regeringen satt upp verksamhetsmål för. De påverkade därmed den totala omloppstiden i hög grad.

Omloppstiden för bostadsarrenden ökade med 15,8 månader. Dessa ärenden stod för sju procent av de avgjorda ärenden som regeringen satt upp verksamhetsmål för. De påverkade därmed också den totala omloppstiden. I dessa ärenden har nämnderna svårt att påverka omloppstiden, vilket beror på att det oftast provas en stor mängd bostadsarrenden samtidigt och det tar tid för nämnden att kalla och delge parter. Ärendena måste därför sättas ut ganska långt fram i tiden för att alla åtgärder ska hinnas med. Ibland provar arrendenämnderna några pilotärenden och om de överklagas till hovrätten ligger de andra ärendena kvar i avvaktan på hovrättens beslut. Under 2022 ökade omloppstiden för ärenden enligt Hyresförhandlingslagen med 12,9 månader men eftersom dessa ärenden endast utgjorde fyra procent av de avgjorda ärenden som regeringen satt upp verksamhetsmål för påverkade de därmed den totala omloppstiden i mindre grad.

Eftersom det under 2022 skett en balansminskning av ärenden enligt 12 kap JB och en förbättrad åldersstruktur på balanserade ärenden, bör detta gynna omloppstiden för hyresnämndsärenden kommande år. Omvänt kan omloppstiden för bostadsarrenden missgynnas kommande år då det under 2022 skett en balansökning tillsammans med försämrade åldersstruktur.

Diagram 20 Hyres- och arrendenämndernas uppfyllelse av regeringens verksamhetsmål 2022

Resultatet för de enskilda nämndernas omloppstider 2021 varierade mellan 3,0 och 11,2 månader. Fyra nämnder uppfyllde regeringens mål för 2022 vilket var en förbättring jämfört med föregående år då tre nämnder uppfyllde målet. Variationen mellan nämndernas resultat kan till viss del förklaras av olikheter mellan nämnderna beträffande ärendesammansättning, storlek och geografiskt verksamhetsområde. Bostadsarrenden avgörs ofta året efter de kommit in. Nämndernas omloppstider påverkas även om det något enskilt år avgjorts många ärenden enligt hyresförhandlingslagen.

I den enkät som sändes ut till nämnderna med frågor kring måluppfyllelsen angavs att en orsak till att målet inte nåddes var att ärendena i arrendenämnden tar längre tid att handlägga än fyra månader. Detta på grund av att det ofta är många parter inblandade samt att arrendeställena ska besiktigas vilket ofta inte går att göra under vinterhalvåret. Andra orsaker till att verksamhetsmålet inte nåddes kan vara att många äldre ärenden avgjorts samt att pilotärenden överklagats till hovrätten. Viktiga förutsättningar för en god avarbetning är en bra organisation, rutiner och processer med hög grad av digitalisering och ansvarstagande medarbetare. Andra faktorer som påverkat i positiv riktning var minskat antal ärenden för vissa av nämnderna.

En bedömning av hyres- och arrendenämndernas resultat och utveckling

Hyres- och arrendenämnderna uppnådde inte regeringens verksamhetsmål trots att omloppstiden förbättrades under 2022 med 3,4 månader jämfört med 2021. Det berodde dels på en stor balansminskning av ärenden enligt 12 kap JB vilka utgjorde en stor andel av totalt avgjorda ärenden, dels på att arrendenämndsärendena svårigen kan avgöras inom fyra månader. Under året minskade emellertid spridningen i måluppfyllelse mellan nämnderna tydligt jämfört med föregående år. En positiv utveckling under 2022 var också av att nämndernas balanserade ärenden minskade och att åldersstrukturen på balanserade ärenden förbättrades. Ändå ökade överbalansen jämfört med föregående år även om antalet, sett över en femårsperiod, var lågt. Eftersom det finns en överbalans är bedömningen att målsättningen för en rimlig balansnivå inte har uppnåtts.

Arbetsproduktiviteten, definierad som antalet avgjorda ärenden per årsarbetskraft, försämrades marginellt jämfört med föregående år, från 425 till 421 ärenden. Antalet avgjorda ärenden minskade med 4 procent medan antalet årsarbetskrafter minskade från 93 till 90.

Kostnadsproduktiviteten, definierad som kostnader för avgjorda ärenden, försämrades under 2022. Styckkostnaden för ett genomsnittligt avgjort ärende ökade med 7 procent jämfört med föregående år. Styckkostnaderna redovisas i bilaga 2.

Rättshjälpsmyndigheten

Rättshjälpsmyndigheten handlägger ansökningar om rättshjälp. I rättshjälpsärenden som beslutas av domstol eller hyres- och arrendenämnd hanterar Rättshjälpsmyndigheten utbetalningar och avräkningar mot biträde och sökande. Avräkningen innebär att myndigheten, till den rättssökande och biträdet, redovisar kostnaderna för rättshjälpen samt hur mycket som den enskilde själv ska betala. Rättshjälpsmyndigheten kräver också in betalning när domstol beslutat om återbetalningsskyldighet i rättshjälpsärenden eller för statens kostnader i brottmål för exempelvis offentlig försvarare. Därtill prövar Rättshjälpsmyndigheten frågor om ersättning till rättsliga biträden som yrkar ersättning för lämnad rådgivning. Sådan ersättning kan betalas ut när den enskilde av ekonomiska skäl inte själv ska behöva betala hela kostnaden för lämnad rådgivning.

Rättshjälpsmyndighetens handläggningssystem är tekniskt föråldrat. Domstolsverket bedriver ett projekt där ett nytt likvärdigt system ska tas fram. Rättshjälpsmyndighetens deltagande i projektet tog under året stora resurser i anspråk.

Tabell 45 Inkomna ärenden

	2020	2021	2022
Inkomna ärenden	31 762	31 554	31 326
Balanserade ärenden	i.u.	1 160	117

Rättshjälpsmyndighetens ärenden delas upp i följande grupper: inkomna ärenden om rättshjälp, avräkningsärenden, återkravsärenden och begäran om ersättning för nedsatt rådgivningsavgift.

Det totala antalet ärenden har minskat något under de senaste åren. Även balanserna har minskat, vilket kan förklaras av att bemanningen på myndigheten har ökat det senaste året.

Tabell 46 Inkomna ansökningar om rättshjälp

	2020	2021	2022
Inkomna ärenden	923	747	678

Antalet ansökningar om rättshjälp som inkommer till Rättshjälpsmyndigheten har under de senaste åren minskat något. Detta beror sannolikt på att gränsen för det ekonomiska underlag, då rättshjälp kan beviljas, inte har ändrats sedan 1999.

Tabell 47 Avräknade ärenden i vilka rättshjälp beviljats

	2020	2021	2022
Avräknade ärenden – RHM	541	507	573
Avräknade ärenden – domstol	6 039	5 814	6 100

Avräkning görs när rättshjälpsärendet avslutats. Antalet avräknade ärenden beror, med viss eftersläpning, på hur många rättshjälpsärenden som beviljats av Rättshjälpsmyndigheten och domstolarna. Om antalet beviljade rättshjälpsärenden minskar blir följden att antalet avräknade ärenden blir färre.

Tabell 48 Återkravsärenden

	2020	2021	2022
Tvistemål			
Antal ärenden	168	147	186
Utställda krav (mnkr)	5,0	4,2	5,8
Inbetalt (mnkr)	2,1	2,3	3,0
Brottmål			
Antal ärenden	16 774	17 111	18 780
Utställda krav (mnkr)	70,1	77,8	101,3
Inbetalt (mnkr)	66,5	73,1	88,6

Återkravsärendena ökade under året. Antalet beror på hur många rättshjälpsärenden som beviljats och hur många brottmål som avgjorts i domstolarna.

Tabell 49 Inkomna ärenden angående ersättning för nedsatt rådgivningsavgift

	2020	2021	2022
Antal nedsatta rådgivningar	7 317	7 228	5 099

Begäran om ersättning för nedsatt rådgivningsavgift har minskat vilket bland annat beror på praxisändringar under de senaste åren och på att nya föreskrifter började gälla i september 2022. I den nya föreskriften har det bl.a. gjorts tydligare vilka krav som ställs på vad ansökan om ersättning för nedsatt rådgivningsavgift ska innehålla.

Rättshjälpsnämnden

Rättshjälpsnämnden vänder man sig till om man vill överklaga Rättshjälpsmyndighetens beslut i rättshjälpsfrågor. Nämndens beslut får inte överklagas.

Hovrätten för Nedre Norrland utför administrativa uppgifter åt Rättshjälpsnämnden och tillhandahåller sammanträdeslokaler. Kostnaderna för Rättshjälpsnämnden belastar hovrätten och uppgår till omkring 0,5 mkr årligen.

Tabell 50 Inkomna, avgjorda och balanserade ärenden

	2020	2021	2022
Antal inkomna ärenden	69	68	87
Antal avgjorda ärenden	65	64	78
Antal balanserade ärenden	8	12	21
Antalet ändrade beslut (inkl. återförvisade ärenden)	6	13	8
Ändringsfrekvens (inkl. återförvisade ärenden)	9 %	20 %	10 %

Av de under året avgjorda ärendena har Justitiekanslern inte överklagat i något fall. Att ärenden som nämnden återförvisat till Rättshjälpsmyndigheten jämställs med ändrade beslut beror på att nämnden — när nämnden inte godtagit Rättshjälpsmyndighetens avslagsgrund — oftast återförvisat ärendet till Rättshjälpsmyndigheten för prövning av om övriga förutsättningar för rättshjälp är uppfyllda.

Verksamhetsutveckling

ÅTERRAPPORTERINGSKRAV:

Domstolsverket ska redovisa:

- det arbete som bedrivs och de åtgärder som vidtagits vid Sveriges Domstolar för att utveckla och effektivisera verksamheten. Myndigheten ska göra en bedömning av vilka effekter åtgärderna fått.

Ständig verksamhetsutveckling är en förutsättning för att förbättra och vidmakthålla kvalitet och effektivitet i Sveriges Domstolar. Verksamhetsutvecklingen ska utgå ifrån domstolarnas, parternas och allmänhetens behov. Den strategiska inriktningen för Sveriges Domstolar, som innehåller fem strategiska målområden, är utgångspunkt för planeringen av verksamheten.

Den strategiska inriktningen följs upp regelbundet i syfte att säkerställa att det som görs inom Sveriges Domstolar bidrar till att uppfylla de interna målsättningarna. För bedömning av måluppfyllelsen sker uppföljning tertiärvis med stöd av kvantitativa och kvalitativa nyckeltal och resultatindikatorer samt annat strategiskt arbete som är relevant för att bedöma måluppfyllelsen. Nyckeltalen (f.n. åtta stycken) har valts ut som viktigast att styra och följa upp verksamheten på för Sveriges Domstolar som helhet men de flesta kan även användas för uppföljning på den enskilda domstolen.

SAMMANFATTANDE MÅLANALYS OCH RESULTAT

Nedan redovisas resultat och målnivåer för de åtta nyckeltalen, tillsammans med sammanfattande analyser av resultatet i förhållande till målen i den strategiska inriktningen.

Nyckeltalen indikerade att Sveriges Domstolar har ett högt förtroende och en hög kvalitet. Såväl nyckeltalet **Brukarnas förtroende** som nyckeltalet **Processuell rättvisa - bemötandet i rättssalen** visade ett bra resultat medan **Allmänhetens förtroende** var oförändrat jämfört med föregående år. Vad gäller **Omloppstider verksamhetsmål** behövs fler åtgärder för att åstadkomma högre måluppfyllelse vad gäller andel domstolar

som klarar regeringens verksamhetsmål för omloppstider, även om resultatet förbättrats i förhållande till föregående år. Andelen **Inställda förhandlingar** har minskat de senaste tre åren, vilket var positivt för verksamheten. Nöjda medarbetare mäts med stöd av nyckeltalen **Ambassadörskap** och **Medarbetarskap - Balans**, men för dessa finns ingen mätning 2022. Effektiviteten som mäts genom nyckeltalet **Produktivitet**, dvs. avgjorda mål och ärenden i förhållande till kostnaderna, visade ett sämre resultat både i förhållande till föregående år och målnivån.

Tabell 51 Resultat och målnivåer för nyckeltal

Nyckeltal	Målnivå 2022	Resultat 2022	Resultat 2021	Resultat 2020	Resultat 2019	Kommentarer
Högt förtroende						
Allmänhetens förtroende	42 %	41 %	41 %	39 %	38 %	Andel positiva svar på fråga om förtroendet för domstolarnas sätt att bedriva sitt arbete i Brås Nationella trygghetsundersökning.
Brukarnas förtroende	90 %	73 %	71 %	-	-	Andel positiva svar på fråga om förtroende för domstolen i Sveriges Domstolars gemensamma brukarenkät.
Hög kvalitet						
Processuell rättvisa – bemötandet i rättssalen	90 %	77 %	77 %	-	-	Andel positiva svar på fråga om domarens bemötande i rättssalen i brukarenkäten.
Korta handläggningstider						
Omloppstider verksamhetsmål	75 %	57 %	55 %	59 %	63 %	Andel domstolar som klarar regeringens verksamhetsmål för omloppstider.
Inställda förhandlingar	15 %	14,1 %	14,4 %	16,5 %	14,9 %	Andel inställda möten i förhållande till totalt antal möten. Nyckeltalet ändrades 2022: möten som ställs in på grund av t.ex. förlikning eller dom på handlingarna ingår inte längre utan endast de förhandlingar som ställts in i egentlig mening.
Nöjda medarbetare						
Ambassadörskap	17	-	18	17	-	Andel ambassadörer bland medarbetarna i Sveriges Domstolars medarbetarundersökning.
Medarbetarskap - Balans	70	-	65	66	-	Medarbetarnas upplevelser av arbetsbelastning, balans mellan arbete och privatliv, avkoppling och återhämtning.
Hög effektivitet						
Produktivitet	105	100	102	108	110	Indextal, totalt avgjorda mål och ärenden i förhållande till den totala kostnaden.

Nyckeltalen visar i normalfallet grönt när målnivån är uppfylld till 90 % och gult när målnivån är uppfylld till mellan 80–90 %. Nyckeltalen för allmänhetens förtroende och produktivitet visar dock grönt först vid 100 % måluppfyllelse och brukarnas förtroende och processuell rättvisa visar grönt vid värden från 70 %. Nyckeltalen under Nöjda medarbetare redovisas inte 2022 p.g.a. för få deltagande domstolar i medarbetarundersökningen.

Under året pågick ett systematiskt arbete för att stärka domstolarnas oberoende och kommunicera kring den viktiga roll som **domstolen i samhället** har, i syfte att verksamheten ska bli mer känd och synlig. En samlad bild över pågående arbete med att minska risken för otillåten påverkan togs

fram där ansvarsfördelningen mellan domstolarna och Domstolsverket tydliggjordes. Bedömningen var att fortsatt fokus behövs på pågående insatser särskilt vad gäller måluppfyllelse avseende omloppstider verksamhetsmål.

Stora kliv togs för en **utvecklad målhantering** under året genom införandet av en digital brottmålshantering där information flödar elektroniskt genom hela rättskedjan. Alla domstolar är anslutna till e-arkivet och ytterligare e-tjänster utvecklades under året. En samordnad plan för digitalisering togs fram som pekar ut riktningen för den digitala utvecklingen. Även förslag till processrättsliga reformer har tagits fram. Bedömningen var att pågående insatser har tillräcklig omfattning men att mer finns att utveckla t.ex. digitala arbetssätt, enhetligare arbetsformer för en effektiv digitalisering och effekthemtagning av digitaliseringen.

Bedömningen av målet **stärkt förtroende och ökad trygghet** var att verksamheten ligger bra till i förhållande till målet. Insatser pågår löpande med förbättringar av säkerheten och domstolarnas lokaler och nyckeltalen visade att brukarna har ett högt förtroende för domstolarna och att bemötandet i rättssalen, den s.k. processuella rättvisan är hög.

Under året har **den attraktiva arbetsplatsen** fortsatt varit i fokus med insatser för att öka attraktiviteten framför allt i domaryrket och trygga domarförsörjningen men också vad gäller utveckling av ledarskap och medarbetarskap. Antal fiskalsplatser utökades, en rekryteringsfunktion inrättades och Domstolsverket etablerade ett lokalkontor i Umeå för att bl.a. underlätta rekrytering av framtida domare. Bedömningen av målet var att det finns fortsatta utmaningar i kompetensförsörjningen av domare och att det fortsatt behövs stort fokus på detta för att öka måluppfyllelsen i denna del.

Vad gäller målet om **en hållbar organisation** har Sveriges Domstolar fått bättre långsiktiga ekonomiska förutsättningar, även om det finns stor osäkerhet kring bl.a. inflation, elkostnader och hyresökningar. En förstudie presenterades med ett antal förslag till hur samverkan mellan domstolarna kan öka för att skapa mer bärkraftiga domstolar och för att utnyttja resurserna bättre. Pågående och planerade insatser bedöms som tillräckliga för att nå högre måluppfyllelse.

I avsnittet nedan beskrivs de fem målområdena med målbeskrivning och prioriterat arbete. Under varje område redovisas det arbete som bedrivits under året och de åtgärder som vidtagits för att utveckla och effektivisera verksamheten. I de fall det är möjligt har effekten för varje åtgärd redovisats. Inom ramen för de fem målområdena redovisas även de uppgifter som finns i Domstolsverkets instruktion och de mål och krav som regeringen angett i regleringsbrev eller i något annat beslut.

Domstolen i samhället

Målb beskrivning	Prioriterat arbete
Domstolarnas roll i samhället är känd och domstolarna har ett starkt oberoende. Allmänhet och media förstår varför domstolarna dömer och beslutar som de gör. Domstolarna avgör mål och ärenden snabbt och med hög kvalitet.	• Arbeta för domstolarnas oberoende • Kommuniera domstolens roll i samhället • Arbeta med att minska risken för otillåten påverkan

Att göra domstolarnas och nämndernas oberoende roll och uppdrag i det demokratiska rättssamhället mera känd är ett centralt mål för Sveriges Domstolar. En grundläggande kunskap om detta är nödvändig för att parter och vittnen, allmänhet och medborgare ska kunna ha rätt förväntningar på verksamheten och förstå varför domstolen eller nämnden dömer eller beslutar som den gör. Särskilt i tider av snabb samhällsförändring och där hotet mot demokratin sprids i flera länder, behöver domstolarna och nämnderna vara den trygga garanten för rättssäkerhet och ha ett högt förtroende hos allmänheten.

Förtroendet förtjänas genom att bedriva verksamheten med hög kvalitet och utveckla den i takt med tiden och omvärldens krav. Detta omfattar inte minst en snabb och effektiv handläggning, utvecklad målhantering och ett gott bemötande av parter och vittnen och begripliga domar och beslut. Men för att erhålla förtroende krävs också att allt detta och andra kvalitetsaspekter kommuniceras på ett begripligt sätt – med parter och vittnen i mål- och ärendehantering, och med allmänheten via massmedia och andra kanaler. Det behöver dessutom ständigt sättas i kontext av domstolarnas och nämndernas grundläggande roll och uppdrag. Enligt Brås Nationella trygghetsundersökning (NTU) 2022 hade 41 procent av befolkningen (16–84 år) mycket stort eller ganska stort förtroende för domstolarnas sätt att bedriva sitt arbete, vilket var på samma nivå som 2021 (41 procent).

Under året utvecklades den samlade kommunikationen kring Sveriges Domstolar ytterligare. Webbplatsen domstol.se är Sveriges Domstolars externa, digitala huvudkanal med innehåll, funktioner och tjänster som möter externa intressenters behov och som också möjliggör effektiv kommunikation för varje enskild domstol.

Tjänster och information som riktar sig till parter och vittnen utgör merparten av innehållet på domstol.se, men även andra målgrupper besöker webbplatsen regelbundet. Nyheter och pressmeddelanden och beställningstjänsten för domar och beslut tillhör de mest besökta på hela webbplatsen. Detta bidrar till att göra domstolens roll i samhället mer känd och inte minst att förklara varför domstolen dömer som den gör.

Allmänhetens förtroende styrs i hög grad av den bild som medierna – såväl de traditionella som sociala – förmedlar. Sveriges Domstolars långsiktiga och strategiska mediarbete är därför fortsatt viktigt, liksom närvaron i sociala medier. De sociala medierna innebär helt nya möjligheter att kom-

municera med olika målgrupper, men naturligtvis också utmaningar. De sociala medier som myndigheter inom Sveriges Domstolar finns på idag är Facebook, Twitter, LinkedIn, Instagram och YouTube. Ett 25-tal domstolar är aktiva på en eller flera av dessa plattformar och allt fler enskilda domare blir också mer och mer aktiva i sociala medier. Syftet med innehållet och engagemanget i kanalerna är att öka kunskap och kännedom om domstolarnas verksamhet, roll och uppdrag. En annan målsättning med närvaron är att berätta om domstolarna som attraktiva arbetsplatser. Antalet följare på Sveriges Domstolars gemensamma LinkedIn-konto fortsatte att öka och var i slutet av december drygt 21 800. Målet att öka antalet följare med 3 000 per år nåddes och utfallet blev 3 300. Under året publicerades 75 olika inlägg och det inlägg som varit mest populärt var ett inlägg från Södertörns tingsrätts Domarblogg, där en tillförordnad rådmän berättade om vägen till drömyrket domare.

Svenska folkets förtroende för domstolarna ökade från 65 till 66 procent i Kantar Public/Medieakademiens förtroendebarmeter 2022, det vill säga 66 procent av de tillfrågade har på frågan "Hur stort förtroende har du för det sätt på vilket följande verksamheter sköter sitt arbete?" uppgett att de har mycket stort eller ganska stort förtroende för Sveriges Domstolar.

Även om konsumtionen av traditionella massmedier minskat uppgav 61 procent av respondenterna i Kantar Publics anseendemätning 2022 att de alltjämt främst fått information om domstolarnas och nämndernas verksamhet via sådana medier. Motsvarande siffra 2021 var 65 procent. Pressmeddelanden och journalistkontakter är därför fortfarande viktiga grundbultar i Sveriges Domstolars kommunikation, för att bidra med fakta till allmänheten. Under året fortsatte Sveriges Domstolar att publicera ett stort antal pressmeddelanden och nyheter. Vid utgången av december 2022 hade sammanlagt 397 pressmeddelanden och lika många nyheter publicerats via domstol.se och de handlade i huvudsak om uppmärksammade mål. Som ett led i den digitala utvecklingen under pandemin kan domstolarna genomföra digitala pressträffar. För att ytterligare öka användandet av pressmeddelanden och för att skapa förståelse för förändringar i kommunikationslandskapet och utmaningarna i det, arrangerar Domstolsverket kontinuerligt utbildningar och erbjuder också domstolarna olika typer av kommunikativa verktyg och stöd.

Domstolsverket etablerade under året ett digitalt nyhetsbrev som kompletterar övrig kommunikation. Syftet är att öka kännedom och kunskap om Domstolsverkets och domstolarnas viktiga verksamhet. Grupper som är särskilt prioriterade att nå är andra aktörer i rättskedjan, andra närliggande myndigheter, potentiella och nuvarande medarbetare, beslutsfattare, politiker och media. Nyhetsbrevet hade vid årets slut närmare 14 000 prenumeranter.

Under året har Domstolsverket kartlagt vad som görs för att minska risken för otillbörlig påverkan, dels internt, dels för att stötta domstolarna och nämnderna i deras eget arbete mot otillåten påverkan. Detta resulterade i samlad information på intranätet. Det gavs också möjlighet att anlita Domstolsverkets arbetsrättsjurist för att föreläsa om otillbörlig påverkan, hot och trakasserier, vilket hörsammats av flera myndigheter inom Sveriges

Domstolar. Fyra sådana föreläsningar hölls under året och flera tillfällen är planerade för 2023. Domstolsverket deltar sedan flera år tillbaka i Statskontorets nätverk mot korruption och under året hölls ett antal träffar och workshops för erfarenhetsutbyte på detta område. Vidare inrättade Domstolsverket till följd av ny lagstiftning en visselblåsarfunktion och stöttade vissa av myndigheterna inom Sveriges Domstolar med deras införande av samma funktion.

Rättsinformation

UPPGIFT 1 A § ENLIGT DOMSTOLSVERKETS INSTRUKTION:

- Domstolsverket ska ansvara för utveckling av rättsinformation samt fullgöra de uppgifter som framgår av rättsinformationsförordningen (1999:175). Förordning (2008:1393)

Domstolsverket är samordningsmyndighet för det svenska offentliga rättsinformationssystemet. Översyn av förordningen pågår och tills vidare upprätthåller Domstolsverket webbplatsen lagrummet.se.

Lagmannen Per Sundberg och beredningsjuristen Linnea Wollmann vid det uppmärksammade Almedals-målet i Gotlands tingsrätt. Foto Karl Melander/TT

Utvecklad målhantering

Målbeskrivning	Prioriterat arbete
Målhanteringen är enhetlig. Vi är innovativa i vår verksamhetsutveckling och våra medarbetare är aktiva i utvecklingsarbetet. Verksamhetsstöden är stabila och förklarar verksamheten. Parter och ombud kan enkelt följa och interagera i sina mål och ärenden. Tillgängligheten är hög.	• Utveckla mål- och ärendehantering med stöd av digitalisering där vi använder strukturerad och återanvändningsbar information • Automatisera enkla och rutinerade arbetsuppgifter • Göra regelförändringar som stöder utvecklingsarbetet • Skapa ständiga förbättringar av våra arbetsformer • Utveckla effekthemtagning inom Sveriges Domstolar

Det pågår ständigt ett arbete med att utveckla målhanteringen. Domstolsverket stödjer domstolarna i arbetet med att ha gemensamma och enhetliga processer vilket är en utgångspunkt för att kunna ta fram effektiva verksamhetsstöd. En fortsatt digitalisering möjliggör en högre tillgänglighet för parter och ombud.

ÅTERRAPPORTERINGSKRAV:

Domstolsverket ska redovisa:

- resultatet av de viktigaste digitaliseringsinsatserna som har genomförts under året. Rapporteringen ska även innehålla redogörelser för utvecklingsarbetet gällande digitala domstolsavgöranden. Vidare ska myndigheten redovisa vilka större framtida utmaningar inom digitalisering som har identifierats.

Under 2021 initierades ett arbete med en för Sveriges Domstolar samordnad plan för digitalisering med tillhörande planer och aktiviteter. Planerna har löpande följts upp och de aktiviteter och uppdrag som lyftes fram under föregående år levererades under 2022 i sin helhet.

Efter ett långt och mångårigt utvecklingsarbete var en viktig leverans att införa en digital brottmålshantering. Läs mer om arbetet under rubriken *Digitalt brottmålsavgörande (DiBa)*.

Under 2022 genomfördes flera viktiga digitaliseringsinsatser, bl.a. infördes tvåfaktorsautentisering för alla medarbetare inom Sveriges Domstolar. Det innebär högre säkerhet vid inloggning i verksamhetssystem, vilket är en förutsättning för fortsatt digitalisering. Den tekniska lösningen används även för elektroniska underskrifter.

Förutsättningsskapande arbete för e-signatur för samtliga domstolar och nämnder och inom den administrativa verksamheten inleddes under året.

Flera arbeten pågår för att titta på hur och vilka beslut som behöver signeras. Ett uppdrag som gäller analys och realisering av en elektronisk signering i verksamhetsstödet Vera tillsattes under året.

E-tjänsten ”Inlämningstjänst för myndigheter” infördes för förvaltningsrätterna och mark- och miljödomstolarna. Myndigheter kan i e-tjänsten överlämna överklagade mål till dessa domstolar. Under 2023 fortsätter utvecklingen av tjänsten och den kommer då att innefatta även de allmänna domstolarna.

Under 2022 utvidgades tidigare etablerade e-skick mellan förvaltningsdomstolar respektive Migrationsverket och Kriminalvården till att omfatta fler måltyper. Vidare träffades en överenskommelse om en ny uppmärkning av handlingar för e-skick från Försäkringskassan till förvaltningsdomstolarna. Den nya uppmärkningen underlättar väsentligt förvaltningsdomstolarnas hantering av målen.

Uppdraget Publicering av avgöranden inleddes under 2022 och ska leverera ett nytt verksamhetsstöd under 2023, vilket förväntas ge en moderniserad process för publicering av avgöranden. Sökfunktionaliteten blir bättre än idag och det kommer att finnas möjlighet till vidareutnyttjande av informationen genom s.k. öppna data. Det kommer även bli möjligt att koppla avgöranden till den europeiska rättsdatabasen ECLI.

Den allt högre hotbilden i omvärlden (t.ex. cyberhot) i kombination med ökad digitalisering är en ständigt pågående utmaning och arbetet med att säkra IT-miljöer och satsa på frågor som rör informationssäkerhet är därför en del av det löpande uppdraget. Att digitalisera och utveckla nya system är kostsamt, både under utvecklingsfasen och efterföljande förvaltning, vilket också är en utmaning.

Rättsväsendets digitalisering (tidigare RIF)

Den 1 september 2020 trädde förordningen (2019:1283) om rättsväsendets digitalisering i kraft. Domstolsverket är en av elva myndigheter som ingår i samverkan. Enligt förordningen ska ett råd som består av företrädare för dessa myndigheter årligen följa upp verksamheten och uppnådda resultat samt redovisa planerade gemensamma utvecklingsinsatser. Domstolsverket deltar löpande i arbetet med att ta fram och följa upp dessa planer. I februari 2022 redovisade myndigheterna en ny plan för det gemensamma arbetet inom samverkan, ”Strategisk plan för samverkan inom Rättsväsendets digitalisering 2023–2027”. Den nya strategiska planen utgår ifrån fyra målområden med tillhörande strategiska mål och prioriterade delmål, som stärker ut vägen mot den gemensamma visionen om ett digitaliserat rättsväsende för effektivitet, rättssäkerhet och ökad samhällsnytta.

En stor del av arbetet inom samverkan koncentrerades under året kring att med utgångspunkt i den nya strategiska planen utforma metoder och processer för att effektivt kunna arbeta mot de nya gemensamma målen.

Digitalt brottmålsavgörande (DiBa)

Den 3 oktober 2022 driftsattes ett nytt verksamhetsstöd för hantering av brottmålsavgöranden. Det nya verksamhetsstödet benämns Digitalt brottmålsavgörande (DiBa). Genom driftsättningen av DiBa har regeringsuppdraget Rif etapp 2 uppfyllts.

DiBa innebär att brottmålsavgöranden i tingsrätt är digitala och under-tecknas med en elektronisk signatur. Systemet innebär också ett strukture-rat informationsflöde genom hela rättskedjan. Exempelvis tar tingsrätterna genom DiBa emot strukturerad information från Åklagarmyndigheten om åtalade gärningar och rapporterar information om brottmålsavgöranden strukturerat till myndigheterna i Rättsväsendets digitalisering.

Efter driftsättningen påbörjades en vidareutveckling av DiBa som gäller vissa delar i systemet, däribland domens utseende och rapporteringen av vissa uppgifter till myndigheterna i Rättsväsendets digitalisering.

Utvecklad struktur för målkoder och indikatorer

Domstolsverket har under några år arbetat med att utveckla uppmärk-ningen av mål och ärenden genom en ny struktur för målkoder och indika-torer. De sista förändringarna gjordes vid utgången av 2022 då även allmän förvaltningsdomstol fick en rad nya målkoder.

Förändringarna bidrog till att de nu finns förutsättningar för bättre sta-tistik, uppföljningar, analyser och underlag. En enhetlig och jämförbar struktur är också en förutsättning för att kunna fördela resurser rättvist inom Sveriges Domstolar. Att målen märks upp korrekt är även en viktig förutsättning för att kunna införa automatiserad gallring. Efterlevnaden av dataskyddet kommer förbättras genom att sökbegränsningarna blir mer träffsäkra och mål kommer inte sparas längre än regelverket tillåter.

Den enhetliga målkodsstrukturen är dessutom en god utgångspunkt för vidare digitalisering av domstolarnas verksamhet. Förändringarna var till exempel helt nödvändiga inför den stora och viktiga lanseringen av digital brottmålshantering.

Säker digital kommunikation inom offentlig sektor

Regeringen har gett Domstolsverket i uppdrag att förbereda för anslutning av relevanta informationsflöden till den infrastruktur för säker digital kom-munikation inom offentlig sektor som Myndigheten för digital förvaltning har i uppdrag att tillhandahålla. Tjänsten Säker digital kommunikation (SDK) utgör ett nytt kommunikationssystem som skulle kunna vara aktuellt för Sveriges Domstolar. Tjänsten bygger på en gemensam digital infrastruk-tur som statliga myndigheter, kommuner och regioner kan ansluta sig till.

Domstolsverket påbörjade under 2022 ett arbete för att skapa en mer sammanhållen bild av de behov och lösningar för in- och utflöden som finns och som kan bli aktuella för mål- och ärendehantering.

Digital kommunikation för rättsliga samarbeten inom EU

Sveriges Domstolar deltog i ett uppdrag att ta fram förslag för anslutning till e-CODEX och kommer, som ett första steg, från och med den 1 maj 2025 att ansluta sig till e-CODEX för att kunna utbyta ärenden om bevisupptagning och delgivning. Anslutningen kommer att ske på ett enklare sätt i avvaktan på en central myndighet som ska agera nod för övriga myndigheter. Därefter förväntas att det kommer ställas krav på att utbyten enligt de andra rättsakterna också ska ske via e-CODEX samt att det på sikt sannolikt tillkommer ytterligare användningsområden för tjänsten.

Domstolsverket planerar i nuläget inte att integrera e-CODEX mot domstolarnas verksamhetssystem. En bedömning har gjorts att en sådan insats inte kan motiveras med hänsyn till det relativt få ärenden som det handlar om.

Digital informationsöverföring till Rättshjälpsmyndigheten

Rättshjälpsmyndigheten och Domstolsverket vidareutvecklade under året möjligheten att digitalt överföra ytterligare information i rättshjälpsärenden från domstolarna till Rättshjälpsmyndigheten.

Domstolarna registrerar nu även vilken domstol som beviljat rättshjälp, målnummer, sökandes uppgifter m.m. i verksamhetsstödet KIM (Kostnader I Mål) och uppgifterna visas i en särskild vy för Rättshjälpsmyndigheten. Med stöd av informationen registrerar Rättshjälpsmyndigheten uppgifterna i verksamhetsstödet Räven och avslutar rättshjälpsärendet genom att avräkna och fastställa det belopp som ska betalas i rättshjälpsavgift. Under kommande år ska ett nytt verksamhetsstöd, Rosa, implementeras som innebär att domstolarnas uppgifter inte behöver registreras av Rättshjälpsmyndigheten utan överförs automatiskt till Rosa.

Innovationsarbete

Innovationsarbetet inom Sveriges Domstolar handlar om att framtidssäkra verksamheten genom att kunna ta större risk och pröva idéer som kan ge stor verksamhetsnytta och effektiviseringsvinster. Samverkan sker med domstolarna, andra myndigheter, leverantörer och forskare. Under året lanserades en översättningsapplikation för Högsta domstolen och Högsta förvaltningsdomstolen. Lanseringen är en av de första leveranserna inom innovationsarbetet. Applikationen syftar till att användas vid mål som måste översättas, exempelvis mål som rör mänskliga rättigheter men även för andra typer av prejudikat.

Snabbförfarande i brottmål

Regeringen beslutade 2017 att ge myndigheterna i rättskedjan i uppdrag att genomföra en försöksverksamhet med ett snabbförfarande i brottmål för vuxna lagöverträdare. Försöksverksamheten syftar till att förkorta tiden för lagföring av vissa brott. Inom försöksverksamheten används delgivningsformen tillgänglighetsdelgivning.

Försöksverksamheten inleddes 2018 i delar av polisregion Stockholm och byggdes därefter successivt ut till att omfatta sammanlagt 27 tingsrätter.

Riksdagen har beslutat att arbetsformen snabbförfarande ska bli permanent och tillämpas i alla domstolar under 2023. De flesta tingsrätter som inte ingått i försöksverksamheten kommer att börja använda sig av snabbförfarandet i april 2023.

Utöver tingsrätterna deltar även Domstolsverket, Polismyndigheten, Åklagarmyndigheten, Rättsmedicinalverket och Kriminalvården i arbetet. Polismyndigheten leder det myndighetsgemensamma arbetet.

Försöksverksamheten med ett snabbförfarande i brottmål har fått positiva effekter på omloppstiderna i försöksdomstolarna, läs mer om detta i avsnittet om *Tingsrätter*.

Domstolsverket har även fått i uppdrag av regeringen att, tillsammans med ovan nämnda myndigheter, delta i en försöksverksamhet med snabbförfarande för unga lagöverträdare under 18 år. Detta har inte inneburit några förändringar i arbetssätt hos tingsrätterna. Försöksverksamheten har bedrivits i polisområde Stockholm t.o.m. december 2022. Regeringen har beslutat att försöksverksamheten ska fortsätta till utgången av 2024. Polismyndigheten är samordnande myndighet.

Stärkt förtroende och ökad trygghet

Målb beskrivning	Prioriterat arbete
De som kommer i kontakt med domstolen får ett bemötande som stärker deras förtroende för rättsprocessen. Alla känner sig trygga i domstolens lokaler. Vår kommunikation är enhetlig och lättillgänglig.	• Arbeta för en hög säkerhetsnivå på alla domstolar • Utveckla och förenkla kontaktytorna med domstolen • Använda klarspråk och öka enhetlighet i domar och beslut samt i vår externa kommunikation • Införa och använda brukarenkäten

Den som kommer till domstolen ska känna sig säker och trygg, och också känna att den blir bemött på ett bra sätt. Lokalerna ska vara säkra, men också tillgängliga för alla.

Bemötande och brukarnas förtroende är områden som kräver ständig utveckling. Domar och beslut ska förstås av dem som får dem och det ska vara lätt att komma i kontakt med domstolen.

Allmänhetens och brukarnas förtroende

ÅTERRAPPORTERINGSKRAV:

- Domstolsverket ska redovisa resultat av de åtgärder som vidtagits för att öka allmänhetens förtroende för domstolarna, inklusive åtgärder som vidtagits för att säkerställa att parter, målsäganden och vittnen får ett bra bemötande och relevant information.

Under 2022 fortsatte det systematiska förbättringsarbetet inom domstolarna där fokus under många år har varit att öka kunskapen om och förståelsen för parter och vittnens upplevelser av hela domstolsprocessen, allt från service, information och bemötande i kontakterna med domstolen till begriplighet i domar och beslut. Domstolsverket stöttade domstolarna på olika sätt. Utbildning i hur domstolarna kan fortsätta bedriva ett långsiktigt och systematiskt arbete med bemötande- och domskrivningsfrågor med tema jämställdhet och inkludering erbjöds under året. I syfte att stärka arbetet, inspirera till utveckling och stödja det fortsatta arbetet arrangerades under hösten Förtroendedagarna. Målgruppen var alla anställda inom Sveriges Domstolar som arbetar med och är intresserade av förtroendefrågor. Nära 1 600 deltagare var anmälda till det digitala arrangemanget som innehöll ett varierat och uppskattat program. I utvärderingen fick Förtroendedagarna helhetsbetyget 4,5 av 6 möjliga. Frågor om bemötande togs också upp i olika sammanhang inom ett stort antal utbildningar för olika personalgrupper. Frågorna integreras ofta i undervisningen inom olika ämnesområden, till exempel inom migrationsrätt och straffrätt, och finns även med i baskursen för nyanställda.

Förtroende för myndigheter handlar i grund och botten om hur väl behov, krav och förväntningar möts och dessa förändras ständigt. Externa intressenter förväntar sig i allt högre grad att kunna interagera med Sveriges Domstolar genom enkla och tillgängliga digitala gränssnitt och tjänster. Webbplatsen domstol.se utvecklas kontinuerligt för att vara den externa huvudkanalen för kommunikation och service. Plattformen stöttar inte minst domstolarnas kärnverksamhet och fokuserar på tillgängligt och tydligt innehåll till stöd och service för främst parter och vittnen. I dialog med domstolarna slutfördes under året en stor granskning av de ca 80 egna webbplatserna, vilket ledde till en rad åtgärder och förbättringar.

Under 2022 hade domstol.se ca 6,2 miljoner besök och 1,2 miljoner nedladdningar av domar, blanketter och information.

På regeringens uppdrag tog Domstolsverket fram information avsedd för medlare i familjemål. Två informationsblad behandlar syftet med medlingsuppdraget, hur uppdraget ska utföras, barnets rätt till delaktighet, tidsramen för uppdraget, redovisning till domstolen, sekretess och ersättning. Informationen ska bidra till att medlingen genomförs på ett bra sätt.

Inom vittnesstödsverksamheten hölls regelbundna möten och kontakter mellan Brottsoffermyndigheten, Brottsofferjouren Sverige och Domstolsverket i vittnes- och brottofferrelaterade frågor. Arbeta med att stötta domstolarna och vittnesstödsverksamheten fortgick under året.

Mer återrapporering om förtroendearbetet återfinns i det tidigare avsnittet *Domstolen i samhället*.

Kommunikationsinsatser inför nämndemannavalet 2023

Domstolsverket har i uppdrag av regeringen att genomföra kommunikationsinsatser inför nämndemannavalet 2023 i syfte att få en allsidigt sammansatt nämndemannakår. Eftersom uppdraget som nämndeman är opolitiskt är det också viktigt att personer utan partipolitisk koppling ges faktisk möjlighet att bli nämndeman.

Under 2022 planerade och påbörjade Domstolsverket arbetet med kommunikationsinsatser. Domstolsverket påbörjade även enligt regeringsuppdraget en dialog med Nämndemännens Riksförbund om eventuell samverkan.

Utvärdering av rätten till målsägandebiträde i överrätt

Domstolsverket fick i uppdrag att utvärdera om den lagändring som trädde i kraft den 1 juli 2018 och som innebar att ett målsägandebiträdes förordnande inte automatiskt kvarstår i överrätt, har uppnått sitt syfte och att undersöka vilka andra eventuella konsekvenser som lagändringen fått. Uppdraget redovisades till regeringen våren 2022.

Sammanfattningsvis konstaterades att de årliga kostnaderna för målsägandebiträden i hovrätterna under perioden 2016–2021 minskade med ca 50 procent, från ca 50 miljoner kr till ca 25 miljoner kr per år. I jämförelse med de ökade kostnaderna i övrigt för rättsliga biträden var minskningen relativt ännu större. Reformen innebar ökad arbetsbörda för hovrätterna men kostnadsökningen som detta inneburit rymdes inom befintliga ramar. Det konstaterades också att efter avslag på en ansökan om att målsägandebiträde ska förordnas i hovrätten förekommer det att tidigare förordnade målsägandebiträden arbetar vidare utan ersättning från staten. Antalet målsägandebiträden i hovrätt minskade efter år 2018, liksom den genomsnittliga nedlagda tiden per uppdrag.

Hovrätterna menar att reformen inneburit en effektivare hantering av själva hovrättsprocessen och att målsägandens intressen tillvaratas eftersom det i de flesta mål saknas behov av ett målsägandebiträde. Åklagarmyndigheten, Sveriges Advokatsamfund och Brottsoffermyndigheten menar däremot att reformen fått en negativ påverkan på många brottsoffers upplevelse av hovrättsprocessen då reformen upplevs som orättvis och svårförståelig och att lagstiftningen inte i tillräcklig mån tillgodoser det behov av stöttning och information som många brottsoffer har.

Strategi för funktionshinderspolitiken

REGERINGSUPPDRAG:

- Domstolsverket har i uppdrag att följa upp funktionshinderspolitiken 2021–2031 utifrån det nationella målet för funktionshinderspolitiken.

Domstolsverket och 27 andra myndigheter ska enligt "Strategi för systematisk uppföljning av funktionshinderspolitiken 2021–2031" särskilt följa upp och redovisa sitt arbete mot det nationella målet. Årets redovisning fokuserar på Domstolsverkets arbete, men beskriver också där det är möjligt hur tillgängligheten ser ut inom hela Sveriges Domstolar.

ÅRETS AKTIVITETER OCH ÅTGÄRDER

Sammanfattningsvis bidrog årets aktiviteter till en förflyttning mot det nationella målet om jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet. Framför allt skapades den positiva utvecklingen genom att brister identifierades och åtgärdades, främst när det gäller kommunikation och renoveringar av lokaler. Utbildningsinsatser bidrog till att förebygga och motverka diskriminering, och utveckling av nya e-tjänster och nybyggnationer utfördes med principen om universell utformning som grund.

Under året genomfördes ett stort antal enskilda aktiviteter. För att förtydliga uppdraget och underlätta prioriteringar beslutade och förankrade Domstolsverket mål för funktionshindersarbetet. Samtidigt utvecklades myndighetens interna planeringssystem för bättre rapportering och uppföljning av tillgänglighetsaktiviteter.

Under 2022 genomfördes flera kompetenshöjande åtgärder. Till exempel deltog en femtedel av alla Domstolsverkets medarbetare i grundläggande digitala utbildningar i funktionshinderfrågor, och vissa enskilda medarbetare utvecklade sin kompetens inom olika specialistområden. Chefer och medarbetare deltog också under året i workshoppar för inspiration, kompetenshöjning och planering av aktiviteter för 2023.

Inom Sveriges Domstolar avslutades större renoveringar vid ett tiotal domstolar under året, som i och med det blev mer tillgängliga för både anställda och besökare. För att i kommande om- och nybyggnationer säkerställa funktionella utrymmen reviderades rumsfunktionsprogrammet, som bland annat innehåller funktionshindersaspekter.

För att parter, ansökare och vittnen med funktionsnedsättningar på ett likvärdigt sätt ska kunna ta del av information och utföra ärenden digitalt gjordes förbättringar av den externa webbplatsen, filmer i externa kanaler och vissa e-tjänster. För medarbetare ökade tillgängligheten till intern kommunikation i viss mån genom utveckling av Intranätet och filmade inslag på olika plattformar.

Att involvera funktionsrättsrörelserna är viktigt för att göra verklighet av funktionshinderspolitiken. Varje år genomförs därför ett samråd mellan rättskedjan och ett tiotal funktionsrättsrörelser. Årets samråd arrangerades av Domstolsverket och från rättskedjan deltog också Polismyndigheten, Åklagarmyndigheten och Brottsoffermyndigheten. Aktuella frågor var bland annat bemötande i rättssalen och vikten av att domar och beslut är tillgänglighetsanpassade.

Lokalförsörjning

Lokalerna inom Sveriges Domstolar genomgår förändringar med omstrukturering, koncentration och alltmer skärpta krav på yteffektivisering och säkerhet. Det är också en stor utmaning att upprätthålla en hög nivå på lokalförsörjningen med alltmer stigande hyreskostnader, komplexa säkerhetskrav, demografiska förändringar samt omvärldsfaktorer som påverkar utformningen av domstolslokalerna. Det övergripande målet är att tillhandahålla ändamålsenliga och kostnadseffektiva lokaler för Sveriges Domstolar.

För att uppnå yteffektivisering utformas domstolslokalerna vid nybyggnation och vid mer omfattande om- och tillbyggnation med en blandning av

egna kontorsrum och öppna flexibla ytor. Det möjliggör även en större flexibilitet vid t.ex. framtida omorganisationer eller utökning av personalstyrkan. Ytor för arkiv, bibliotek, förvaring och arbetsplatser minskas i samband med att lokalerna förbereds för ett digitalt arbetssätt.

Ett stort antal lokalprojekt pågår och kommer att fortgå under de kommande åren. Under 2022 bedrev Domstolsverket ett drygt 60-tal lokalprojekt på ett 40-tal domstolar fördelade över hela landet. Ett stort antal utredningar i olika faser har under året initierats eller färdigställts, cirka 40 domstolar är föremål för utredning ur lokalbehovsaspekten.

Stora nybyggnationer pågår i Hudiksvall för tingsrätten, i Jönköping för hovrätten och kammarrätten, i Malmö för tingsrätten, förvaltningsrätten samt hyres- och arrendenämnden och i Norrköping för tingsrätten. I Eskilstuna slutfördes en större om- och tillbyggnad av gamla Myntverket för tingsrättens del. Upphandling av lokalhyresavtal för tingsrätterna i Borås och Vänersborg genomfördes under året.

Införandet av fasta säkerhetskontroller på flera domstolar bidrog till säkrare domstolslokaler och arbetet fortgår med att förse ytterligare ett antal domstolar med säkra entréer. För att möta ett ökat behov av säkerhetshöjande åtgärder utrustades flera domstolars förhandlingssalar med ett säkerhetsglas som skiljer åhörare från övriga deltagare.

SAMVERKAN MED STATENS SERVICECENTER

Domstolsverket genomförde under 2022 tillsammans med Statens servicecenter en förstudie med målet att utreda förutsättningarna för samverkan på ett antal av de statliga servicekontoren. Syftet är att öka möjligheten till närvaro, ge kortare resväg för personer som ska delta samt färre inställda förhandlingar på grund av att personer inte kan inställa sig fysiskt vid domstolen. Dessutom minskar tiden och kostnaden för resor till domstolarna. Samverkan kommer att handla om nyttjande av de besöksrum som finns på servicekontor.

TEKNISKA INSTALLATIONER

Under 2022 slutfördes ett stort moderniseringsarbete av förhandlingssalar inom Sveriges Domstolar. Tekniken i förhandlingssalarna är nu av god kvalitet med stöd för videokonferens. En ny plattform för hur videotekniken i förhandlingssalar ska byggas är under framtagande där en testinstallation utfördes i Domstolsverkets testsal. Denna nya plattform kommer att ge möjligheter och stöd för införandet av nya funktioner i förhandlingssalarna samt öka driftsäkerheten.

Utbyggnad av infrastrukturen för videokonferenssamtal förstärktes för att hantera stora volymer med samtidigt pågående samtal. Även säkerhetshöjande åtgärder rörande IT-säkerhet genomfördes.

Nytt avtal för den centrala telefoniplattformen samt operatörsavtal tecknade och driftsattes. Det nya avtalet ger Sveriges Domstolar stora möjligheter att fortsätta digitaliseringen.

Ett flertal säkerhetssystem byggdes ut och kompletterades med ny utrustning för kameraövervakning vid överfallslarm i förhandlingssalar. Nytt avtal tecknades också rörande utrustning till säkerhetskontroller som omfattar röntgenmaskiner och larmbågar med tillhörande utrustning.

Säkerhet

Under 2022 ökade antalet domstolar som genomför fast säkerhetskontroll, dvs. daglig säkerhetskontroll som omfattar alla besökare till domstolen. I slutet av året var det 47 domstolar som omfattades av sådan kontroll. I denna siffra ingår även de domstolar som är samlokaliserade med en tingsrätt som fattat beslut om fast säkerhetskontroll. Erfarenheter visar att domstolar som, i samråd med Polismyndigheten, fattat beslut om fast säkerhetskontroll fortsatt bedömer att det behovet finns vid de omprövningar av beslutet som görs enligt lag. Domstolsverket bedömer det som sannolikt att fasta säkerhetskontroller kommer att utökas till att omfatta fler domstolar. Detta kopplat till den samhällsutveckling som sker samt med hänsyn taget till Polisens kartläggning avseende särskilt utsatta områden, utsatta områden och riskområden. Fast säkerhetskontroll är en viktig del i arbetet som syftar till trygga och säkra domstolar för alla som vistas där.

Tabell 52 Antal domstolar som omfattas av fast säkerhetskontroll

	2020	2021	2022
Fast säkerhetskontroll	42	46	47
- varav med röntgenutrustning	24	30	35

Av de 47 domstolar som genomförde fast säkerhetskontroll var det 35 domstolar som även använde röntgenutrustning i säkerhetskontrollen. Röntgen kan vara ett komplement till den fasta säkerhetskontrollen och har tilldelats de domstolar som anmält behov samt har lokalmässiga förutsättningar och en organisation som kan hantera en säkerhetskontroll med metalldetektorbåge och röntgenutrustning. Domstolsverket bedömer att antalet domstolar med röntgen fortsatt kommer att öka och med detta följer också krav på särskild röntgenoperatörsutbildning för ordningsvakter samt återkommande kompetensprov.

Utöver de domstolar som genomförde fast säkerhetskontroll har 23 domstolar genomfört säkerhetskontroll under en begränsad period. Dessa säkerhetskontroller var kopplade till särskilda mål där en högre säkerhetsnivå krävdes och varierade i tidsomfång. Totalt genomförde dessa 23 domstolar säkerhetskontroll 387 dagar under 2022.

Säkerhetskontrollerna, som till största delen bemannas av medarbetare med ordningsvaktsförordnande, men i vissa fall även inhyrda ordningsvakter, är resurskrävande. Ett sätt att optimera resurserna är att anställa egna ordningsvakter i stället för att hyra in. Dessa kan då arbeta med andra arbetsuppgifter vid tidpunkter då in- och utpassering sker i begränsad omfattning.

Flera säkerhetssystem inom Sveriges Domstolar uppgraderades under året, vilket höjt driftsäkerheten samt kvaliteten i dessa. Även kameraövervakningssystemen uppgraderades samt kompletterades med ytterligare kameror och mikrofoner i förhandlingssalar som aktiveras vid överfalls-larm i salen.

Ytterligare tre röntgenmaskiner levererades som komplement i domstolarnas fasta säkerhetskontroller vilket innebär att ytterligare fem domstolar nu omfattas av fast säkerhetskontroll med röntgen jämfört med 2021 då somliga av dessa är samlokaliserade.

Tabell 53 Antal medarbetare med ordningsvaktsförordnande

	2020	2021	2022
- kvinnor	52	54	54
- män	188	200	196
Totalt	240	254	250

Antalet för 2021 har p.g.a. en felregistrering ändrats från förra årsredovisningen

Vid årets slut fanns det 250 medarbetare med ordningsvaktsförordnande inom Sveriges Domstolar, 54 kvinnor och 196 män. Det var en minskning med 4 medarbetare sedan samma tid föregående år.

Tabell 54 Incidentrapporter

	2020	2021	2022
Antal inrapporterade incidenter	674	749	657
- varav trakasserier	20	30	15
- varav hot	87	122	64
- varav våld	5	6	5

Under 2022 mottog Domstolsverket 657 incidentrapporter jämfört med 2021 då antalet var 749. Rapporterna innehöll allt från mindre ordningsstörningar och stölder till allvarliga incidenter. Domstolarna rapporterade 15 trakasserier, 64 hot samt 5 fall av våld. Kategorin hot omfattar allt från systematiskt upprepade hot till olaga hot.

Under året genomfördes utbildningar på domstolar, övning för domstolens krisledning genomfördes på 10 domstolar, säkerhetsövning för dömande personal genomfördes vid 29 tillfällen fördelat på 12 domstolar. Även utbildningar för växelhandläggare och ordningsvakter genomfördes.

För att möjliggöra tillfälle för dialog kring säkerhetsfrågor genomfördes under året säkerhetssamtal med 11 nytillträdde domstolschefer.

Domstolsverket var delaktiga i säkerhetsförberedelser inför utlandsuppdrag och försåg bland annat ett antal tjänsteresenärer med landinformation och genomförde hemkomstsamtal med de utsända som återvänt hem till Sverige efter avslutat utlandsuppdrag.

Beredskapsmyndighet

UPPGIFT 1 C § ENLIGT DOMSTOLSVERKETS INSTRUKTION:

- Domstolsverket är beredskapsmyndighet enligt förordningen (2022:524) om statliga myndigheters beredskap.

Domstolsverket är en av 60 myndigheter som 1 oktober blev beredskapsmyndighet. Samverkan inleddes med olika myndigheter där Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) tillsammans med beredskapsmyndigheterna ansvarar för att bygga upp det nya beredskapssystemet. För att Domstolsverket ska kunna ta ansvaret som beredskapsmyndighet genomfördes en satsning på kompetensutveckling och rekryteringar.

Domstolsverket ingår i beredskapssektorn Ordning och säkerhet tillsammans med Polismyndigheten, Åklagarmyndigheten, Kriminalvården, Säkerhetspolisen, Kustbevakningen och Tullverket. Polismyndigheten har som sektorsansvarig myndighet en samordnande roll. Inom ramen för denna beredskapssektor ska Domstolsverket i samverkan med övriga myndigheter även säkerställa att rättskedjan fortsatt kan bedrivas i händelse av svåra prövningar i samhället.

Under året blev Domstolsverket beredskapsmyndighet. Anita Kihlström, säkerhetschef, Marie Doohan Lennings, HR-specialist och Markus Milerup, enhetschef. Foto Per Carlsson

Informationssäkerhet

Informationssäkerhetspolicyn för Sveriges Domstolar slår fast att information är en av de viktigaste tillgångarna för Sveriges Domstolars verksamhet. En effektiv och säker hantering av verksamhetens information är en grundläggande förutsättning för ett fungerande rättsväsende och säkerställer i en förlängning allmänhetens förtroende. Sveriges Domstolar arbetar därför systematiskt med informationssäkerhet utifrån ett lednings- och helhetsperspektiv. Domstolsverket har huvudansvar för det riskbaserade och systematiska informationssäkerhetsarbetet och har föreskriftsrätt gentemot domstolarna och nämnderna inom området.

Under 2022 genomfördes viktiga säkerhetshöjande insatser för ökad informationssäkerhet. Säker identifiering (tvåfaktorsautentisering) infördes för alla myndigheter inom Sveriges Domstolar och därmed möjliggörs elektroniska underskrifter av beslutade domar. Olika insatser genomfördes för att höja den allmänna medvetenheten genom utbildning på plats hos ett antal domstolar, satsning på EU:s informationssäkerhetsmånad genom kampanjen "Tänk Säkert" samt kompetenshöjning genom olika digitala temamöten inom området. Det var även fortsatt fokus på molntjänstfrågor samt säkerhetsgranskningar.

Informationssäkerhetsperspektivet lyfts även i projekt och utvecklingsinsatser som Domstolsverket, genom sitt uppdrag, bedriver för domstolarnas räkning. Informationsklassningar genomförs där verksamhetens informationsflöden i olika processer värderas och analyseras ur ett riskperspektiv, samt åtgärder identifieras och implementeras. En samlad effekt av detta är en ökad medvetenhet vilket bidrar till en bättre informationshantering.

Olika uppföljningar och säkerhetsgranskningar genomförs löpande. Resultatet av dessa bidrar till ständiga förbättringar och lärande för att upprätthålla en god informations- och IT-säkerhet i verksamheten.

Den attraktiva arbetsplatsen

Målb beskrivning	Prioriterat arbete
Vi attraherar, utvecklar och behåller den bästa kompetensen. Medarbetare och chefer är engagerade och goda förebilder för verksamheten. Arbetsmiljön är anpassad för verksamheten och det moderna arbetslivet.	• Utveckla ledarskapet och förutsättningarna för detta • Utveckla medarbetarskapet • Utveckla arbetsmiljön • Ha en långsiktig och stabil kompetensförsörjning

Utveckling av ledarskap, medarbetarskap och arbetsmiljö ingår i Sveriges Domstolars kompetensförsörjningsstrategi och är viktiga delar för att attrahera, rekrytera, utveckla och behålla den bästa kompetensen.

En av de viktigaste utmaningarna för Sveriges Domstolar är att skapa en långsiktig och stabil kompetensförsörjning, inte minst vad gäller domare. Till skillnad mot tidigare år konstaterades att svårigheter att rekrytera nu

även förekommer i storstadsområdena. Domstolsverket fortsatte, tillsammans med domstolarna, att utveckla strategier och åtgärder för att skapa möjligheter att bryta denna utveckling. Arbetet i dessa delar beskrivs närmare nedan.

1.1.1 Kompetensförsörjning

REDOVISNING ENLIGT FÅB 3 KAP 3 §:

- Redovisa de åtgärder som har vidtagits i syfte att säkerställa att kompetens finns för att fullgöra de uppgifter som avses i 1§ första stycket. I redovisningen ska det ingå en bedömning av hur de vidtagna åtgärderna sammantaget har bidragit till fullgörandet av dessa uppgifter.

Med kompetensförsörjning menas att Sveriges Domstolar ska kunna attrahera, rekrytera, motivera och engagera medarbetare med rätt kompetens för att bedriva en effektiv verksamhet och nå verksamhetens mål. Det innebär att den rekryteringsprocess som används är bra och kvalitativ och att medarbetarna ges möjlighet att utvecklas både i sina arbetsuppgifter och i sin yrkesroll. Kompetensförsörjningen innebär även att växla kompetens hos medarbetare vars arbetsuppgifter kommer att förändras eller upphöra. Sveriges Domstolars gemensamma kompetensförsörjningsstrategi är riktmärke i dessa frågor.

Sveriges Domstolar består av myndigheter med olika storlek, i olika geografiska lägen och med olika utmaningar och förutsättningar. Det innebär att arbetet med att kompetensförsörja verksamheten behöver ske både genom gemensamma insatser och i form av lokala aktiviteter.

Domstolsverket har märkt av en ökad efterfrågan av stödinsatser kopplat till kompetensförsörjning efter pandemin. Främst rörde efterfrågan stödinsatser inom områden som chefs- och ledarskap, medarbetarskap, arbetsmiljö, distansarbete och andra insatser som bidrar till attraktiviteten hos en arbetsgivare.

Pandemin innebar ökat arbete på distans vilket ledde till att nya digitala arbetssätt utvecklades. Hos medarbetarna har det funnits en förväntan på fortsatt flexibilitet och möjlighet till distansarbete. Distansarbete ställer högre krav på både chefer och medarbetare men medför också många fördelar både för verksamheten och för den enskilde medarbetaren. Som exempel kan nämnas bättre förutsättningar för balans mellan arbets- och privatliv och möjlighet att kunna arbeta ostört vilket kan öka effektiviteten i vissa arbetsmoment. Domstolsverket stöttade domstolarna i olika aktiviteter kopplade till arbetsgivarrollen för att bibehålla verksamheten i fokus.

Sammantaget är arbetet med en god och långsiktig kompetensförsörjning prioriterat inom Sveriges Domstolar. Bedömningen är att i det stora hela var kompetensförsörjningen tillfredsställande under året, men det finns fortsatta utmaningar med att säkerställa både den kort- och långsiktiga försörjningen av domare såväl för andra personalkategorier. Personalomsättningen var hög för vissa personalkategorier, se tabell 58, vilket kan bli en utmaning för många domstolar. Effekterna av pågående insatser är inte omedelbara och när det gäller kompetensförsörjning av domare förutsätter det samarbete mellan de aktörer som har ansvar i de här frågorna. Förhoppningen är att resultat ska synas inom de kommande åren.

DOMARFÖRSÖRJNING

Domarförsörjningen var ett fortsatt prioriterat kompetensområde och var bland annat föremål för diskussioner vid Sveriges Domstolars Chefsdagar under året och en gemensam handlingsplan togs därefter fram för att trygga domarförsörjningen. I handlingsplanen listas ett antal aktiviteter som ska utföras eller påbörjas av Domstolsverket och domstolarna under året. Åtgärderna fokuserar på hur domstolarna kan bli ännu mer attraktiva som arbetsplatser genom bland annat en ändamålsenlig organisation och ett väl fungerande ledarskap och medarbetarskap. Några åtgärder förutsätter samarbete med Domarnämnden.

Lagmännen Anders Erlman, Norrtälje tingsrätt, Agneta Karlsson, Haparanda tingsrätt och Per Sundberg, Gotlands tingsrätt i en diskussion under de årliga Chefsdagarna. Foto Carl Johan Erikson

Allt fler underrätter har numera utbildningsplatser för fiskaler, vilket bedöms gynna möjligheten att rekrytera domare till mindre domstolar utanför storstadsområdena. Under hösten 2022 inrättades ytterligare 25 utbildningsplatser. För att de domarutbildade juristerna ska stanna kvar på de mindre orterna efter att de förordnats som assessorer är det nödvändigt att det finns meriterande uppdrag i hela landet och i varje överrättsområde. Domstolsverkets etablering av ett lokalkontor i Umeå under 2022 var ett led i det prioriterade arbetet kring kompetensförsörjning. Förhoppningen är att etableringen ska göra det lättare för assessorer i norra Sverige att stanna kvar på eller i närheten av bostadsorten och på så vis förbättra möjligheten för domstolarna i norr att rekrytera ordinarie domare.

För att öka och bredda rekryteringsunderlaget har Domstolsverket sedan 2020 finansierat adjungerade råd som under ett år tjänstgör i överrätt och underrätt. En uppföljning och utvärdering påbörjades under året med syfte att undersöka om satsningen bidragit till att öka rekryteringsunderlaget vid anställningar av ordinarie domare i hela landet. Uppföljningen ska vara klar under våren 2023.

Antalet notarieanställningar fortsatte att öka under år 2022 medan det höga söktrycket som förelåg under pandemin återgick till något under tidigare normalnivåer. Söktrycket minskade framför allt till mindre och mellanstora domstolar, främst utanför storstadsområdena.

UPPGIFT 1 B § ENLIGT DOMSTOLSVERKETS INSTRUKTION:

- Domstolsverket ska anmäla till Domarnämnden när det finns en ledig anställning som ordinarie domare eller som hyresråd i hyresnämnd som behöver tillsättas. Förordning (2010:1810).

Tabell 55 Antal anmälningar och utnämningar i Domarnämnden

	2020	2021	2022
Antal anmälningar	114	116	133
Antal utnämningar	154	135	207
- kvinnor	85	81	123
- män	69	54	84
Varav antal chefsutnämningar	18	24	25
- kvinnor	11	15	11
- män	7	9	14

Antalet anmälningar och utnämningar ökade avsevärt jämfört med både 2020 och 2021. En anledning till ökningen var regeringens beslut om att ge Sveriges Domstolar ökade ekonomiska resurser som kom domstolarna till godo inför 2022. Detta resulterade i att domstolarna kunde anställa fler domare. Utifrån de senaste årens ökade måltillströmning fanns det ett stort behov att utöka antalet domare för att hantera de ökade målbalanserna, se antalet årsarbetskrafter i bilaga 3.

I de anställningsärenden som behandlades i Domarnämnden under 2022 och som avsåg chefsanställningar i Sveriges Domstolar utnämndes 25 personer, varav 11 kvinnor och 14 män. Det totala antalet chefsutnämningar

ökade med en jämfört med 2021. Däremot utnämndes fler män än kvinnor till chefer vilket var ett trendbrott jämfört med både 2020 och 2021.

Trots ett avsevärt ökat antal anmälningar kunde Domarnämnden utnämna domare i tillfredsställande mängd. Antalet sökande per ärende låg totalt sett på samma nivåer som 2021 men man kan se en skillnad mellan tingsrätter och förvaltningsrätter där den sistnämnda har lättare att få sökanden.

FÖRSTÄRKNINGSTYRKAN

Inom Sveriges Domstolar finns sedan många år en förstärkningsstyrka bestående av domare. Syftet med Förstärkningsstyrkan är i första hand att kunna täcka upp behov av tillfällig arbetskraft hos domstolarna. Behoven kan t.ex. uppstå när en domstol har en långvarig sjukfrånvaro, tillfällig vakans vid domartillsättningar, svårigheter att rekrytera, stor andel nyanställda i behov av utbildning eller vid handläggningen av större mål.

Sedan år 2020 har styrkan utökats till att även innefatta handläggare och föredraganden. Antalet verksamma i Förstärkningsstyrkan uppgick i december 2022 till 40 personer. Planering och prioritering av de gemensamma resurserna i Förstärkningsstyrkan görs regelbundet av Domstolsverket utifrån domstolarnas behov. Domstolsverket har, som en del i sin strategi för att trygga en framtida domarförsörjning i hela landet en särskild satsning riktad mot nyblivna assessorer som vill tjänstgöra som domare i Förstärkningsstyrkan. Det har även gjorts specialinriktade insatser för migrationsdomstolarnas del.

Eftersom Förstärkningsstyrkan i många fall täcker upp vid vakanser är det svårt att i statistiken se att insatserna ger direkta effekter i minskat antal mål i balans. I vissa fall kan det vara så att balanserna ökat trots insatsen, men att antal mål i balans sannolikt hade ökat i än större omfattning om domstolen inte fått hjälp vid exempelvis en vakans eller sjukskrivning.

Ur ett kompetensförsörjningsperspektiv är förhoppningen att Förstärkningsstyrkan kan inverka positivt på attraktiviteten i domaryrket och även handläggaryrket, samtidigt som assessorer kan meritiera sig och domare och handläggare kan bredda sin kompetens.

ATTRAHERA OCH REKRYTERA

Under 2022 genomfördes, inom det sedan tidigare pågående projektet Attraktiv arbetsgivare, en rad aktiviteter med fokus på att stötta myndigheterna inom Sveriges Domstolar i det långsiktiga arbetet med att attrahera, rekrytera, utveckla och behålla medarbetare. Domstolarna fick bland annat tillgång till ett digitalt verktyg som samlar in återkoppling och omdömen från kandidater som söker jobb inom Sveriges Domstolar. Syftet är att på så sätt förbättra och utveckla rekryteringsprocessen, och därmed stärka arbetsgivarvarumärket.

”Jag jobbar för din och allas rättssäkerhet” var budskapet i åtta korta filmer som under året producerades och visades på LinkedIn och Facebook. Filmerna är en del i en långsiktig medarbetarkampanj som profilerar domstolarna som arbetsplatser och lyfter fram medarbetare i olika yrkesroller. Mottagandet av filmerna var bra och en uppföljning visar bland annat att de visats drygt 55 000 gånger under perioden april till december. Även inom

detta område har webbplatsen domstol.se en central roll och ”Jobba hos oss-sidorna” var välbesökta. Sidorna kompletterades under hösten med fördjupade intervjuer med medarbetare i olika yrkesroller, kopplade till filmerna i de sociala kanalerna. Ytterligare stöd till domstolarna i form av mallar för inlägg i sociala kanaler och ett stort urval av bilder att använda i rekryteringssammanhang levererades under året. Genomförda aktiviteter bidrog till att Sveriges Domstolar nu har en solid plattform för det fortsatta arbetsgivarprofilerande arbetet.

Inom området rekrytering erbjuder Domstolsverket sedan hösten 2022 mindre och mellanstora domstolar stöd i rekrytering via en rekryteringsfunktion. Rekryteringsfunktionen ger stöd i hela rekryteringsprocessen och syftet är att avlasta domstolarna operativt samt bidra till ökad kompetens inom rekrytering.

UTVECKLA OCH BEHÅLLA

Sveriges Domstolar har ständigt fokus på chefs- och ledarskaps-, medarbetarskaps- samt arbetsmiljöfrågor för att det är viktiga faktorer för att utveckla och behålla kompetens.

Arbetet med arbetsgivarvarumärket fortskred under året och började ta form. Många utvecklingsaktiviteter och lokala stödinsatser på domstolar pågick där fokus bland annat var medarbetarskap samt chefs- och ledarskapsfrågor. Efterfrågan på utbildningar och stödinsatser inom medarbetar- och ledarskap ökar för varje år och efterfrågas särskilt efter de årliga medarbetarundersökningarna. I undersökningen mäts arbetsklimat, medarbetarskap och ledarskap. Resultatet är en viktig del i arbetet med att utveckla verksamheten. Under 2022 var medarbetarundersökningen frivillig eftersom den sammanföll i tid med DiBa-införandet och endast ett fåtal valde att genomföra undersökningen.

Det är angeläget för Sveriges Domstolar att behålla kvalificerade medarbetare. Medarbetare inom Sveriges Domstolar erbjuds en omfattande utbildningsverksamhet och goda möjligheter till kompetensutveckling, läs mer om detta i avsnittet om *Kompetensutveckling*.

Tabell 56 Andel anställda samt chefer fördelat på kön

	2020	2021	2022
Andel anställda kvinnor	71 %	71 %	71 %
Andel anställda män	29 %	29 %	29 %
Andel kvinnliga chefer	65 %	64 %	65 %
Andel manliga chefer	35 %	36 %	35 %
Andel kvinnliga myndighetschefer	46 %	47 %	47 %
Andel manliga myndighetschefer	54 %	53 %	53 %

I tabellen ovan redovisas andelen män och kvinnor av det totala antalet anställda, samt andelen kvinnor respektive män på chefsnivå. Andelen anställda kvinnor var 71 procent och män 29 procent vilket var oförändrat jämfört med både 2020 samt 2021.

Antalet chefer var 541, vilket i genomsnitt ger en chef per 13 anställda. Att ha ett rimligt antal medarbetare per chef är en viktig faktor för att kunna ha ett bra och utvecklande ledarskap och medarbetarskap samt vara en attraktiv arbetsgivare. Det genomsnittliga antalet medarbetarna per chef var på en rimlig nivå 2022 men det skiljer sig också mycket mellan domstolarna.

Tabell 57 Andel anställda med utländsk bakgrund

	2020	2021	2022
Andel kvinnor	13 %	13 %	14 %
Andel män	10 %	10 %	10 %
Totalt	12 %	12 %	12 %

I tabellen ovan redovisas andelen anställda som var utrikes födda eller inrikes födda med två utrikes födda föräldrar enligt Statistiska centralbyråns register över totalbefolkningen (RTB). Andelen anställda med utländsk bakgrund inom Sveriges Domstolar var oförändrad jämfört med 2020 och 2021. Av de anställda var 12 procent utrikes födda eller hade två föräldrar som var utrikes födda.

Tabell 58 Personalomsättning

	2020	2021	2022
Ordinarie domare	3,8 %	4,2 %	5,1 %
- kvinnor	3,4 %	2,9 %	4,6 %
- män	4,2 %	5,9 %	5,8 %
Icke ordinarie domare	8,9 %	10,8 %	9,0 %
- kvinnor	8,7 %	10,9 %	8,9 %
- män	9,5 %	10,6 %	9,2 %
Föredragande/beredning	14,8 %	14,1 %	20,1 %
- kvinnor	14,6 %	14,5 %	21,1 %
- män	15,6 %	12,6 %	16,7 %
Domstolshandläggare	11,8 %	10,0 %	15,6 %
- kvinnor	11,5 %	9,9 %	15,6 %
- män	15,1 %	10,4 %	15,4 %
Administration	8,9 %	8,7 %	14,2 %
- kvinnor	8,3 %	10,2 %	15,5 %
- män	9,7 %	6,7 %	12,4 %
Totalt	9,5 %	9,2 %	12,6 %
- kvinnor	9,7 %	9,6 %	13,4 %
- män	8,9 %	8,0 %	10,4 %

Extern personalsammansättning – tillsvidareanställda som lämnat Sveriges Domstolar

Den totala personalomsättningen ökade jämfört med 2021 och landade på 12,6 procent. Den största anledningen till ökningen av personalomsättningen var pandemins tillbakagång vilket innebar en ökad rörlighet på arbetsmarknaden. Troligtvis kommer personalomsättningen framöver återgå till de nivåer Sveriges Domstolar hade innan pandemin.

Det var relativt stora ökningar i samtliga personalkategorier förutom för icke ordinarie domare där personalomsättningen minskade. Precis som tidigare år var gruppen föredragande och beredningsjurister den personalkategorin med högst personalomsättning, 20,1 procent. En anledning är att detta är en attraktiv målgrupp för andra myndigheter och privata aktörer. Även grupperna domstolshandläggare och administration uppvisade en hög personalomsättning i förhållande till åren innan.

En ökad personalomsättning medför ökade kostnader samt produktionsbortfall varför den inte bör stiga alltför mycket.

Arbetsmiljö

ÅTERRAPPORTERINGSKRAV:

Domstolsverket ska redovisa:

- uppgift om de anställdas frånvaro på grund av sjukdom under räkenskapsåret (enligt FÅB 7 kap 3 §).
- uppgift ska också lämnas om den andel av sjukfrånvaron som avser frånvaro under en sammanhängande tid av 60 dagar eller mer, sjukfrånvaron för kvinnor respektive män samt sjukfrånvaron för anställda i åldrarna 29 år eller yngre, 30–49 år och 50 år eller äldre.

Varje myndighet inom Sveriges Domstolar ansvarar självständigt för sin arbetsmiljö och sitt arbetsmiljöarbete. Domstolsverket stödjer domstolarna i detta arbete. Stödet består bl.a. av utbildningsinsatser för chefer med arbetsmiljöansvar samt information och verktyg i form av förslag till policys, riktlinjer och mallar för arbetsmiljö- och rehabiliteringsarbetet. Varje domstol har en HR-kontaktperson på Domstolsverket som får en fördjupad kunskap om domstolens verksamhet och kan därigenom ytterligare höja kvaliteten på stöd och service i arbetsmiljö- och andra HR-relaterade frågor.

Efterfrågan på lärarledda utbildningar inom arbetsmiljö ökade under året varpå Domstolsverket ökade upp antalet utbildningsplatser. Utfallet och utvärderingarna av dessa utbildningar var positiva från domstolarnas chefer.

Tabell 59 Nyckeltal sjukfrånvaro

	2020	2021	2022
Totalt sjukfrånvaro*	4,9 %	4,2 %	4,6 %
- kvinnor	5,7 %	5,0 %	5,4 %
- män	2,9 %	2,3 %	2,7 %
Andel långtidssjukfrånvaro**	42,4 %	49,5 %	43,2 %
- kvinnor	45,1 %	51,8 %	45,1 %
- män	29,9 %	37,7 %	34,6 %
Sjukfrånvaro* ≤ 29 år	3,5 %	2,9 %	3,4 %
- kvinnor	4,0 %	3,4 %	3,8 %
- män	2,4 %	1,8 %	2,1 %
Sjukfrånvaro* 30–49 år	5,1 %	4,4 %	4,6 %
- kvinnor	5,9 %	5,2 %	5,4 %
- män	3,1 %	2,4 %	2,7 %
Sjukfrånvaro* ≥ 50 år	5,2 %	4,6 %	5,1 %
- kvinnor	6,3 %	5,6 %	6,2 %
- män	2,9 %	2,5 %	2,9 %

* Sjukfrånvaro i procent av tillgänglig arbetstid

** Långtidssjukfrånvaro, 60 kalenderdagar eller mer, i förhållande till total sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron inom Sveriges Domstolar ökade jämfört med föregående år. Den totala sjukfrånvaron var 4,6 procent av tillgänglig arbetstid. Det var främst korttidssjukfrånvaron som ökade medan långtidssjukfrånvaron minskade. Kvinnorna var frånvarande 5,4 procent av tillgänglig tid, männen 2,7 procent.

Sjukfrånvaron ökade både för kvinnor och män jämfört med föregående år. Av den totala sjukfrånvaron stod den långa frånvaron (över 60 dagar) för 43,2 procent under 2022, vilket var en minskning jämfört med föregående år. Sjukfrånvaron i samtliga åldersgrupper ökade.

Sammanfattningsvis visade hälsonyckeltalen vid årets slut en negativ utveckling som främst kan härledas till den ökade korttidssjukfrånvaron. Nivån återgick till läget före pandemin. Att den totala sjukfrånvaron ökade kan vara en effekt av att medarbetarna i större utsträckning återvände till att arbeta på arbetsplatsen och att distansarbetet minskade.

AVVECKLA OCH OMORIENTERA

Domstolsverket arbetar aktivt med att stödja domstolarna i omställnings- och avvecklingsärenden. De partsgemensamma omställningsmedlen som avsatts för dessa ändamål, användes i sin helhet under 2022 liksom de senaste åren. Framför allt användes medlen för att hjälpa medarbetare som av olika skäl haft behov att komma vidare i sin karriär till andra anställningar inom eller utanför Sveriges Domstolar. Erfarenheterna från både de medarbetare som omfattats av detta samt från berörda arbetsplatser är oftast positiva. Det är viktigt med professionellt genomförda omställningar, då de medarbetare som kommit vidare till andra anställningar kan bidra till att sprida en positiv bild av Sveriges Domstolar som arbetsgivare.

Under 2022 anmäldes sex ärenden till Personalansvarsnämnden (PAN). Det var färre ärenden än året innan då åtta ärenden inkom. PAN avgjorde

eller avskrev sammanlagt nio ärenden under året. De ärenden som avgjordes var av varierande karaktär och ingen ärendetyp stack ut. Möjligen kan noteras att personalkategorin ordningsvakt var överrepresenterad. Av de nio ärenden som avgjordes i sak eller avskrevs på grund av att den anmälde sagt upp sig själv, avsåg sex stycken ordningsvakter. Genom några års aktivt arbete med omställning har det utvecklats en praxis och det har blivit tydligare inom Sveriges Domstolar hur man kan hantera dessa frågor.

Jämställdhetsintegrering

REGERINGSUPPDRAG:

Domstolsverket ska redovisa:

- resultatet av arbetet med jämställdhetsintegrering med utgångspunkt i myndighetens inrapporterade inriktning för jämställdhet inom Sveriges Domstolar för perioden 2022–2025.

Domstolsverkets uppdrag är att utveckla arbetet med jämställdhetsintegrering inom Sveriges Domstolar i syfte att bidra till att nå de jämställdhetspolitiska målen. Under 2021 redovisades en inriktning för arbetet under åren 2022–2025 till regeringen, ett arbete som startades upp under 2022.

Inom Domstolsverkets finns en samordningsgrupp vars syfte är att bistå Sveriges Domstolar med stöd och verktyg i jämställdhetsarbetet. Föregående år genomförde Domstolsverket en undersökning där syftet delvis var att kartlägga vilket behov av stöd som domstolarna önskade inom arbetet med jämställdhet. En majoritet svarade att det finns ett behov av att få förslag på aktiviteter och övningar, kompetenshöjning och stöd i analys och kartläggningsarbete. Med undersökningen som utgångspunkt utformade samordningsgruppen en handlingsplan med mål, aktiviteter och nyckeltal för att möta efterfrågan. Bland annat utformades metodstöd för kvalitets-säkring av Domstolsverkets arbetsprocesser utifrån ett jämställdhetsperspektiv. Samordningsgruppen påbörjade även framtagande av ett stödpaket med olika typer av material och övningar, i syfte att stödja domstolarna i uppstart och vidareutveckling av arbetet med jämställdhetsintegrering. Vidare arbetade samordningsgruppen med att utforma ett nyckeltalspaket samt analysera befintlig statistik. Under året deltog Domstolsverket även i olika forum och nätverk, i syfte att kunskapshöja och utbyta erfarenheter i arbetet med jämställdhetsintegrering.

Kompetensutveckling

Kunskap och kompetens är centrala värden för verksamheten i Sveriges Domstolar. Det är därför angeläget att dessa värden bevaras och utvecklas. Domstolsverkets uppdrag genomsyras av att på olika sätt bidra till en god kompetensförsörjning. En viktig beståndsdel i det uppdraget är den kompetensutveckling som erbjuds domstolarna inom såväl juridiska som andra områden.

Det är också angeläget att Sveriges Domstolar har goda förutsättningar att rekrytera och att behålla kvalificerade medarbetare. Den utbildning som

erbjuds medarbetarna ska utgå från domstolarnas behov och främja de mål som har satts upp för dessa. Domstolsverket erbjuder genom sin omfattande utbildningsverksamhet medarbetare inom Sveriges Domstolar goda möjligheter till kompetensutveckling. Utbildningsinsatser sker både i Sverige och utomlands.

Utbildningsverksamheten för Sveriges Domstolar är uppdelad på två enheter inom Domstolsverket. Domstolsakademin svarar för den juridiska utbildningen och för övrig utbildning svarar enheten för lärande.

Pandemin hade stor påverkan på utbildningsverksamheten och denna utökades gradvis under året, för att nu bedrivs som vanligt. Erfarenheterna av distansundervisningen tas tillvara i utbildningsverksamheten och utvecklingen av s.k. blandat lärande fortsätter. Med det senare menas utbildningar där olika undervisningsformer kombineras, t.ex. utbildning i klassrum och e-utbildning. Vissa utbildningar, som under pandemin gavs på distans, kommer även fortsatt att kunna erbjudas på distans när det formatet efterfrågas och där det dessutom bedöms vara lämpligt.

DOMSTOLSAKADEMIN

Domstolsakademin är en självständig del av Domstolsverket och ansvarar för juridisk kompetensutveckling för domare, fiskaler, fördragande och beredningsjurister i dömande verksamhet i Sveriges Domstolar. Domstolsakademins rektor beslutar självständigt om utbildningarnas innehåll inom ramen för tilldelad budget. I strategiska frågor samråder rektor med rådet vid Domstolsakademin. Rådet består, förutom rektor, av åtta domstolschefer och tre externa ledamöter. Dessa ledamöter representerar Advokatsamfundet, Åklagarmyndigheten och universiteten. Domstolsakademins självständiga ställning borgar för att den utbildning som erbjuds domarna beslutas utifrån domstolarnas – och inte statsmakternas – intresse och behov.

I början av 2022 lanserades det nya introduktionsprogrammet för nyutnämnda domare. Programmet innebär i korthet att alla nyutnämnda domare kontaktas av en kompetensutvecklare från Domstolsakademin och erbjuds kurser om domarrollen, processrätt och för domaren relevanta ämneskurser. Deltagarna i programmet förväntas gå fem till sju kursdagar det första året. Under 2022 deltog omkring 90 nyutnämnda domare i programmet.

Genom det centrala kursutbudet, som främst riktar sig till ordinarie domare, genomförde Domstolsakademin under året 95 lärarledda kurstillfällen inom en rad ämnesområden som domarskap, familjerätt, förvaltningsprocessrätt, konstitutionell rätt, mark- och miljö rätt, migrationsrätt, offentlig upphandling, offentlighet och sekretess, processrätt, skatterätt, socialförsäkringsrätt och straffrätt. Ytterligare kurstillfällen var planerade men fick ställas in, i flera fall som en följd av kvardröjande restriktioner från pandemin. Vissa kurstillfällen omvandlades i stället till distansutbildningar. Utöver utbudet av lärarledda kurser erbjöds även e-utbildningar.

Fiskalsutbildningen är ett obligatoriskt utbildningspaket som består av nio kurser. Fiskalskurserna är framtagna för att möta fiskalers och tf. assessors utbildningsbehov under den fyraåriga domarutbildningen. Domstolsakademin anordnade under 2022 totalt 61 kurstillfällen inom ramen

för fiskalsutbildningen. Totalt deltog cirka 3 000 medarbetare jämfört med drygt 3 400 under 2021 i ovanstående kurser.

Domstolsakademin deltar även i internationella samarbeten för kompetensveckling inom EU och Norden. På grund av pandemin var verksamheten under några år begränsad, men återupptogs under 2022 i stora delar. Den internationella verksamheten består bl.a. av att anordna utbytesverksamhet mellan domare från Sverige och andra europeiska länder samt att möjliggöra svenska domares deltagande i internationella seminarier.

ÖVRIG CENTRALT ANORDNAD UTBILDNING

Utöver de juridiska utbildningarna som ges av Domstolsakademin anordnar Domstolsverket utbildningar för i stort sett samtliga yrkeskategorier inklusive utbildning för notarier. Förutom notarieutbildningarna genomfördes inom det centrala kursutbudet knappt 220 lärarledda kurstillfällen under året varav drygt 40 kurstillfällen på distans. Motsvarande siffror för 2021 var 125 respektive knappt 70. Utbildningar erbjöds inom områden som administration, arkivering, chef- och ledarskap, ekonomi, handledarskap, handläggning av olika måltyper för domstolshandläggare, IT och teknik, media och bemötande, offentlig upphandling, projektledning, säkerhet samt målhanteringssystemet Vera.

Notarieutbildningen är ett obligatoriskt utbildningspaket utformat för att möta notariers utbildningsbehov under olika delar av notarietjänstgöringen. Den består av tre kurser för notarier i allmän domstol och fem kurser för notarier i allmän förvaltningsdomstol. Under 2022 genomfördes totalt 95 lärarledda kurstillfällen för notarier varav 22 kurstillfällen på distans. Motsvarande siffror var drygt 40 respektive 16 för 2021.

Totalt deltog ca 7 750 medarbetare jämfört med ca 2 500 st. 2021 i ovanstående kurser. De stora skillnaderna i jämförelsetalen beror på att utbildningsverksamheten under 2021 var kraftigt påverkad av pandemin.

Inriktningen för lärandet i Sveriges Domstolar är att blanda lärandet genom såväl förberedande som efterföljande moment till de lärarledda kurserna på plats och distans samt att ge utbildningar i den form som ger bäst effekt.

En hållbar organisation

Målbeskrivning	Prioriterat arbete
Vi har en långsiktigt säkrad ekonomi och en funktionell organisation. Vi har en väl utvecklad samverkan med gemensam planering, styrning och uppföljning. De gemensamma resurserna fördelas och används optimalt utifrån ett helhetsperspektiv. Vi bidrar till ett hållbart samhälle.	• Arbeta för en långsiktigt hållbar ekonomi • Genomföra den strategiska inriktningen genom aktiv samverkan i styrning, planering och uppföljning • Utarbeta stöd och former för effektiv samverkan samt skapa regelverk som bättre stöder sådan samverkan • Verka för att åstadkomma mer bärkraftiga domstolar

En hållbar organisation med långsiktiga ekonomiska förutsättningar och bärkraftiga domstolar skapar trygghet och är en förutsättning för att verksamheten ska fungera på ett bra sätt och kunna utvecklas över tid.

En väl utvecklad samverkan med gemensam planering, styrning och uppföljning inom Sveriges Domstolar möjliggörs med den gemensamma strategiska inriktningen och bidrar till en god resursanvändning. De-rådet har i uppdrag att ge råd till Domstolsverkets generaldirektör i strategiska frågor om inriktning och prioriteringar, samt frågor om strategier, planer och policyer som avser Sveriges Domstolar.

De nya målkodstrukturer för registrering av mål och ärenden som successivt införts under året kommer ge bättre underlag och förutsättningar för en mer rättvis resursfördelning.

En långsiktigt hållbar ekonomi

Under senare år har Domstolsverket haft en dialog med regeringen om behovet av långsiktighet i tilldelade medel till Sveriges Domstolar. Detta har tillmötesgåtts genom anslagsökningar i de senaste budgetpropositionerna. Den lyckade dialogen skapar förutsättningar genom att Domstolsverket kan ge bättre och mer långsiktiga planeringsförutsättningar för domstolarna. Den höga inflationen som bland annat medför ökade kostnader för hyror och el riskerar dock att påverka nödvändiga satsningar på kärnverksamheten. Det är därför viktigt med tillräckliga anslag även framåt för att kunna fortsätta bedriva vårt uppdrag på ett effektivt och rättssäkert sätt.

Effektiv samverkan mellan domstolar

Samverkan mellan domstolar är viktig för att minska sårbarheten i verksamheten och för att resurserna ska kunna utnyttjas mer effektivt. Under året genomfördes en förstudie i syfte att ta fram en samlad bild av de behov som finns av samverkan i organisationen och hur samverkan mellan domstolarna kan utvecklas och drivas vidare.

I förstudien, som leddes av Domstolsverket i bred samverkan med domstolarna, framkom att det finns en stor potential i att utveckla samverkan och ett antal konkreta förslag presenterades. Förslagen innebär i korthet att en policy med de viktigaste principerna för verksamhetssamverkan bör tas fram tillsammans med ett stöddokument för vad en strukturerad verksamhetssamverkan mellan domstolarna kan innehålla, t.ex. mallar för överenskommelser och finansiella lösningar för att administrationen av samverkan ska bli så enkel som möjligt. Vidare föreslogs att förutsättningarna för en utökad samverkan av nämndemannahanteringen bör utredas närmare, liksom hur samverkan kan ske av specialistkompetens inom organisationen. Incitament som främjar samverkan mellan domstolar bör också utvecklas, t.ex. gemensamma budgetar för samverkansregioner som ger bättre flexibilitet och resursanvändning samt översyn av anställningsformer, arbetsgivar- och arbetsmiljöansvar.

Analys och åtgärder avseende rättsliga biträden

ÅTERRAPPORTERINGSKRAV:

Domstolsverket ska redovisa:

- en analys över ersättningarna från anslaget 1:11 Rättsliga biträden m.m. under 2022 i jämförelse med utvecklingen från 2016 och framåt.
- de åtgärder som vidtagits i enlighet med myndighetens svar på regeringsuppdraget om att skapa bättre kostnadskontroll för anslaget rättsliga biträden.

Utfallet av anslaget för rättsliga biträden minskade med fyra procent jämfört med 2021 och därmed bröts den ökning som varit under flera år. Att målutvecklingen minskade var naturligtvis en del av förklaringen men eftersom debiterad tid per förordnande för offentlig försvarare, som står för den största kostnaden, minskat med fyra procent är bedömningen att ett större fokus och en större medvetenhet kring anslaget också bidrog till minskningen.

Av de åtgärder som i regeringsuppdraget om rättsliga biträden föreslagits för att få en bättre kostnadskontroll har arbetet kommit längst med att få till en bättre uppföljning av anslagets utveckling, införandet av en ny taxa för förordnandemål och arbetet med kompetensutveckling. Den förbättrade uppföljningen uppnåddes både genom att i flera forum öka kommunikationen kring anslagets utveckling och en utbyggd funktionalitet i statistiksystemen så att en enskild domstol själv ska kunna följa sitt utfall. En taxa för förordnandemål togs fram och beslutades under hösten. Taxan kommer att

träda ikraft när de ändringar i förundersökningskungörelsen som Domstolsverket hemställt om träder ikraft någon gång under våren 2023. Som en del i arbetet med kompetensutveckling anordnade Domstolsakademien under 2022 ett webinarium där frågor om ersättning av allmänna medel diskuterades och erfarenheter utbyttes.

För några åtgärder har arbetet av olika skäl, delvis på grund av resursbrist ännu inte mer än påbörjats. Hit hör en analys av om Domstolsverket skulle kunna tillhandahålla någon form av värderingsverktyg samt att förbättra möjligheterna till uppföljning av hur taxa används. Arbetet med att se över processen för beslut av förordnanden inklusive hur underlagen kan förbättras kommer att hanteras under våren 2023.

Ett eventuellt byggande av ett system för digitala kostnadsräkningar och att arbeta med frågan om bättre underlag vid beslut om återbetalningsskyldighet är delvis beroende av författningsändringar. För dessa åtgärder avvaktas därför ytterligare besked från Regeringskansliet innan det är meningsfullt att påbörja arbetet.

Att bedöma framtida verksamhetsvolymen i rättskedjan

Sedan 2008 samarbetar Polismyndigheten, Åklagarmyndigheten, Domstolsverket och Kriminalvården, med stöd av Brottsförebyggande rådet, kring att utarbeta prognoser över framtida verksamhetsvolymen i rättskedjan. Syftet med uppdraget är att ta fram ett myndighetsgemensamt underlag över hur verksamhetsvolymerna i brottmålsprocessens centrala delar förväntas utvecklas, vilket också ska bidra till en ökad förståelse för hur myndigheterna i rättskedjan utgör delar av en större helhet.

År 2019 utvidgade regeringen uppdraget till att ha ett större fokus på kvalitativa bedömningar. Detta innebar att arbetet därefter i huvudsak inriktades på att beskriva hur myndigheterna i rättskedjan är delar av en större helhet och illustrera komplexiteten i begreppet rättskedjan. Ett fortsatt arbete har vidare gjorts med att beskriva rättskedjan genom att utveckla den tidigare framtagna gemensamma brottskategoriseringen samt arbetet med påverkansfaktorer.

I rapporten redovisar myndigheterna prognoser som omfattar perioden 2022–2025. Utöver prognoser beskrivs även ärendeflödet i rättskedjan, hur myndigheterna i rättskedjan samverkar i ärendeprocessen samt förutsättningar för att bedöma och väga in påverkansfaktorer vid bedömningen av framtida verksamhetsvolymen. En stor fördel med myndighetssamarbetet är att det skapar ett forum för att gemensamt och löpande följa och analysera förändringar som påverkar myndigheternas verksamhet.

Systematiskt miljöarbete

Förbrukning av energi är Domstolsverkets i särklass största miljöpåverkan räknat på alla lokaler för Sveriges Domstolar. Energistrategin, som beslutades 2021 och gäller fram till 2030, följer uppställda krav på energiminskning. Därutöver är målet att 4 000 m² solcellsarea totalt ska monteras varje

år och helt eller delvis nyttjas av Domstolsverkets hyrda fastigheter. Miljökrav vid inköp och upphandlingar ska i ökad utsträckning mätas och följas upp, som underlag till förbättringar.

Inom miljöområdet i övrigt identifierade Domstolsverket utifrån Agenda 2030 områdena avfall, vattenförbrukning och pappersförbrukning som särskilt viktiga utifrån myndighetens miljöpåverkan och möjlighet att bidra till förbättringar för ett hållbart samhälle.

Ledningsförmågan ökade också väsentligt inom miljöområdet genom att myndighetens certifierade miljöledningssystem är en integrerad del av Domstolsverkets ledningssystem.

Enligt regleringsbrevet för 2022 har Domstolsverket fått i uppdrag att redovisa hur Sveriges Domstolar arbetar för att ta tillvara de erfarenheter av vad pandemin inneburit i fråga om minskade utsläpp från tjänsteresor. För att bidra till att uppfylla kraven gällande minskat resande förbereddes under året en kommunikationsinsats som kommer genomföras 2023 gällande Sveriges Domstolars gemensamma riktlinjer för tjänsteresor. Syftet är att medarbetarna ska få en ökad miljömedvetenhet och att tjänsteresor i så stor utsträckning som möjligt ska ersättas med video- eller telefonmöten.

Domstolsverket fick under året i uppdrag att vidta energibesparingsåtgärder för att minska elanvändning och att redovisa åtgärderna till Energimyndigheten. För att spara energi justerade Domstolsverket ner brinntiden på belysning till hälften samt sänkt inomhustemperaturen vid arbetsplatser och allmänna ytor. Även upplysning för att ändra medarbetares vanor förväntas bidra till att minska elanvändningen. Domstolsverkets inrapportering visar månadsförbrukning av verksamhetsel samt fastighetsel, fjärrvärme och fjärrkyla. Det är ännu för tidigt att dra några slutsatser av de energibesparande åtgärderna.

Internationell verksamhet

ÅTERRAPPORTERINGSKRAV:

Domstolsverket ska redovisa:

- omfattningen av och kostnaderna för sin verksamhet inom internationell civil krishantering i enlighet med regleringsbrev för 2022 avseende anslag 1:1, utgiftsområde 7.
- sitt arbete gällande FN:s säkerhetsrådsresolutioner om kvinnor, fred och säkerhet med utgångspunkt från den nationella handlingsplanen på området.

Sveriges Domstolars internationella biståndsfinansierade verksamhet består av utvecklingssamarbete och fredsfrämjande/internationell civil krishantering som initieras och samordnas av Domstolsverket. Verksamhetens inriktning styrs av Sveriges utrikes-, säkerhets- och biståndspolitik. Inrikt-

Slavko Biljus, tolk vid High Judicial and Prosecutorial Council, Bosnien och Hercegovina och Pernilla Flank, kammarrättsråd vid enheten för internationella relationer, Rättsavdelningen, Domstolsverket. Foto Erika Lilja

ningen preciseras närmare i den strategi som Domstolsverkets generaldirektör har beslutat om för perioden 2021–2024. En expertbas har tillskapats med personal från Sveriges Domstolar som har kompetens för internationella uppdrag och insatser. Till den internationella verksamhet som Domstolsverket bedriver hör också bl.a. samordning av förfrågningar om internationella studiebesök.

Nedan beskrivs den internationella verksamheten under tre rubriker. Återrapporteringskraven besvaras i mittavsnittet, Fredsfrämjande verksamhet.

Internationellt utvecklingssamarbete

Under året samarbetade Sveriges Domstolar med tre olika länder i bilaterala utvecklingsprojekt med finansiering från Sida.

I *Bosnien-Hercegovina* har Domstolsverket ända sedan år 2017 bedrivit ett utvecklingssamarbete tillsammans med det Höga Rådet för domstols- och åklagarväsendet i Bosnien-Hercegovina (HJPC). Det nuvarande projektet, ICEA III, inleddes hösten 2020 och är planerat att pågå till våren 2024. Domstolsverkets stöd är till att börja med inriktat på en effektivisering av den inre organisationen i de bosniska domstolarna, bland annat genom en ökad delegation av arbetsuppgifter. Det nya arbetssättet sjösattes i ett antal pilotdomstolar, där man kunde se förbättringar både när det gäller omloppstider och antalet ineliggande mål i balans. Under ICEA III-projektet har ytterligare tio bosniska domstolar, i samarbete med svenska systerdomstolar, börjat implementera det nya arbetssättet. Representanter från de bosniska pilotdomstolarna besökte under våren sina respektive svenska systerdomstolar för att se hur arbetsmetoden tillämpas i praktiken. Under hösten besökte representanter för de svenska systerdomstolarna i sin tur Bosnien-Hercegovina, för att se hur förändringsarbetet utvecklats. En tidigare etablerad arbetsgrupp fortsatte att se över arbetsbeskrivningar, utbildning och villkor för de berörda grupperna domstolsanställda. ICEA III-projektet inrymmer också stöd till att reformera överklagandeprocessen i civilmål. Ett förslag till införande av prövningstillstånd för civilmål i överrätt presenterades under hösten. Vidare har HJPC:s jämställdhetsstrategi implementerats vid landets alla domstolar och åklagarkamrar. Alla dessa institutioner har infört individuellt utformade implementeringsplaner och ska framöver årligen återrapportera sitt jämställdhetsarbete till HJPC. Slutligen inrymmer projektet ett arbete för att främja öppenhet och en mer proaktiv kommunikation med medborgarna via medierna. Under året arbetade Domstolsverket och HJPC fram en manual med verktyg för detta. Manualen presenterades för underrätterna i Bosnien-Hercegovina under hösten. I projektet deltar även den svenska Kronofogdemyndigheten i ett samarbete kring verkställighetsprocessen, som i Bosnien-Hercegovina hanteras i domstol.

I *Albanien* har det projekt som Domstolsverket under flera år bedrivit tillsammans med Polismyndigheten, Åklagarmyndigheten och Kriminalvården och motsvarande rättsvårdande myndigheter i Albanien slutförts och slutrapporterats under året. Projektet har syftat till att öka kapaciteten hos det albanska rättsväsendet att hantera ärenden med unga lagöverträdare på

ett sätt som är förenligt med internationella standarder. För Domstolsverkets del har den sista delen av genomförandetiden främst tillägnats den faktiska tillämpningen av den nya albanska ungdomslagstiftningen. Medarbetare från Sveriges Domstolar arbetade tillsammans med albanska kollegor fram en reviderad upplaga av den rättsfallsamling som tagits fram för att nå en mer enhetlig och rättssäker tillämpning. De stöttade även inrättandet av ett nätverk för albanska ungdomsdomare och tagit fram olika typer av riktlinjer och mallar för att effektivisera samarbetet mellan rättskedjans myndigheter. I samarbete med övriga projektparter har de också gjort en sammanställning av de brister som främst kvarstår i tillämpningen, inklusive ett paket av åtgärder som stöd för det albanska rättsväsendet efter det att projekttiden löpt ut. Projektet utvärderades av en externt anlitad konsult, som bl.a. framhållit att projektet har varit relevant i den albanska kontexten, att en betydande organisatorisk och individuell förändring har ägt rum under genomförandetiden och att projektets bidrag till denna förändring har varit betydande.

Ett flerårigt utvecklingssamarbetsprojekt med *Armenien* inleddes under året, med syfte att stödja armeniska domare och domstolar att möta det armeniska samhällets nya förväntningar och därigenom öka allmänhetens förtroende för domstolsväsendet. Samarbetet var ett resultat av en tidigare förstudie som ledde fram till ett projektförslag som godkändes av Sida i april. Domstolsverket genomför projektet tillsammans med det armeniska Domstols- och åklagarakademin och det Höga Rådet för domstolsväsendet samt i samarbete med två armeniska pilotdomstolar. Projektet ska stödja de armeniska myndigheterna att genomföra en holistisk insats för att öka förtroendet för domstolarna genom både domstolsutvecklande åtgärder och utbildningar inom områdena domarrollen, bemötande och domskrivning samt kommunikation med parter, brukare och media. Under våren anställdes en svensk projektsamordnare som sändes ut till Jerevan och som, tillsammans med två armeniska projektkonsulter, startade upp ett projektkontor i Jerevan. I den inledande fasen av projektet genomfördes en rad enkätundersökningar med domare och journalister. Det har även gjorts intervjuer samt hållits möten och seminarier för att få till stånd en diskussion om domareetik och domstolarnas transparens samt för att förankra det fortsatta förtroendearbetet i den armeniska kontexten. Arbetsgrupper startades för att förbättra regelverket för domstolarnas öppenhet och kontakter med media samt för att utarbeta de domarutbildningar som planeras för 2023. Den första etappen av projektet genomförs under 2022–2023 med möjlighet till förlängning i en andra etapp, under 2024–2025.

Fredsfrämjande verksamhet

Under året var sammanlagt åtta medarbetare från Sveriges Domstolar (tre kvinnor och fem män) utsända på längre fredsfrämjande uppdrag, alla inom ramen för insatser inom EU:s gemensamma säkerhets- och försvarspolitik.

Domstolsverket sekunderade en kvinnlig tingsfiskal som expert i rättsstatsfrågor vid EU-delegationens kontor i Albanien. Under det gångna året har hon bl.a. bevakat, analyserat och koordinerat EU:s synpunkter på ny albansk lagstiftning.

Domstolsverket har sekunderat en manlig rådman till EU-delegationen i Kosovo, där han arbetat med att ge råd och stöd i den politiska processen. Han arbetade framför allt mot Kosovos Åklagarråd (KPC), men även med Riksåklagaren och med chefen för det Särskilda Åklagarkontoret (SPRK).

Under året sändes även en manlig rådman ut till EU:s rådgivande insats i Ukraina (EUAM), där han haft huvudmannaskap i rådgivning rörande utformandet av straffrättslig och straffprocessrättslig lagstiftning. Tjänstgöringen präglades av följderna av den väpnade konflikten, såsom bristande elförsörjning, bristande uppkoppling och långa vistelser i skyddsrum.

I september sekunderade Domstolsverket en manlig hovrättsassessor att tjänstgöra vid EU:s polisinsats för den palestinska myndigheten (EUPOL COPPS). Hans uppdrag består i att bistå det palestinska justitieministeriet, och därtill knutna myndigheter, bl.a. med rådgivning kring organisationsstruktur, arbetsplanering och interna riktlinjer.

Domstolsverket har sedan tidigare en kvinnlig hovrättsassessor utsänd till EU:s rättstödsinsats i Kosovo (EULEX). Hon har även under det gångna året tjänstgjort i insatsen som övervakare av nationella rättsprocesser i känsliga mål.

Slutligen har tre utsända fullgjort och avslutat sina tjänstgöringar under året; en kvinnlig hovrättsassessor, som tjänstgjort som rättsstatsexpert vid EUPOL COPPS, en manlig rådman, som arbetat som chef för EUAM:s rättsstatskomponent och en manlig hovrättsassessor, som varit sekunderad till EULEX.

I egenskap av medlem i utbildningsnätverket ESDC bidrog Domstolsverket även i år med lärare till en, med tysk polis, samarrangerad kurs för insatspersonal om förebyggande och utredning av könsbaserat och sexualiserat våld i konfliktområden.

Domstolsverket stöttade även EU-insatserna EUAM Ukraina och EUPOL COPPS genom en kortare utbildningsinsats i Stockholm om digitalt lärande och läroplattformar som arrangerades för ukrainsk och palestinsk personal med ansvar för domar- och åklagarutbildningarna.

Domstolsverket arbetade med uppdraget enligt den nationella handlingsplanen för genomförande av FN:s säkerhetsrådsresolutioner om kvinnor, fred och säkerhet på flera olika sätt. Inför utsändandet av personal såg Domstolsverket till att de utsända har kunskap om Sveriges handlingsplan för kvinnor, fred och säkerhet och att utbildningen är anpassad för det specifika uppdraget. Domstolsverket uppmuntrade även medarbetare och ex-

perter i Sveriges Domstolars internationella expertbas att delta i utbildningar om jämställdhet samt att ta del av e-utbildning om jämställdhetsintegrering. Domstolsverket deltog även aktivt i den arbetsgrupp som finns för Sveriges handlingsplan för kvinnor, fred och säkerhet och som sammankallas av Utrikesdepartementet.

Den sammanlagda kostnaden för Domstolsverkets bidrag till internationell civil krishantering uppgick under året till omkring 9,4 mnkr, varav ca 0,8 mnkr avsåg insatsnära verksamhet och 1 mnkr avsåg förvaltningskostnader. Motsvarande siffror för 2021 var 7,9 mnkr, varav 0,8 mnkr avsåg insatsnära verksamhet och 0,7 mnkr avsåg förvaltningskostnader.

Studiebesök, nätverk och övrig samverkan

Domstolsverket ansvarar för samordning av förfrågningar om studiebesök till Sveriges Domstolar som kommer från annat land än land inom EU eller EES. Verket är även behjälpligt om det kommer mer omfattande förfrågningar från EU- och EES-länder. Intresset för att besöka Sveriges Domstolar är stort och antalet förfrågningar har ökat under åren.

Under året tog Sveriges Domstolar emot studiebesök från bl.a. Albanien, Armenien, Azerbajdzjan, Bosnien-Hercegovina, Lettland, Litauen, Norge, Palestina och Ukraina. Temana för studiebesöken var skiftande, men återkommande inslag var effektiv målhantering, digitalisering och organisatoriska frågor. Stort intresse visades också för Domstolsverket som myndighet.

Domstolsverket bidrog även via Sveriges Domstolars internationella expertbas med föreläsare till seminarium anordnade av Europarådet och Great Britain-China Center samt förmedlade besök till andra instanser än Sveriges Domstolar.

Domstolsverket deltar i en rad nätverk som rör internationell verksamhet. Övergripande frågor diskuterades under året i Fredsfrämjanderådet och mer detaljerade sakfrågor i olika undergrupper till rådet. Domstolsverket deltog även i Myndighetsforum och i myndighetsnätverket för internationellt utvecklingssamarbete. Samverkan i myndighetsnätverken utvärderas löpande och upplevelsen är överlag att samverkan är viktig och fungerar bra.

Ekonomisk översikt

Verksamhetens finansiering

Sveriges Domstolar finansieras i allt väsentligt av anslag (99,3 %). Det sker genom sju olika anslag inom fyra utgiftsområden. Totalt tilldelades Sveriges Domstolar 11 536 mnkr i anslag.

De totalt disponibla anslagsbeloppen uppgick till 11 726 mnkr, vilket var 367 mnkr högre än 2021. För samtliga anslag utom anslaget 1:1 ap.43 Internationell civil krishantering blev det positiva utgående överföringsbelopp. Se vidare anslagsredovisningen i de finansiella delarna.

Verksamhetens intäkter och kostnader

Verksamhetens totala intäkter och kostnader fördelas per organisation. De enskilda domstolarna i respektive domstolsslag har inte ekonomiskt ansvar för alla kostnader som är hänförliga till den enskilda domstolen. Domstolsverket har ansvar för de gemensamma kostnaderna och dessa fördelas inte per domstolsslag utan redovisas som en del av Domstolsverket enligt Sveriges Domstolars beslutade ekonomimodell. Hyror, IT-tjänster, kompetensförsörjning och internationell verksamhet är exempel på sådana kostnader.

Tabell 60 Verksamhetens intäkter och kostnader per verksamhetsområde och år (tkr)

	2020	2021	2022
Tingsrätter			
Intäkter av anslag	2 609 711	2 713 903	2 769 005
Övriga intäkter	8 659	8 658	9 451
Kostnader	2 618 370	2 722 561	2 778 456
Hovrätter			
Intäkter av anslag	715 969	819 367	825 162
Övriga intäkter	1 434	1 590	1 883
Kostnader	717 403	820 957	827 045
Högsta domstolen			
Intäkter av anslag	101 084	106 497	114 618
Övriga intäkter	13	17	232
Kostnader	101 097	106 514	114 850
Förvaltningsrätter exkl. migration			
Intäkter av anslag	703 030	760 772	780 058
Övriga intäkter	2 641	2 920	2 005
Kostnader	705 671	763 692	782 063
Migrationsdomstolar			
Intäkter av anslag	547 611	501 582	436 693
Övriga intäkter	1 772	1 558	936
Kostnader	549 383	503 140	437 629

	2020	2021	2022
Kammarrätter exkl. migration			
Intäkter av anslag	304 462	316 921	331 017
Övriga intäkter	665	776	846
Kostnader	305 127	317 697	331 863
Migrationsöverdomstolen			
Intäkter av anslag	94 881	90 697	80 841
Övriga intäkter	230	318	309
Kostnader	95 111	91 015	81 150
Högsta förvaltningsdomstolen			
Intäkter av anslag	92 313	91 879	93 665
Övriga intäkter	69	44	50
Kostnader	92 382	91 923	93 715
Hyres- och arrendenämnder			
Intäkter av anslag	77 892	86 605	86 887
Övriga intäkter	137	128	88
Kostnader	78 029	86 733	86 975
Rättshjälpsmyndigheten			
Intäkter av anslag	2 370	3 616	4 205
Övriga intäkter	0	0	0
Kostnader	2 370	3 616	4 205
Domstolsverket – gemensamt			
Intäkter av anslag	1 798 979	1 902 926	2 024 190
Övriga intäkter	44 164	22 946	35 884
Kostnader	1 843 143	1 925 872	2 060 074
SUMMA			
Intäkter av anslag	7 048 302	7 394 765	7 546 341
Övriga intäkter	59 784	38 956	51 684
Kostnader	7 108 086	7 433 721	7 598 025

Verksamhetens intäkter uppgick till 7 598 mnkr. Av dessa finansierades 7 546 mnkr genom anslag. Den resterande finansieringen, 52 mnkr, skedde genom viss uthyrning av lokaler och personal samt bidrag t.ex. från SIDA för att finansiera deltagande i internationella projekt.

Tabell 61 Verksamhetens kostnader (tkr)

	2020	2021	2022
Kostnader för personal	5 329 209	5 534 259	5 632 297
Kostnader för lokaler	984 966	1 004 889	1 078 040
Övriga driftkostnader	519 818	596 442	583 344
Finansiella kostnader	114	95	10 550
Avskrivningar och nedskrivningar	273 979	298 036	293 794
Summa	7 108 086	7 433 721	7 598 025

Verksamhetens kostnader uppgick till 7 598 mnkr under 2022, en ökning med 164 mnkr jämfört med 2021.

Kostnader för personal, som andelsmässigt är den största kostnaden för Sveriges Domstolar, ökade med 98 mnkr (1,8 %). Löneökningen uppgick till cirka 1,9 procent och antalet årsarbetskrafter minskade med 26. I tingsrätt ökade årsarbetskrafterna med 6, i hovrätt med 25 och i Högsta domstolen

med 7. På Domstolsverket ökade årsarbetskrafterna med 18. I migrationsdomstolarna och migrationsöverdomstolen minskade årsarbetskrafterna med sammanlagt 93. Försäkringspremien till Statens Pensionsverk (SPV) ökade med 22 mnkr (2,4 %).

Kostnader för lokaler ökade med 73 mnkr (7,3 %) vilket framför allt förklaras av höjda hyreskostnader.

Övriga driftkostnader minskade med 13 mnkr. Förändringen beror framför allt på att det under 2021 fanns ett stort mål där det beviljades ersättning till part (48 mnkr). Under 2021 var kostnaderna för resor och interna kurser/konferenser mycket begränsade som följd av pandemin. Under 2022 har dessa kostnader ökat med sammanlagt 42 mnkr.

Det är ingen större skillnad mellan åren när det gäller avskrivningarna.

Uppbörd och avgiftsbelagd verksamhet

Uppbörden består dels av avgiftsbelagd verksamhet i form av ansökningsavgifter och avgifter i konkursförfarandet, dels av återkrav som dömts ut i mål. För den avgiftsbelagda verksamheten ska avgifterna bidra till att täcka kostnaderna.

REDOVISNING ENL FÅB 3 KAP 2 §:

- Om regeringen har beslutat en avgiftsbudget för verksamheten, ska myndigheten följa upp och kommentera väsentliga avvikelser.

Tabell 62 Uppbörd där intäkterna ej disponeras (tkr)

	2020	2021	2022	Budget 2022 enl regleringsbrev
Avgiftsbelagd verksamhet				
Ansökningsavgifter	112 296	116 987	114 819	115 000
Miljöskyddsavgifter	14 770	12 038	13 555	14 000
Efterbevaknings- och tillsynsavgifter	21 642	21 391	24 656	23 000
Kungörandeavgifter	8 173	7 363	5 378	7 000
Summa	156 881	157 779	158 408	159 000
Övriga inkomster av statens verksamhet				
Återbetalningsskyldighet av rättshjälp	3 302	3 944	3 444	4 000
Summa	160 183	161 723	161 852	163 000

Utfallet i den avgiftsbelagda verksamheten följer vad som kan förväntas. Efterbevaknings- och tillsynsavgifterna har ökat något vilket var en följd av att det tillkommit en tillsynsavgift i företagsrekonstruktion samt att antalet avslutade konkurser ökat under året. Kungörandeavgifterna har minskat vilket var en konsekvens av att avgiften för att kungöra i konkurser sänktes 1 juli 2021.

Transfereringar

Transfereringar avser ersättning till offentlig försvarare och offentligt biträde m.fl. och påverkas av timkostnadsnormens utveckling, antalet förordnanden och debiterad tid per förordnande. Mellan 2021 och 2022 ökade timkostnadsnormen med 1,19 procent, medan antalet förordnande minskade med 1 300 (0,85 %). Debiterad tid per förordnande minskade med 4,3 procent för offentlig försvarare. Debiterad tid ökade med 2,7 procent för målsägandebitråde och med 0,6 procent för offentligt biträde.

Tabell 63 Transfereringar (tkr)

	2020	2021	2022
Offentlig försvarare	1 847 411	2 011 633	1 901 987
Offentligt biträde	450 037	427 829	408 769
Målsägandebitråde	462 260	479 206	476 148
Rättshjälpsbiträde	281 143	272 013	268 227
Särskild företrädare för barn	61 028	66 589	75 144
Konkursförvaltare	185 898	181 594	197 407
Tolk och översättare	162 166	182 156	176 642
God man	27 130	25 192	22 075
Medlare	13 680	13 088	12 785
Rättegångsbiträde enl. föräldrabalken	22 883	25 627	26 745
Övrigt	1 488	1 850	2 139
Summa	3 515 124	3 686 777	3 568 068

Utgifter för offentlig försvarare minskade med 110 mnkr jämfört med 2021. Minskningen berodde främst på att både debiterad tid per förordnande och antalet förordnanden minskade. Minskningen var i sin helhet hänförlig till tingsrätterna. I hovrätt ökade utgifterna för offentlig försvarare till följd av fler avgjorda mål.

Utgifter för offentligt biträde minskade med sammanlagt 19 mnkr, vilket beror på att antalet avlägsnandemål fortsatte minska jämfört med 2021.

Utgifter för målsägandebitråde minskade med 3 mnkr och beror på att antalet förordnanden minskat. Debiterad tid per förordnande ökade dock. Utgifter för rättshjälpsbiträde minskade med 4 mnkr och var främst hänförlig till familjemål.

Utgifter för tolk och översättare minskade med 6 mnkr, vilket var hänförligt till målkategorierna brottmål och avlägsnandemål.

Transfereringar per domstolsslag 2020–2022 redovisas nedan.

Tabell 64 Transfereringar per verksamhetsområde (tkr)

	2020	2021	2022
Tingsrätter	2 755 103	2 906 417	2 791 517
Hovrätter	264 438	305 354	327 803
Högsta domstolen	10 880	13 563	13 650
Förvaltningsrätter exkl. migration	219 447	220 998	231 731
Migrationsdomstolar	138 301	110 665	85 514
Kammarrätter exkl. migration	65 445	70 116	69 222
Migrationsöverdomstolen	25 408	19 962	15 393
Högsta förvaltningsdomstolen	3 015	3 401	3 540
Hyresnämnder	813	938	1 072
Rättshjälpsmyndigheten	25 576	27 633	19 817
Domstolsverket – gemensamt*	6 698	7 730	8 809
Summa	3 515 124	3 686 777	3 568 068

*I gemensamma kostnader ingår de utbetalningar som Domstolsverket gjort efter rekvisition från Regeringskansliet och Kriminalvården i enlighet med regleringsbrevet.

Transfereringar i Rättshjälpsmyndigheten minskade med 28 procent och berodde på att begäran om ersättning för nedsatt rådgivningsavgift minskat till följd av praxisändringar under de senaste åren och på att nya föreskrifter började gälla i september 2022. I den nya föreskriften har det bl.a. gjorts tydligare vilka krav som ställs på vad ansökan om ersättning för nedsatt rådgivningsavgift ska innehålla.

Finansiella dokument

Sammanställning över väsentliga uppgifter

Tabell 65 Sammanställning över väsentliga uppgifter (tkr)

	2022	2021	2020	2019	2018
Låneram i Riksgälden					
Beviljad låneram	1 648 000	1 480 000	1 450 000	1 300 000	1 190 000
Utnyttjad låneram	1 352 000	1 338 857	1 341 316	1 179 968	1 093 187
Kontokredit i Riksgälden					
Beviljad kredit på räntekonto	290 000	284 000	284 000	270 000	266 000
Maximalt utnyttjad kredit	0	0	0	57 807	0
Räntekonto – intäkter	4 717	0	57	3	71
Räntekonto – kostnader	0	0	15	573	2 145
Intäkter av avgifter och andra ersättningar som disponeras					
Utfall	24 497	23 925	23 257	20 400	19 228
Intäkter av avgifter med mera som inte disponeras					
Beräknat belopp enligt regleringsbrev	163 000	223 000	181 000	203 000	195 000
Utfall	161 852	161 723	160 183	165 055	177 517
Anslagskrediter och anslagssparande					
Beviljad anslagskredit	620 824	333 004	588 879	581 242	467 856
Utnyttjad anslagskredit	144	27 020	8 621	294 768	231 299
Summa anslagssparande	611 891	304 174	420 869	167 197	46 309
Personal					
Antal årsarbetskrafter	6 140	6 166	6 087	6 182	6 293
Medelantalet anställda	7 296	7 304	7 262	7 340	7 429
Driftkostnad per årsarbetskraft	1 188	1 157	1 123	1 088	1 053
Kapitalförändring					
Årets kapitalförändring	0	0	0	0	0
Balanserad kapitalförändring	0	0	0	0	0

Resultaträkning

Tabell 66 Resultaträkning (tkr)

		2022	2021
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag		7 546 341	7 394 765
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	Not 1	24 497	23 925
Intäkter av bidrag	Not 2	22 417	14 986
Finansiella intäkter	Not 3	4 770	45
Summa		7 598 025	7 433 721
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	Not 4	-5 632 297	-5 534 259
Kostnader för lokaler	Not 5	-1 078 040	-1 004 889
Övriga driftkostnader	Not 6	-583 344	-596 442
Finansiella kostnader	Not 7	-10 550	-95
Avskrivningar och nedskrivningar	Not 8	-293 794	-298 036
Summa		-7 598 025	-7 433 721
Verksamhetsutfall		0	0
Uppbördsverksamhet			
Intäkter av avgifter med mera som inte disponeras	Not 9	161 852	161 723
Medel som tillförts statens budget från uppbördsverksamhet		-161 852	-161 723
Saldo		0	0
Transfereringar			
Medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag		3 568 068	3 686 777
Lämnade bidrag	Not 10	-3 568 068	-3 686 777
Saldo		0	0
Årets kapitalförändring		0	0

Balansräkning

Tabell 67 Balansräkning (tkr)

Tillgångar		2022-12-31	2021-12-31
Immateriella anläggningstillgångar	Not 11		
Balanserade utgifter för utveckling		78 668	69 864
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar		10 568	15 564
Summa		89 236	85 428
Materiella anläggningstillgångar	Not 12		
Förbättringsutgifter på annans fastighet		359 872	345 704
Maskiner, inventarier, installationer m.m.		617 643	742 355
Pågående nyanläggningar		306 826	175 432
Summa		1 284 341	1 263 491
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		3 879	3 146
Fordringar hos andra myndigheter	Not 13	203 285	191 157
Övriga kortfristiga fordringar	Not 14	2 894	2 592
Summa		210 058	196 895
Periodavgränsningsposter	Not 15		
Förutbetalda kostnader		364 819	321 392
Övriga upplupna intäkter		596	825
Summa		365 415	322 217
Avräkning med statsverket			
Avräkning med statsverket	Not 16	-151 403	-239 343
Summa		-151 403	-239 343
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	Not 17	481 713	622 452
Kassa och bank		134	370
Summa		481 847	622 822
SUMMA TILLGÅNGAR		2 279 494	2 251 510
Kapital och skulder		2022-12-31	2021-12-31
Myndighetskapital	Not 18		
Statskapital		6 885	6 308
Summa		6 885	6 308
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	Not 19	4 114	3 864
Övriga avsättningar	Not 20	18 943	31 552
Summa		23 057	35 416
Skulder m.m.			
Lån i Riksgäldskontoret	Not 21	1 352 000	1 338 857
Kortfristiga skulder till andra myndigheter	Not 22	157 906	150 853
Leverantörsskulder	Not 23	302 203	262 632
Övriga kortfristiga skulder	Not 24	89 337	89 243
Summa		1 901 446	1 841 585
Periodavgränsningsposter	Not 25		
Upplupna kostnader		340 988	361 289
Oförbrukade bidrag		4 332	4 398
Övriga förutbetalda intäkter		2 786	2 514
Summa		348 106	368 201
SUMMA KAPITAL OCH SKULDER		2 279 494	2 251 510
Ansvarsförbindelser		2022-12-31	2021-12-31
Övriga ansvarsförbindelser	Not 26	72 915	72 915

Finansieringsanalys

Tabell 68 Finansieringsanalys (tkr)

		2022	2021
DRIFT			
Kostnader	Not 27	-7 316 548	-7 131 202
Finansiering av drift:			
Intäkter av anslag		7 546 341	7 394 765
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	Not 28	23 541	21 242
Intäkter av bidrag		22 417	14 986
Övriga intäkter		4 770	45
Summa medel som tillförts för finansiering av drift		7 597 068	7 431 038
Ökning (-) av kortfristiga fordringar	Not 29	-56 228	-27 467
Ökning (+) av kortfristiga skulder	Not 30	7 120	156 608
Kassaflöde från drift		231 412	428 977
INVESTERINGAR			
Investeringar i materiella tillgångar		-309 375	-292 829
Investeringar i immateriella tillgångar		-12 711	-22 255
Summa investeringsutgifter		-322 086	-315 084
Finansiering av investeringar:			
Ökning (+) av statskapital med medel som erhållits från statens budget		577	709
Lån från Riksgäldskontoret	Not 21	48 768	26 000
Amorteringar	Not 21	-34 675	-28 459
Försäljning av anläggningstillgångar		3 600	7 432
Summa medel som tillförts för finansiering av investeringar		18 270	5 682
Ökning (+) av kortfristiga skulder	Not 30	19 396	-23 464
Kassaflöde till investeringar		-284 420	-332 866
UPPBÖRDSVERKSAMHET			
Intäkter av avgifter m.m. som inte disponeras av myndigheten		161 852	161 723
Ökning (-) av kortfristiga fordringar	Not 29	-134	201
Ökning (+) av kortfristiga skulder	Not 30	108	-220
Inbetalningar i uppbördsverksamhet		161 826	161 704
Medel som tillförts statens budget från uppbördsverksamhet		-161 852	-161 723
Kassaflöde till uppbördsverksamhet		-26	-19
TRANSFERERINGSVERKSAMHET			
Lämnade bidrag		-3 568 068	-3 686 777
Utbetalningar i transfereringsverksamhet		-3 568 068	-3 686 777
Finansiering av transfereringsverksamhet:			
Medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag		3 568 068	3 686 777
Summa medel som tillförts för finansiering av transfereringsverksamhet		3 568 068	3 686 777
Kassaflöde till transfereringsverksamhet		0	0
FÖRÄNDRING AV LIKVIDA MEDEL		-53 034	96 092
SPECIFIKATION AV FÖRÄNDRING AV LIKVIDA MEDEL			
Likvida medel vid årets början		383 478	287 387
Minskning (-) av kassa och bank		-235	32
Minskning (-) av tillgodohavande hos Riksgälden		-140 739	-62 692
Ökning (+) avräkning med statsverket		87 940	158 752
Summa förändring av likvida medel		-53 034	96 092
Likvida medel vid årets slut		330 444	383 478

Anslagsredovisning

Tabell 69 Redovisning mot anslag (tkr)

Anslag/anslagspost	Ingående överföringsbelopp	Årets tilldelning enl regleringsbrev	Omdisponerade anslagsbelopp	Indragning	Totalt disponibelt belopp	Utgifter	Utgående överföringsbelopp
		Not 31	Not 32	Not 33		Not 34	
Utgiftsområde 4 Rättsväsendet							
1:5 ap.1 Sveriges Domstolar	196 033	6 683 674		-1 907	6 877 800	-6 768 864	108 937
1:11 ap.1 Rättsliga biträden m.m.	-27 020	3 915 857			3 888 837	-3 525 642	363 195
Utgiftsområde 7 Internationellt Bistånd							
1:1 ap.43 Internationell civil krishantering	1 280	9 000		-1 010	9 270	-9 414	-144
Utgiftsområde 8 Migration							
1:4 ap.1 Domstolsprövning i utlänningsmål	24 288	720 015		-1 154	743 149	-696 942	46 207
1:5 ap.1 Rättsliga biträden m.m. vid domstolsprövning i utlänningsmål	80 974	204 800		-80 974	204 800	-112 888	91 912
Utgiftsområde 22 Kommunikationer							
1:11 ap.1 Trängselskatt i Stockholm	558	1 000	-558		1 000	-298	702
1:14 ap.4 Trängselskatt i Göteborg	1 041	1 300	-1 041		1 300	-362	938
Summa totalt	277 154	11 535 646	-1 599	-85 044	11 726 156	-11 114 410	611 747

Tabell 70 Redovisning mot inkomsttitel (tkr)

Inkomsttitel		Beräknat belopp 2022 enligt regleringsbrev	Inkomster 2022	Inkomster 2021
2511 Expeditions- och ansökningsavgifter				
Ansökningsavgifter (2511 002)	Not 9	115 000	114 819	116 987
Kungörandeavgifter (2511 002)	Not 9	7 000	5 378	7 363
Summa inkomsttitel 2511		122 000	120 197	124 350
2537 Miljöskyddsavgifter				
Domstolarna m.m. (2537 101)	Not 9	14 000	13 555	12 038
Summa inkomsttitel 2537		14 000	13 555	12 038
2561 Efterbevaknings- och tillsynsavgifter				
Domstolarna m.m. (2561 001)	Not 9	23 000	24 656	21 391
Summa inkomsttitel 2561		23 000	24 656	21 391
2811 Övriga inkomster av statens verksamhet				
Återbetalning i brottmål m.m. (2811 021)	Not 9, 35	4 000	3 425	3 907
Domstolarna m.m. (2811 121)	Not 9		19	37
Summa inkomsttitel 2811		4 000	3 444	3 944
Summa inkomsttitlar		163 000	161 852	161 723

Andra finansiella villkor

Tabell 71 Redovisning av anslagskredit (tkr)

Anslagskredit enligt regleringsbrev	Beviljad kredit	Utnyttjad kredit
Utgiftsområde 4 Rättsväsendet		
1:5 ap.1 Sveriges Domstolar	200 480	0
1:11 ap.1 Rättsliga biträden m.m.	391 585	0
Utgiftsområde 7 Internationellt bistånd		
1:1 ap.43 Internationell civil krishantering	900	144
Utgiftsområde 8 Migration		
1:4 ap.1 Domstolsprövning i utlänningsmål	21 600	0
1:5 ap.1 Rättsliga biträden m.m. vid domstolsprövning i utlänningsmål	6 144	0
Utgiftsområde 22 Kommunikationer		
1:11 ap.1 Trängselskatt i Stockholm	50	0
1:14 ap.4 Trängselskatt i Göteborg	65	0
Summa	620 824	144

Tabell 72 Redovisning av övriga finansiella villkor (tkr)

Övriga finansiella villkor	
Räntekonto	
Kredit på räntekonto enligt regleringsbrev	290 000
Lägsta saldo på räntekonto under året	338 937
Anslaget 1:1 Biståndsverksamhet ap. 43 – Internationell civil krishantering	
Av medlen fördelas högst 1 500 tkr till annan insatsnära verksamhet.	
Sveriges Domstolars användning av medel till annan insatsnära verksamhet under 2022	781
Av medlen fördelas högst 8 500 tkr till personalbidrag.	
Sveriges Domstolars användning av medel till personalbidrag under 2022	7 668
Av medlen får högst 1 200 tkr användas till förvaltningskostnader	
Sveriges Domstolars användning av medel till förvaltningskostnader under 2022	965
Summa	9 414
Finansiering av anläggningstillgångar	
Låneram för anläggningstillgångar enligt regleringsbrev 2022	1 648 000
Utnyttjad låneram, upptagna lån per balansdagen	1 352 000
Anläggningstillgångar per balansdagen, vilka kommer finansieras med lån	1 366 691

Tilläggsupplysningar och noter

Redovisnings- och värderingsprinciper

Allmänt

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med Förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag (FÅB). Redovisningen följer god redovisningssed enligt ESV:s allmänna råd till 2 kap. 5 § FÅB respektive allmänna råd till 6 § i förordningen (2000:606) om myndigheters bokföring. Avrundningsdifferenser kan förekomma eftersom beloppen huvudsakligen redovisas i tusental kronor.

Värdering av fordringar och skulder

Fordringar och skulder har tagits upp till de belopp som de efter prövning beräknas bli betalda respektive betalas.

Periodavgränsningsposter

Beloppsgränsen för periodiseringar är 100 tkr.

Anläggningstillgångar

Tillgångar med en bedömd ekonomisk livslängd överstigande 3 år och med ett anskaffningsvärde på minst 30 tkr redovisas som anläggningstillgång.

Egen ny- och vidareutveckling av IT-system aktiveras om kostnaden överstiger 5 000 tkr, under förutsättning att villkoren enligt 5 kap. 2 § FÅB är uppfyllda. Licensavgift och motsvarande för anskaffande av IT-system aktiveras om kostnaden överstiger 100 tkr per licens. När det gäller aktivering av reparations- och underhållskostnader är gränsen 100 tkr. Kulturtillgångar, såsom invärderad konst från Statens Konstråd, bedöms ha en obegränsad ekonomisk livslängd och skrivs därför inte av.

Avskrivningsprinciper och avskrivningstider för anläggningstillgångar

Anläggningstillgångar skrivs av proportionellt över bedömd nyttjandeperiod.

Avskrivningstider	
IT-utrustning samt multifunktionsskrivare	4 år
Egen ny- och vidareutveckling av IT-system	5 år
Licensavgift och motsvarande för anskaffning av IT-system	5 år
Förmånsbilar	5 år
Maskiner, videokonferensutrustningar, övriga kontorsmaskiner och övrig teknisk utrustning	5 år
Telefonväxlar, larm och påropsanläggningar	5 år
Förbättringsutgifter på annans fastighet	5 år
Inredningsinventarier	10 år

Not 1 Intäkter av avgifter och andra ersättningar (tkr)

	År 2022	År 2021
Intäkter enligt 4 § Avgiftsförordningen (1992:1):		
Uthyrning av lokaler	11 849	12 115
Uthyrning av personal m.m.	181	180
Försäljning av publikationer m.m.	66	115
Intäkter enligt 15 § Avgiftsförordningen (1992:1):		
Avgifter för kopior m.m.	6 510	4 291
Reavinster vid försäljning av anläggningstillgångar	956	2 683
Övriga intäkter	4 935	4 541
Summa	24 497	23 925

Not 2 Intäkter av bidrag (tkr)

	År 2022	År 2021
Lönerelaterade bidrag från Arbetsförmedlingen	5 357	6 609
Bidrag för internationella utvecklingsprojekt från SIDA och Polisen	10 309	5 413
Bidrag för sjuklönekostnader	4 950	886
Övriga bidrag	1 801	2 078
Summa	22 417	14 986

Sveriges Domstolar erhåller bidrag från SIDA för internationella utvecklingsprojekt som bedrivs i Bosnien/Hercegovina, Armenien och Albanien.

Not 3 Finansiella intäkter (tkr)

	År 2022	År 2021
Finansiella intäkter, Riksgälden	4 717	0
Finansiella intäkter, övriga	53	45
Summa	4 770	45

Räntesatsen på räntekontot har ökat vilket resulterat i en finansiell intäkt.

Not 4 Kostnader för personal (tkr)

	År 2022	År 2021
Löner till anställd personal	-3 354 508	-3 304 140
Arvoden till nämndemän m fl	-138 417	-143 387
Andra ersättningar och naturaförmåner	-27 557	-22 376
Arbetsgivaravgifter och andra avgifter enligt lag och avtal	-1 111 303	-1 099 439
Pensionskostnader, premier avtalsförsäkringar och partsorgan m m	-922 974	-901 468
Sjuk- och hälsovård	-8 186	-8 562
Utbildning, kurser och kompetensutvecklingsmedel	-17 577	-15 325
Övriga personalkostnader	-51 775	-39 562
Summa	-5 632 297	-5 534 259

Kostnaden för personal har ökat med 1,8 procent, varav löner till anställd personal ökat med 1,5 procent.

Löner till anställd personal har påverkats av årets lönerevision, vilken gav ett utfall på 1,9 procent. Antalet årsarbetskrafter har minskat med 26 stycken (-0,4 procent) från 6 166 till 6 140.

Ökningen av pensionskostnaderna beror på höjda premier.

Kostnaden för extern utbildning och kurser har ökat.

Lönekostnader, exklusive arbetsgivaravgifter, pensionspremier och andra avgifter enligt lag och avtal uppgår till 3 505 mnkr (fg år 3 459 mnkr) varav arvoden till styrelse och ej anställd personal uppgår till 138 mnkr (fg år 143 mnkr).

Not 5 Kostnader för lokaler (tkr)

	År 2022	År 2021
Lokalhyror	-966 121	-907 337
El, värme, reparation och underhåll av lokaler	-111 919	-98 252
Årets förändring avsättningar för lokalkostnader	0	700
Summa	-1 078 040	-1 004 889

Kostnad för lokaler har ökat med 7 procent, vilket förklaras av indexuppräkning av hyror, ökning av fastighetsskatt och elkostnader samt högre hyror vid nya domstolsbyggnader.

Not 6 Övriga driftkostnader (tkr)

	År 2022	År 2021
Övriga driftkostnader i administrativ verksamhet		
Reparation, service och underhåll	-23 960	-21 483
Resor och logi	-42 920	-18 230
Kungörelser och annonsering	-3 145	-12 862
Korttidsinvesteringar	-35 634	-36 499
Trycksaker, publikationer och pappersvaror	-24 425	-22 387
IT-tjänster	-212 257	-207 155
Post- och teletjänster inklusive datakommunikation	-31 274	-32 670
Bevakning	-29 915	-36 378
Stämningsmannadelgivning	-25 421	-26 957
Interna kurser och verksamhetsplanering	-34 683	-16 385
Reaförlust anläggningstillgångar	-42	-15
Övriga	-61 158	-53 320
Summa	-524 834	-484 341
Övriga driftkostnader i rättsliga verksamheten		
Sakkunnig	-31 109	-29 663
Vittne	-9 849	-9 897
Målsägande	-7 013	-7 209
Garantiersättning till offentlig försvarare	-2 662	-2 998
Övriga	-7 877	-62 334
Summa	-58 510	-112 101
Summa övriga driftkostnader	-583 344	-596 442

Övriga driftkostnader har ökat i den administrativa verksamheten, men minskat kraftigt i den rättsliga verksamheten.

Kostnader för IT-tjänster har ökat, vilket avser exempelvis ökade kostnader för servrar, program och köpta konsulttjänster inom IT. Det ingår även kostnader avseende IT-projekt rörande införande av ett nytt HR-/lönesystem och Digitaliserad brottmålshantering.

Kungörelsekostnader har minskat. Från den 1 juli 2021 kungörs konkurser enbart digitalt, efter slopat krav på annonsering i dagspress.

Kostnad för resor, utbildning, interna kurser och verksamhetsplanering har ökat på grund av återgång till normal nivå efter pandemin.

Inom övriga driftkostnader i den rättsliga verksamheten fanns föregående år en ersättning till part i ett stort mål som uppgick till 48 mnkr.

Not 7 Finansiella kostnader (tkr)

	År 2022	År 2021
Räntekostnader, Riksgälden	-10 160	0
Räntekostnader, övriga	-210	-55
Övriga finansiella kostnader	-180	-40
Summa	-10 550	-95

Räntesatsen på lån till anläggningstillgångar har ökat vilket resulterat i ökade räntekostnader.

Not 8 Avskrivningar och nedskrivningar (tkr)

	År 2022	År 2021
Avskrivningar	-293 794	-298 036
Summa	-293 794	-298 036

Not 9 Intäkter av avgifter med mera som inte disponeras (tkr)

	År 2022	År 2021
Inkomsttitel		
Ansökningsavgifter, 2511 002	114 819	116 987
Kungörandeavgifter 2511 002	5 378	7 363
Miljöavgifter, 2537 101	13 555	12 038
Efterbevaknings- och tillsynsavgifter, 2561 001	24 656	21 391
Återbetalning i brottmål m.m., 2811 021	3 425	3 907
Avgifter, domstolarna m.m., 2811 121	19	37
Summa	161 852	161 723

Not 10 Lämnade bidrag (tkr)

	År 2022	År 2021
Lämnade bidrag till företag avseende		
Konkursförvaltare och likvidator	-197 407	-181 594
Summa	-197 407	-181 594
Lämnade bidrag till enskilda personer avseende		
Offentlig försvarare	-1 901 987	-2 011 633
Offentligt biträde	-408 769	-427 829
Målsägandebiträde	-476 148	-479 206
Rättshjälpsbiträde	-268 227	-272 013
Särskild företrädare för barn	-75 144	-66 589
Tolk och översättare	-176 642	-182 156
God man	-22 075	-25 192
Medlare	-12 785	-13 088
Rättegångsbiträde enligt föräldrabalken	-26 745	-25 627
Övriga	-938	-946
Summa	-3 369 462	-3 504 279
Övriga lämnade bidrag		
Nämndemännens riksförbund m fl	-1 200	-904
Summa	-1 200	-904
Summa lämnade bidrag	-3 568 068	-3 686 777

Utgifterna för konkursförvaltare och likvidator har ökat med 16 mnkr, vilket förklaras av att antalet avslutade konkurser ökat. Utgifterna för offentlig försvarare och offentligt biträde har minskat med 110 mnkr respektive 19 mnkr. Största förklaringen är att den genomsnittligt debiterade tiden för offentliga försvarare har minskat med drygt 4 procent. Dessutom har antalet förordnanden minskat med ca 1 000 st.

Not 11 Immateriella anläggningstillgångar (tkr)

	2022-12-31	2021-12-31
Balanserade utgifter för utveckling		
IB anskaffningsvärde	286 495	286 495
Årets anskaffning	12 454	0
Aktivering tidigare år	66 013	0
UB anskaffningsvärde	364 962	286 495
IB ackumulerade avskrivningar	-282 645	-281 324
Årets avskrivningar	-3 650	-1 320
UB ackumulerade avskrivningar	-286 295	-282 644
Summa bokfört värde	78 668	3 851
Balanserade utgifter för utveckling under uppförande		
IB anskaffningsvärde	66 013	44 235
Årets anskaffning	0	21 778
Aktivering tidigare år	-66 013	0
UB anskaffningsvärde	0	66 013
Summa bokfört värde balanserade utgifter för utveckling	78 668	69 864
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar		
IB anskaffningsvärde	141 894	141 416
Årets anskaffning, köpta rättigheter	257	478
Aktivering tidigare år	0	0
UB anskaffningsvärde	142 151	141 894
IB ackumulerade avskrivningar	-126 328	-120 763
Årets avskrivningar	-5 253	-5 565
UB ackumulerade avskrivningar	-131 583	-126 328
Summa bokfört värde	10 568	15 564
Summa bokfört värde immateriella anläggningstillgångar	89 236	85 428

Ökningen av det bokförda värdet kan främst förklaras av projektet digitaliserad brottmålshantering som ökat med 12,4 mnkr och driftsatts och aktiverats under 2022.

Not 12 Materiella anläggningstillgångar (tkr)

	2022-12-31	2021-12-31
Förbättringsutgifter på annans fastighet		
IB anskaffningsvärde	488 084	470 759
Årets anskaffning	6 586	31 514
Aktivering tidigare år	13 928	67 014
Utrangering	-59 923	-81 203
UB anskaffningsvärde	448 676	488 084
IB ackumulerade avskrivningar	-216 922	-210 012
Årets avskrivning	-90 321	-88 114
Avskrivning utrangering	58 973	81 203
UB ackumulerade avskrivningar	-248 272	-216 922
Summa bokfört värde	200 405	271 161
Förbättringsutgifter på annans fastighet under uppförande		
IB anskaffningsvärde	74 543	88 122
Årets anskaffning	98 853	53 435
Aktivering tidigare år	-13 928	-67 014
UB anskaffningsvärde / Summa bokfört värde förbättringsutgifter	159 468	74 543
Summa bokfört värde förbättringsutgifter på annans fastighet	359 873	345 704
Maskiner, datorer, bilar och inventarier m.m.		
IB anskaffningsvärde	3 250 616	3 017 796
Årets anskaffning	32 399	90 589
Aktivering tidigare år	40 143	198 739
Försäljning	-5 744	-13 352
Utrangering	-122 346	-43 156
UB anskaffningsvärde	3 195 068	3 250 616
IB ackumulerade avskrivningar	-2 508 261	-2 356 967
Årets avskrivning	-194 364	-203 037
Avskrivning försäljning	3 059	8 589
Avskrivning utrangering	122 141	43 156
UB ackumulerade avskrivningar	-2 577 425	-2 508 261
Summa bokfört värde maskiner, inventarier, installationer m.m.	617 643	742 355
Pågående nyanläggningar		
IB anskaffningsvärde	175 432	256 880
Årets anskaffning	171 537	117 291
Aktivering tidigare år	-40 143	-198 739
UB anskaffningsvärde / Summa bokfört värde pågående	306 826	175 432
Summa bokfört värde materiella anläggningstillgångar	1 284 341	1 263 491

Not 13 Fordringar hos andra myndigheter (tkr)

	2022-12-31	2021-12-31
Skatteverket, ingående moms m.m.	202 232	191 005
Kundfordringar på statliga myndigheter	1 053	152
Summa	203 285	191 157

Not 14 Övriga kortfristiga fordringar (tkr)

	2022-12-31	2021-12-31
Övriga kortfristiga fordringar	2 894	2 592

Övriga kortfristiga fordringar avser i huvudsak fordringar på konkursförvaltare samt återkrav i tvistemål.

Not 15 Periodavgränsningsposter, fordringar (tkr)

	2022-12-31	2021-12-31
Förutbetalda kostnader		
Förutbetalda hyror för lokaler	259 437	237 712
Övriga förutbetalda kostnader	105 382	83 680
Summa	364 819	321 392
Övriga upplupna intäkter		
Avser ej fakturerade återkrav i brottmål m m	596	825
Summa	596	825
Summa periodavgränsningsposter, fordringar	365 415	322 217

Not 16 Avräkning med statsverket (tkr)

	2022-12-31	2021-12-31
Uppbörd		
Ingående balans	-3 312	-3 126
Redovisat mot inkomsttitel (-)	-161 852	-161 723
Uppbördsmedel som betalats till icke räntebärande flöde (+)	162 058	161 537
Skulder avseende uppbörd	-3 106	-3 312
Anslag i icke räntebärande flöde		
Ingående balans	67 314	38 649
Redovisat mot anslag (+)	3 647 944	3 822 997
Medel hänförliga till transfereringar m.m. som betalats till icke räntebärande flöde (-)	-3 635 564	-3 794 332
Fordringar avseende anslag i icke räntebärande flöde	79 694	67 314
Anslag i räntebärande flöde		
Ingående balans	-221 920	-352 581
Redovisat mot anslag (+)	7 466 465	7 258 545
Anslagsmedel som tillförts räntekonto (-)	-7 405 989	-7 244 314
Återbetalning av anslagsmedel (+)	4 660	116 430
Skuld avseende anslag i räntebärande flöde	-156 784	-221 920
Övriga fordringar/skulder på statens centralkonto		
Ingående balans	-81 425	-81 037
Inbetalningar i icke räntebärande flöde (+)	1 043 486	1 056 084
Utbetalningar i icke räntebärande flöde (-)	-4 506 774	-4 689 267
Betalningar hänförliga till anslag och inkomsttitlar (+)	3 473 506	3 632 795
Saldo	-71 207	-81 425
Avräkning med statsverket	-151 403	-239 343

Avräkning med statsverket har förändrats med 88 mnkr från -239 mnkr till -151 mnkr. Förändringen avser i huvudsak anslag i räntebärande flöde och beror främst på minskat anslagssparande.

Not 17 Behållning räntekonto i Riksgälden (tkr)

	2022-12-31	2021-12-31
Behållning räntekonto i Riksgälden	481 713	622 452

Ett ökat anslagsutnyttjande har gjort att behållningen på räntekontot hos Riksgälden har minskat.

Not 18 Förändring av myndighetskapitalet (tkr)

	Statskapital
Utgående balans 2021-12-31	6 308
Ingående balans 2022-01-01	6 308
Under året invärderad konst från Statens konstråd	577
Under året återlämnad konst till Statens konstråd	0
Summa årets förändring	577
Utgående balans 2022-12-31	6 885

Statskapital består av konst som erhållits av Statens Konstråd.

Not 19 Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser (tkr)

	2022-12-31	2021-12-31
Ingående avsättning	3 864	4 896
Årets pensionskostnad	2 192	1 314
Årets pensionsutbetalningar	-1 942	-2 346
Utgående avsättning	4 114	3 864

Not 20 Övriga avsättningar (tkr)

	2022-12-31	2021-12-31
Avsättning omställningsavtal	18 942	16 317
Avsättning rättstvist	0	15 235
Utgående avsättning	18 942	31 552

Under året har 10 mnkr, 0,3 procent av utbetalda löner, avsatts i enlighet med omställningsavtalet. Användningen av avsatta medel har i år varit 8 mnkr.

Föregående bokslut fanns en avsättning för en rättstvist avseende ombyggnation av lokaler i Norrtälje. Under 2022 har hovrätten prövat tvisten. Domstolsverket förlorade och betalning har skett enligt i domen fastställt belopp.

Not 21 Lån i Riksgälden (tkr)

	2022-12-31	2021-12-31
Ingående skuld	1 338 857	1 341 316
Lån upptagna under året	48 768	26 000
Amorteringar	-35 625	-28 459
Utgående balans	1 352 000	1 338 857

Beviljad låneram för år 2022 uppgår till 1 648 mnkr. Värdet av samtliga anläggningstillgångar på balansdagen som kommer finansieras av lån uppgår till 1 367 mnkr. Skillnaden mellan uppskattat värde då lånet lyftes och faktiskt värde när bokslutet fastställdes är 15 mnkr.

Jämförelsesiffrorna för 2021 har justerats och redovisas brutto i år.

Amorteringar i balansräkningen (35 625 tkr) avviker från finansieringsanalysen (34 675 tkr). Skillnaden på 950 tkr avser hyra som felaktigt bokfördes som anläggningstillgång under 2021. Rättelse har skett under 2022. Avvikelsen uppstår då finansieringsanalysen inte tar hänsyn till nedskrivningar/utrangeringar utan istället beaktar amorteringar.

Not 22 Kortfristiga skulder till andra myndigheter (tkr)

	2022-12-31	2021-12-31
Kortfristiga skulder till andra myndigheter	157 906	150 853

Skulderna avser i huvudsak leverantörsskulder till andra myndigheter och skuld avseende arbetsgivaravgifter.

Not 23 Leverantörsskulder (tkr)

	2022-12-31	2021-12-31
Leverantörsskulder	302 203	262 632

Leverantörsskulderna avser skulder till driftkostnader, investeringar och transfereringar.

Not 24 Övriga kortfristiga skulder (tkr)

	2022-12-31	2021-12-31
Övriga kortfristiga skulder	89 337	89 243

Övriga kortfristiga skulder avser i huvudsak preliminärskatt.

Not 25 Periodavgränsningsposter, skulder (tkr)

	2022-12-31	2021-12-31
Upplupna kostnader		
Upplupna semesterlöner inklusive sociala avgifter	338 112	356 238
Övriga upplupna kostnader	2 876	5 051
Summa	340 988	361 289
Oförbrukade bidrag		
Oförbrukade bidrag avseende internationellt utvecklingsarbete	4 332	4 398
Summa	4 332	4 398
Övriga förutbetalda intäkter		
Övriga förutbetalda hyresintäkter	2 785	2 514
Summa	2 785	2 514
Summa periodavgränsningsposter, skulder	348 106	368 201

Semesterlöneskulden har liksom tidigare år beräknats utifrån den semesterlista som skapas i samband med decembers lönekörning och som innehåller uppgifter per sista november.

Oförbrukade bidrag 4 332 tkr beräknas förbrukas om 3 mån till 1 år.

Not 26 Ansvarsförbindelser (tkr)

	2022-12-31	2021-12-31
Hyresavtal, Hovrätten över Skåne och Blekinge	29 847	29 847
Hyresavtal, Attunda tingsrätt	17 756	17 756
Hyresavtal, Södertörns tingsrätt	25 312	25 312
Summa	72 915	72 915

Ansvarsförbindelserna avser hyresavtal där avflyttningshyra ska erläggas, med ett belopp som motsvarar den sammanlagda kapitalhyran för de sista fyra kvartalen av den avtalade hyrestiden, om avtalet sägs upp vid den första 20-åriga hyrestidens utgång.

Not 27 Drift; kostnader (tkr)

	2022-12-31	2021-12-31
Kostnader enligt resultaträkningen	-7 598 025	-7 433 722
Avskrivningar	293 794	298 036
Realisationsförlust	42	15
Förändring avsättningar	-12 359	4 469
Kostnader enligt finansieringsanalysen	-7 316 548	-7 131 202

Not 28 Drift; intäkter av avgifter och andra ersättningar (tkr)

	2022-12-31	2021-12-31
Intäkter av avgifter och andra ersättningar enligt resultaträkningen	24 497	23 925
Realisationsvinst	-956	-2 683
Intäkter av avgifter och andra ersättningar enligt finansieringsanalysen	23 541	21 242

Not 29 Förändring av kortfristiga fordringar (tkr)

	2022-12-31	2021-12-31
Ökning (-) fordringar hos andra myndigheter	-12 128	-10 946
Ökning (-) kundfordringar	-732	-1 364
Ökning (-) övriga fordringar (exkl. uppbörd)	-169	-3
Ökning (-) periodavgränsningsposter	-43 198	-15 154
Delsumma drift	-56 227	-27 467
Ökning (-) kortfristiga fordringar (uppbörd)	-134	201
Summa	-56 361	-27 266

Not 30 Förändring av kortfristiga skulder (tkr)

	2022-12-31	2021-12-31
Ökning (+) skuld till andra myndigheter	7 053	583
Ökning (+) leverantörsskulder avseende drift	20 068	149 396
Ökning (+) övriga kortfristiga skulder	94	1 483
Minskning (-) periodavgränsningsposter	-20 095	5 146
Delsumma drift	7 120	156 608
Ökning (+) leverantörsskulder avseende investeringar	19 396	-23 464
Ökning (+) av kortfristiga skulder (uppbörd)	108	-220
Summa	26 623	132 924

Not 31 Årets tilldelning enligt regleringsbrev (tkr)

Regleringsbrev	2021-12	2022-06-30	Tilldelning
Utgiftsområde 4 Rättsväsendet			
1:5 ap.1 Sveriges Domstolar	6 682 674	1 000	6 683 674
1:11 ap.1 Rättsliga biträden m.m.	3 915 857		3 915 857
Utgiftsområde 7 Internationellt bistånd			
1:1 ap.43 Internationell civil krishantering	9 000		9 000
Utgiftsområde 8 Migration			
1:4 ap.1 Domstolsprövning i utlänningsmål	720 015		720 015
1:5 ap.1 Rättsliga biträden m.m. vid domstolsprövning i utlänningsmål	204 800		204 800
Utgiftsområde 22 Kommunikationer			
1:11 ap.1 Trängselskatt i Stockholm	1 000		1 000
1:14 ap.4 Trängselskatt i Göteborg	1 300		1 300
Summa	11 534 646		11 535 646

Not 32 Omdisponerade anslagsbelopp (tkr)

Enligt regleringsbrev 2021-12-16 har 558 tkr avseende 1:11 ap.1 Trängselskatt i Stockholm och 1 041 tkr avseende anslaget 1.14 ap.4 Trängselskatt i Göteborg omdisponerats till andra anslagposter. Återbetalning av 1 599 tkr har skett i mars 2022.

Not 33 Indragning (tkr)

Enligt regleringsbrev 2021-12-16 har 1 907 tkr avseende 1:5 ap.1 Sveriges Domstolar samt 1 154 tkr avseende 1:4 ap.1 Domstolsprövning i utlänningsmål dragits in. Återbetalning av 3 060 tkr har skett i mars 2022.

Enligt regleringsbrev 2021-12-16 har 1 010 tkr, avseende anslag 1:1 ap.43 Internationell civil krishantering, dragits in. Enligt regleringsbrev 2021-12-16 har 80 974 tkr, avseende anslag 1:5 ap.1 Rättsliga biträden m.m. vid domstolsprövning i utlänningsmål, dragits in.

Not 34 Utgifter enligt anslagsredovisningen (tkr)

För anslagen 1:5 ap.1 Rättsliga biträden m.m. vid domstolsprövning i utlänningsmål, 1:11 ap.1 Trängselskatt i Stockholm och 1:14 ap.4 Trängselskatt i Göteborg avviker årets utgifter gentemot de tilldelade medlen med mer än 10 procent. Avvikelsen beror på att tilldelningen varit högre än årets utgifter, vilket förklaras av färre inkomna och avgjorda mål.

Not 35 Återbetalning i brottmål m.m. (tkr)

Medel som flyter in på grund av ålagd återbetalningsskyldighet redovisas på inkomsttitel 2811 Övriga inkomster av statens verksamhet. Återbetalningar har gjorts till Rättshjälpsmyndigheten med 3,4 mnkr (3,9 mnkr, 2021) samt till Kammarkollegiet med 60,2 mnkr (47,3 mnkr, 2021).

Återbetalningar har dessutom skett på restförda fordringar till Kronofogden med 24,9 mnkr (21,9 mnkr, 2021), De sammanlagda återbetalningarna vid både Rättshjälpsmyndigheten, Kammarkollegiet och Kronofogden uppgår till 88,6 mnkr (73,1 mnkr, 2021).

Ersättningar till ledande befattningshavare och insynsråd

Tabell 73 Redovisning av skattepliktiga ersättningar och andra förmåner som betalats ut under räkenskapsåret 2022 samt styrelse/rådsuppdrag m.m. för generaldirektören och ledamöter i DV:s insynsråd

Generaldirektör och ordförande i DV:s insynsråd	Ersättning/ förmån kr	Styrelse/råd	Uppdrag
Thomas Rolén	1 796 228	Arbetsgivarverket Hjärt-Lungfonden Lofsdalens Fjällanläggningar AB Nämnden för prövning av statsråds och statssekreterares övergångsrestriktioner Skansen Socialstyrelsens beredningsgrupp 2, nämnden för nationell högspecialiserad vård Trafikverket	Styrelseordförande Styrelseordförande Styrelseledamot Ledamot Styrelseledamot Ordförande Styrelseledamot

Ledamot insynsråd	Ersättning/ förmån kr	Styrelse/råd	Uppdrag
Agneta Börjesson	5 700	Exportkontrollrådet Riksbanksfullmäktige Skatteverkets styrelse Valprövningsnämnden	Ledamot Suppleant Styrelseledamot Suppleant
Carl Bexelius	3 800		
Ingemar Kihlström	1 900		
Johan Sangborn	5 700		
Katarina Johansson Welin	5 700		
Magdalena Schröder	1 900		
Marie Axelsson	1 900		
Michael Erliksson	5 700	Skyddsregisterdelegationen inom Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden	Ledamot
Mikael Westberg	1 900	Fondtorgsnämnden	Ledamot
Per Schöldberg	3 800	Riksdagens råd till Riksrevisionen Småland Airport AB	Ledamot Styrelseledamot
Susanne Eberstein	5 700	Riksbanksfullmäktige Domarnämnden Säpos insynsråd Förvaltningsstiftelsen för SVT, SR och UR Polisens personalansvarsnämnd	Ordförande Ledamot Ledamot Ledamot Ledamot

Intern styrning och kontroll

Generaldirektören ansvarar för att Sveriges Domstolar har en process för intern styrning och kontroll som fungerar på ett betryggande sätt. Myndighetscheferna vid myndigheterna inom Sveriges Domstolar är skyldiga att genomföra den interna styrning och kontroll som Domstolsverket ansvarar för.

Utveckling och förbättringar

Domstolsverket tog fram och beslutade om nya riktlinjer för Domstolsverkets visseblåsarfunktion utifrån lagen om skydd för personer som rapporterar om missförhållanden som ska tillämpas i statliga verksamheter. Domstolsverket har nu en särskild funktion för visseblåsning som Rättsenheten ansvarar för. Genom visseblåsarfunktionen kan man anmäla missförhållanden av allmänintresse.

Införandet av det nya systemet för digitalt brottmålsavgörande bidrar bland mycket annat till en ökad effektivisering och att minska risken för fel. Behörighetshanteringen är också förbättrad vilket är värdefullt för att minska risken för otillåtna slagningar i systemet.

Arbetet med att ta fram nya målkodstrukturer har avslutats. Nu finns det förutsättningar för bättre statistik, uppföljningar, analyser och underlag för den enskilda domstolen, Domstolsverket och andra intressenter såsom Regeringskansliet. En enhetlig och jämförbar struktur är också en förutsättning för att kunna fördela resurser rättvist inom Sveriges Domstolar.

En förändring i Domstolsverkets organisation gjordes under året när Säkerhetsenheten blev en egen stabsfunktion direkt underställd generaldirektören. Bakgrunden till förändringen var en ändrad säkerhetsskyddslagstiftning i syfte att stärka skyddet för Sveriges säkerhet.

Flera förbättringar har gjorts för att höja IT-säkerheten. Två viktiga insatser har varit införandet av e-tjänstelegitimation med säker identifiering och arbetet med ökad LAN-säkerhet.

Processen

Förordningen om intern styrning och kontroll ställer krav på en riskhantering i syfte att identifiera väsentliga risker. Myndigheterna inom Sveriges Domstolar genomför egna riskanalyser. Risker som myndigheterna anser att man behöver hjälp med att hantera, rapporteras till Domstolsverket som utifrån myndigheternas högst värderade risker och målen i Domstolsverkets strategikarta upprättar en övergripande riskanalys.

RISKANALYSER

Domstolsverkets övergripande riskanalys 2022 med de för verksamheten allvarligaste riskerna innehöll under året tolv risker. Allra allvarligast bedömdes informationssäkerhetsrisken vara. Liksom de senaste åren fanns flera av riskerna inom HR-området. Risken för att inte lyckas med kompe-

tensförsörjningen, både på kort och lång sikt, samt risken för att distansarbetet ska påverka arbetsmiljön negativt var exempel på detta. Bland övriga allvarliga risker fanns även risken för trakasserier, hot eller våld och risken för att digitaliseringen går för långsamt. Förändringar i måltillströmningen har fortsatt vara en allvarlig risk och så också risken för avbrott i centrala IT- eller tekniksystem.

ÅTGÄRDER

Åtgärder för att hantera riskerna beslutades i samband med att Domstolsverkets övergripande riskanalys fastställdes. Några av riskåtgärderna för de allvarligaste riskerna är beskrivna nedan.

Införandet av tvåfaktorsautentisering, genomförandet av säkerhetsgranskningar och olika informationsinsatser var tre viktiga åtgärder för att hantera informationssäkerhetsrisken.

Som riskåtgärder kopplade till kompetensförsörjningsrisken fanns det fortsatta arbetet med kompetensförsörjningsuppdraget med fokus på dommarrollen, en utveckling av notarieantagningen och arbetet med en utökning och utveckling av förstärkningsstyrkan. Risken för att distansarbetet ska ha negativa effekter på arbetsmiljön hanterades genom en uppföljning på Domstolsverket av tillämpningen och upplevelsen av beslutade riktlinjer.

Det myndighetsöverskridande projektet för ökat medarbetarskydd har tillsammans med ett kontinuerligt stöd till domstolarna varit två åtgärder kopplade till risken för trakasserier, hot och våld. Flera stora projekt har haft hög prioritet för att möta risken för att digitaliseringen går för långsamt, exempelvis införandet av det nya systemet för digitalt brottmålsavgörande, anslutningar till e-arkivet och etableringen av en applikationsplattform för verksamhetssystem på mobiltelefoner.

Risken för förändringar i måltillströmningen har hanterats genom löpande analys och en beredskap för att kunna agera på förändringar i måltillströmningen samt försöksverksamheten med snabbförfarande i brottmål.

UPPFÖLJNING

Av den övergripande riskanalysens riskåtgärder genomfördes knappt 70 procent som planerat under året. Åtgärderna bidrog till sänkta riskvärdena för sex av de allvarligaste riskerna och för fyra av dessa görs nu bedömningen att de inte längre hör till de allvarligaste riskerna.

Resultatdialoger genomfördes vid tre tillfällen med myndigheterna inom Sveriges Domstolar. Dialogerna behandlade frågor om personal, ekonomi, verksamhetsuppföljning och eventuella brister i den interna styrningen och kontrollen. För de av regeringen uppsatta verksamhetsmålen uppnåddes 5 av 13 mål, vilket var ett färre än året innan.

Sveriges Domstolars alla myndigheter ska årligen bedöma och till Domstolsverket intyga om den interna styrningen och kontroll varit betryggande. Alla myndigheter utom en intygade att så varit fallet.

Även Domstolsverkets avdelningar ska lämna intyg om den interna styrningen och kontrollen för sina olika sakområden. Alla avdelningar intygade att det varit en betryggande intern styrning och kontroll.

Bedömning

Domstolsverkets verksamhet har utvärderats enligt strukturen från det ledande ramverket för intern styrning och kontroll (COSO). Hur väl verksamheten fungerat hos myndigheterna inom Sveriges Domstolar har främst bedömts utifrån vad myndigheterna rapporterat genom sina intyganden av intern styrning och kontroll.

För Domstolsverket bedöms den interna miljön vara god vilket både självutvärderingsunderlagen och årets medarbetarundersökning bekräftar. Det finns en fungerande riskhantering där åtgärder beslutas för de risker som behöver hanteras. Uppföljning av verksamheten och beslutade riskåtgärder har skett löpande. Information och kommunikation inom Domstolsverket anses fungera väl. Självutvärderingsunderlagen indikerade inte på några allvarliga brister.

Alla domstolar utom en intygade att den interna styrningen och kontrollen har genomförts på ett betryggande sätt. De brister som redovisades är inte av den karaktären att de påverkar bedömningen för Sveriges Domstolar som helhet. Det har inte heller framkommit att det förekommit oegentligheter eller andra brister i en omfattning som påverkar bedömningen av den interna styrningen och kontrollen.

Både internrevisionen och Riksrevisionen lämnade under året granskningsrapporter med rekommendationer till åtgärder. Till internrevisionens granskning av informationssäkerhet beslutades en åtgärdsplan. De rekommendationer och synpunkter som Riksrevisionen lämnade i sina tre granskningar var för Domstolsverket ett värdefullt stöd i det förbättringsarbete som ständigt pågår.

Årsredovisningens undertecknande

”Jag bedömer att den interna styrningen och kontrollen vid myndigheten³ har varit betryggande under den period som årsredovisningen avser”.

”Jag intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning”.

Jönköping den 21 februari 2023

Thomas Rolén

³ Med myndigheten avses myndigheterna inom Sveriges Domstolar.

Bilagor till resultatredovisningen

Bilaga 1 Verksamhetsmål

Tabell 74 Tingsrätter – måluppfyllelse av regeringens verksamhetsmål

	Brottmål exkl. förtursmål 75:e percentilen Regeringens mål 5 månader			Tvistemål exkl. gem. ansökan om äktenskapsskillnad 75:e percentilen Regeringens mål 7 månader		
	2020	2021	2022	2020	2021	2022
Domstol						
Alingsås	4,6	5,7	6,4	7,6	8,7	8,2
Attunda	5,1	6,1	3,9	8,8	13,7	7,9
Blekinge	3,5	3,6	4,0	5,8	9,2	5,9
Borås	3,5	4,0	3,3	5,9	5,5	5,4
Eksjö	3,6	4,7	2,8	3,8	3,3	3,4
Eskilstuna	3,9	4,7	5,5	6,1	5,1	5,8
Falun	4,4	6,5	7,0	7,1	7,6	7,9
Gotland	4,0	3,6	2,2	8,0	8,4	6,8
Gällivare	4,2	5,1	3,6	6,7	4,3	7,8
Gävle	4,6	5,1	4,0	6,9	7,1	7,1
Göteborg	6,6	6,3	5,3	6,9	6,4	6,9
Halmstad	3,7	4,0	3,6	5,5	6,1	6,1
Haparanda	2,9	3,5	2,8	5,6	5,4	7,1
Helsingborg	3,9	4,1	4,5	6,0	4,9	5,1
Hälsingland	3,3	3,4	3,8	6,3	6,6	6,8
Hässelholm	4,0	4,9	5,7	5,8	7,4	6,8
Jönköping	4,1	4,2	3,8	7,0	6,7	6,9
Kalmar	5,2	6,6	6,3	6,9	6,6	7,9
Kristianstad	3,6	4,6	5,2	6,5	6,7	6,0
Linköping	4,3	5,4	5,3	5,7	7,7	7,9
Luleå	5,0	3,9	4,2	7,8	6,8	7,0
Lund	2,6	2,9	3,3	7,0	5,7	6,2
Lycksele	1,7	2,0	3,6	2,2	3,7	5,6
Malmö	4,2	4,8	3,6	7,2	5,6	6,2
Mora	2,8	2,9	4,0	7,1	4,8	5,7
Nacka	4,9	4,5	3,1	8,2	7,3	7,3
Norrköping	5,0	3,8	2,6	5,9	5,4	6,1
Norrtälje	2,1	2,5	2,3	5,4	6,0	7,9
Nyköping	2,5	2,2	2,7	3,7	4,1	4,6
Skaraborgs	4,3	4,8	4,0	7,7	8,1	8,4
Skellefteå	3,8	3,9	3,9	8,7	6,8	7,2
Solna	2,6	3,1	2,6	7,3	7,3	6,7
Stockholm	2,7	2,1	2,5	5,7	4,4	4,7
Sundsvall	6,7	6,6	3,3	6,3	5,9	6,9
Södertälje	3,6	2,4	2,2	4,5	4,9	4,0
Södertörn	2,3	2,6	2,4	4,6	4,7	4,7
Uddevalla	4,6	13,2	6,4	8,1	9,8	9,3
Umeå	2,4	2,8	2,7	5,0	5,8	5,1
Uppsala	4,5	5,5	5,5	7,0	6,2	6,4
Varberg	5,4	5,9	4,8	7,0	6,8	7,2
Vänersborg	4,5	6,2	6,0	7,8	8,0	10,7

	Brottmål exkl. förtursmål 75:e percentilen Regeringens mål 5 månader			Tvistemål exkl. gem. ansökan om äktenskapsskillnad 75:e percentilen Regeringens mål 7 månader		
Värmland	5,5	6,2	6,8	7,9	8,0	8,8
Västmanland	2,7	2,7	3,2	7,3	6,0	6,5
Växjö	2,8	2,2	2,1	5,1	4,9	4,7
Ystad	4,6	5,2	5,6	7,4	7,0	7,0
Ångermanland	5,2	6,6	6,0	7,3	7,0	6,2
Örebro	5,0	6,2	4,2	8,3	6,9	6,3
Östersund	4,6	5,0	6,0	8,0	5,8	7,9
Totalt	4,0	4,2	3,9	7,0	6,6	6,5

Definitionen av förtursmål i brottmål har ändrats 2022. För förtursmål med häktad har det tidigare kravet på inkommen stämningsansökan tagits bort medan det för förtursmål med tilltalad under 18 år tillkommit krav på inkommen stämningsansökan. Omloppstider för 2020 och 2021 har tagits fram på nytt i januari 2023 enligt den nya definitionen och påverkar de tidigare årens resultat marginellt för majoriteten av tingsrätterna. Något färre mål kvalificeras som förtursmål, vilket innebär att något fler mål ingår i kategorin brottmål exklusive förtursmål.

Tabell 75 Hovrätter – målpuppfyllelse av regeringens verksamhetsmål

	Brottmål exkl. förtursmål 75:e percentilen Regeringens mål 5 månader			Tvistemål fram till PT-beslut 75:e percentilen Regeringens mål 2 månader			Tvistemål där PT beviljats 75:e percentilen Regeringens mål 10 månader		
	2020	2021	2022	2020	2021	2022	2020	2021	2022
Domstol									
Göta hovrätt	6,9	7,6	9,0	1,8	1,7	1,6	10,2	9,5	12,2
Hovrätten för Nedre Norrland	9,4	10,2	14,5	3,2	3,3	3,1	14,5	20,4	15,3
Hovrätten för Västra Sverige	5,0	5,2	7,0	1,8	1,9	2,0	9,5	7,8	10,0
Hovrätten för Övre Norrland	5,4	5,3	5,1	1,6	1,5	1,9	10,1	9,3	9,5
Hovrätten över Skåne och Blekinge	5,2	5,0	4,5	1,6	2,0	1,5	8,1	8,9	9,9
Svea hovrätt	9,4	10,4	11,2	1,6	1,7	1,8	15,7	19,0	18,4
Totalt	6,9	6,9	8,3	1,7	1,9	1,8	12,6	14,6	15,9

Tabell 76 Högsta domstolen – målpuppfyllelse av domstolens egna satta mål

	90:e percentilen			
	Mål	2020	2021	2022
Dispensmål exkl. förtursmål	3,0	2,6	3,4	4,4
Dispenserade mål exkl. förtursmål	18,0	17,2	15,3	14,1
Extraordinära mål exkl. förtursmål	10,0	8,8	8,6	9,6

Tabell 77 Förvaltningsrätter – måluppfyllelse av regeringens verksamhetsmål

	Totalt exkl. förtursmål och migrationsmål 75:e percentilen Regeringens mål 6 månader		
Domstol	2020	2021	2022
Falun	9,5	9,1	9,9
Göteborg	6,8	7,9	6,1
Härnösand	15,1	12,7	5,1
Jönköping	9,3	9,0	9,8
Karlstad	7,3	6,4	6,3
Linköping	7,8	9,9	6,3
Luleå	8,1	5,1	3,8
Malmö	7,7	8,4	10,1
Stockholm	5,2	6,2	6,6
Umeå	7,9	5,6	3,7
Uppsala	10,3	11,9	10,7
Växjö	12,1	11,8	12,1
Totalt	8,1	7,8	7,9

Tabell 78 Migrationsdomstolarna –måluppfyllelse av regeringens verksamhetsmål

	Avlägsnandemål, ensamkommande barn 90 percentilen Regeringens mål 2 mån			Övriga avlägsnandemål 90 percentilen Regeringens mål 4 mån			Verkställighetsmål 90 percentilen Regeringens mål 1 mån			Övriga migrationsmål 90 percentilen Regeringens mål 5 mån		
Domstol	2020	2021	2022	2020	2021	2022	2020	2021	2022	2020	2021	2022
Göteborg	4,7	4,2	7,6	27,9	31,2	26,1	1,6	1,2	1,2	16,0	16,3	10,9
Luleå	4,6	2,8	1,3	11,7	8,2	7,2	0,5	0,5	0,5	7,2	5,4	4,1
Malmö	3,6	4,0	6,1	20,3	17,6	15,8	0,7	0,7	0,8	3,0	3,2	9,4
Stockholm	4,5	5,2	4,5	5,9	7,7	7,8	0,7	0,7	0,8	2,7	2,8	1,7
Totalt	4,6	4,2	5,2	22,8	20,1	23,0	0,9	0,9	0,9	4,4	5,2	6,8

Tabell 79 Kammarrätter – måluppfyllelse av regeringens verksamhetsmål

	Totalt exkl. förtursmål och migrationsmål 75:e percentilen Regeringens mål 6 månader		
Domstol	2020	2021	2022
Kammarrätten i Göteborg	5,8	5,2	5,8
Kammarrätten i Jönköping	6,2	8,0	8,7
Kammarrätten i Stockholm	16,6	4,9	7,6
Kammarrätten i Sundsvall	6,9	8,2	8,4
Totalt	8,7	5,8	7,0

Tabell 80 Migrationsöverdomstolen – måluppfyllelse av regeringens verksamhetsmål

90:e percentilen	Mål	2020	2021	2022
Totalt migrationsmål	2,0	1,8	1,6	1,5

Tabell 81 Högsta förvaltningsdomstolen – måluppfyllelse av domstolens egna satta mål

	Mål	2020	2021	2022
PT beslut (90:e percentilen)	6,0	5,0	5,5	6,3
Fullsuttna mål (75:e percentilen)	14,0	11,0	14,0	15,0

Tabell 82 Hyres- och arrendenämnderna – måluppfyllelse av regeringens verksamhetsmål

	Hyres- och arrendenämndsärenden* 75:e percentilen Regeringens mål 4 månader		
Hyres- och arrendenämnd	2020	2021	2022
Göteborg	4,2	6,3	4,7
Jönköping	3,6	5,4	3,0
Linköping	2,7	3,4	3,3
Malmö	3,5	4,8	3,6
Stockholm	17,1	16,6	11,2
Sundsvall	2,9	3,0	3,1
Umeå	3,3	8,4	11,0
Västerås	5,8	4,0	4,1
Totalt	6,3	10,7	7,3

* Samtliga ärenden exkl. avstående från besittningsskydd för bostad och lokal, medling av lokal och arrende, uppskov med avflyttning/avträde för lokal- och anläggningsarrende samt dispens av jordbruks- och anläggningsarrende.

Bilaga 2 Styckkostnader

Beräkningen av styckkostnader har förfinats och förbättrats i förhållande till tidigare års beräkningar. Kostnaderna beräknas utifrån fördelningsnycklar för arbetad tid för respektive personalkategori på anslagen, inom domstolen, liknande domstolar och domstolsslaget. Den uppdaterade beräkningsmetoden fördelar arbetad tid mindre schablonmässigt och på ett mer rättvisande sätt än tidigare metod. Styckkostnader för tidigare år har uppdaterats för att följa den nya beräkningsmetoden.

Styckkostnaderna beräknas utifrån tid redovisad vid domstolarna. Under 2022 har ingen tid redovisats vid tingsrätter och hovrätter med anledning av införandet av ett nytt systemstöd för brottmålshanteringen. Styckkostnaderna för respektive delmängder i dessa domstolsslag kan därmed inte fastställas individuellt för 2022, utan har räknats upp utifrån utvecklingen i domstolsslaget som helhet.

För 2022 har styckkostnaderna på många håll ökat kraftigt, särskilt för förvaltningsrätter och kammarrätter. Detta beror i huvudsak på ett minskat antal avgjorda mål.

Tabell 83 Styckkostnader per domstolsslag (kr)

Anslaget Sveriges Domstolar 1:5	2020	2021	2022	Förändring 2021-2022 (%)
Tingsrätter				
Genomsnittlig styckkostnad för ett mål och ärende	12 666	13 011	13 698	5 %
Twistemål exkl. gemensam ansökan	17 753	17 920	18 867	5 %
Brottmål	13 831	13 743	14 469	5 %
Miljömål	56 536	72 621	76 455	5 %
Fastighetsmål och PBL-mål	32 085	35 611	37 491	5 %
Konkurs och företagsrekonstruktion	13 105	13 258	13 958	5 %
Övriga domstolsärenden (inkl. utsokningsärenden)	4 360	4 501	4 738	5 %
Hovrätter				
Genomsnittlig styckkostnad för ett mål	31 136	31 079	32 046	3 %
Brottmål	54 798	54 803	56 508	3 %
Twistemål	43 939	33 813	34 865	3 %
Målkategorin övriga mål	10 531	9 401	9 693	3 %
Miljömål	47 802	65 264	67 294	3 %
Fastighetsmål och PBL-mål	34 274	44 737	46 129	3 %
Högsta domstolen				
Genomsnittlig styckkostnad för ett mål	20 190	18 501	19 331	4 %
Förvaltningsrätter				
Genomsnittlig styckkostnad för ett mål	7 493	8 179	9 496	16 %
Skattemål	13 265	14 069	14 546	3 %
Socialförsäkringsmål	10 248	11 510	14 503	26 %
Mål enligt socialtjänstlagen	4 306	4 776	5 831	22 %
Målkategorin övriga mål	6 753	6 188	7 218	17 %

Anslaget Sveriges Domstolar 1:5	2020	2021	2022	Förändring 2021-2022 (%)
Kammarrätter				
Genomsnittlig styckkostnad för ett mål	14 540	17 651	19 260	9 %
Skattemål	25 518	24 432	33 406	37 %
Socialförsäkringsmål	9 864	22 394	20 279	-9 %
Mål enligt socialtjänstlagen	7 193	7 832	9 628	23 %
Målkategorin övriga mål	14 373	14 428	17 084	18 %
Högsta förvaltningsdomstolen				
Genomsnittlig styckkostnad för ett mål	17 396	16 576	16 526	0 %
Hyses- och arrendenämnderna				
Genomsnittlig styckkostnad per ärende	2 943	3 201	3 436	7 %

Anslaget Domstolsprövning i utlänningsmål 1:4	2020	2021	2022	Förändring 2021-2022 (%)
Migrationsdomstolar				
Genomsnittlig styckkostnad för ett mål	10 019	10 742	11 959	11 %
Avlägsnandemål	35 153	42 280	41 696	-1 %
Verkställighetsmål	9 338	13 169	19 638	49 %
Övriga målkategorier exkl. avlägsnandemål och verkställighetsmål	4 639	5 008	6 909	38 %
Migrationsöverdomstolen				
Genomsnittlig styckkostnad för ett mål	7 800	9 470	9 198	-3 %
Avlägsnandemål	6 668	9 328	8 158	-13 %
Verkställighetsmål	6 231	8 106	13 609	68 %
Övriga målkategorier exkl. avlägsnandemål och verkställighetsmål	9 534	9 882	9 478	-4 %

Bilaga 3 Personalstatistik

Tabell 84 Medelantalet anställda*

		Ordinarie domare			Icke ordinarie domare			Notarie			Föredragande/beredn			Domstolshandläggare			Administration			Totalt		
		Kvinna	Man	Total	Kvinna	Man	Total	Kvinna	Man	Total	Kvinna	Man	Total	Kvinna	Man	Total	Kvinna	Man	Total	Kvinna	Man	Total
Högsta domstolen	2020	7	13	20	25	9	33	0	0	0	6	3	8	13	0	13	14	3	17	63	27	90
	2021	7	14	20	26	7	33	0	0	0	7	4	10	12	0	12	14	5	18	64	29	93
	2022	6	15	20	30	8	38	0	0	0	10	2	12	15	0	15	13	6	19	73	30	102
Hovrätterna	2020	142	102	244	372	159	530	0	0	0	24	7	31	140	8	148	81	40	121	759	316	1 074
	2021	153	107	260	368	161	529	0	0	0	26	8	34	143	9	152	83	39	123	773	323	1 096
	2022	170	109	279	357	170	527	0	0	0	28	8	36	145	13	158	90	42	131	790	340	1 130
Tingsrätterna	2020	306	287	593	131	72	203	434	266	700	108	33	141	989	92	1 081	267	229	496	2 235	978	3 213
	2021	316	301	617	135	74	209	476	255	731	107	37	144	975	90	1 064	266	239	505	2 275	995	3 269
	2022	326	294	620	140	72	212	540	216	755	97	42	138	963	88	1 051	269	233	502	2 334	944	3 278
Högsta förvaltningsdomstolen	2020	10	7	17	34	6	40	0	0	0	1	1	2	11	1	12	8	5	13	64	20	83
	2021	11	6	17	33	7	40	0	0	0	1	1	2	11	2	13	5	6	11	60	22	82
	2022	11	7	17	29	8	37	0	0	0	4	1	5	11	3	13	5	6	11	59	24	83
Kammarrätterna	2020	81	45	126	161	64	225	0	0	0	82	25	107	67	7	74	44	21	64	435	161	596
	2021	75	46	121	168	60	228	0	0	0	81	22	103	66	10	76	45	22	67	435	159	594
	2022	72	50	122	168	62	230	0	0	0	77	22	99	65	10	75	44	22	66	426	166	591
Förvaltningsrätterna	2020	135	90	225	78	30	108	150	61	211	506	130	636	320	35	355	102	47	149	1 291	393	1 683
	2021	135	85	220	69	36	104	154	67	221	473	132	604	295	34	329	101	48	148	1 225	400	1 625
	2022	130	81	211	65	34	98	176	68	244	418	118	536	284	33	317	96	43	139	1 168	375	1 543
Domstol totalt	2020	681	544	1 225	800	337	1 137	584	327	911	727	198	925	1 539	143	1 682	516	344	860	4 846	1 894	6 740
	2021	696	558	1 254	798	344	1 141	630	322	952	693	203	896	1 500	144	1 645	515	357	872	4 832	1 928	6 759
	2022	714	555	1 269	788	532	1 140	716	283	999	632	192	824	1 483	145	1 628	516	351	867	4 849	1 878	6 727
Domstolsverket**	2020	9	12	21	20	7	27	1	0	1	2	1	3	5	0	5	209	159	368	246	178	423
	2021	8	13	21	25	7	31	1	0	1	2	1	2	11	0	11	210	160	370	256	181	436
	2022	7	17	24	23	9	32	1	0	1	3	2	5	13	0	13	221	165	386	267	193	462
Hyres-och arrendenämnderna	2020	14	13	27	3	0	3	0	1	1	5	2	7	28	4	32	21	6	27	69	26	95
	2021	16	13	28	2	1	2	0	0	0	7	1	8	48	3	51	8	5	13	80	22	102
	2022	16	12	28	1	2	3	0	1	1	5	1	6	43	4	47	11	6	17	76	25	101
Rättshjälpsmyndigheten	2020	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	2	0	0	0	2	0	2	3	1	4
	2021	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	4	0	4	5	0	5
	2022	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	2	0	0	0	6	0	6	7	0	7
Sveriges Domstolar totalt	2020	704	570	1 273	822	344	1 166	585	328	913	735	201	936	1 571	147	1 718	748	509	1 257	5 164	2 098	7 262
	2021	720	584	1 304	824	351	1 174	631	322	953	703	204	907	1 559	147	1 706	737	522	1 259	5 173	2 131	7 304
	2022	738	583	1 322	812	363	1 175	717	284	1 001	642	195	837	1 539	149	1 688	754	522	1 276	5 201	2 095	7 296

* Antalet anställda är avrundat till heltal vilket kan påverka summeringarna.

** I siffran för Domstolsverket ingår anställda på domstolar som är med i Förstärkningsstyrkan, fackliga företrädare, anställda som arbetar delvis åt Domstolsakademien och viss säkerhetspersonal.

Tabell 85 Årsarbetskrafter*

		Ordinarie domare			Icke ordinarie domare			Notarie			Föredragande/beredn			Domstolshandläggare			Administration			Totalt		
		Kvinna	Man	Total	Kvinna	Man	Total	Kvinna	Man	Total	Kvinna	Man	Total	Kvinna	Man	Total	Kvinna	Man	Total	Kvinna	Man	Total
Högsta domstolen	2020	7	13	20	20	7	27	0	0	0	5	2	7	12	0	12	13	3	16	57	25	82
	2021	7	13	20	23	6	30	0	0	0	5	3	8	11	0	11	13	5	18	59	28	86
	2022	5	15	21	26	6	32	0	0	0	7	2	10	13	0	13	13	5	18	64	29	93
Hovrätterna	2020	130	95	225	120	65	185	0	0	0	22	6	28	126	8	134	73	39	112	471	213	684
	2021	146	97	243	130	66	196	0	0	0	22	5	27	128	9	137	75	39	114	501	217	717
	2022	159	101	261	122	73	194	0	0	0	23	8	30	127	12	140	77	40	117	507	235	742
Tingsrätterna	2020	287	287	574	125	68	193	398	254	652	92	30	122	836	84	920	242	206	448	1 979	929	2 908
	2021	298	298	596	125	68	194	437	248	686	83	33	116	831	84	916	238	216	454	2 013	947	2 960
	2022	307	290	597	131	68	199	503	213	716	73	36	109	816	79	895	233	217	450	2 064	902	2 966
Högsta förvaltningsdomstolen	2020	10	7	17	30	5	35	0	0	0	1	1	2	9	1	10	7	5	13	58	19	76
	2021	10	6	17	30	6	35	0	0	0	1	1	2	9	2	11	6	6	12	56	21	77
	2022	10	6	16	26	7	33	0	0	0	3	1	5	10	2	13	5	6	12	55	23	78
Kammarrätterna	2020	73	44	117	55	23	79	0	0	0	64	21	85	55	6	61	42	19	61	289	113	402
	2021	69	45	114	64	27	91	0	0	0	62	20	81	55	8	64	40	21	60	289	120	409
	2022	67	47	113	58	28	87	0	0	0	56	19	74	54	10	64	40	21	62	275	125	400
varav Migrationsöverdomstolen	2020	18	9	27	12	5	17	0	0	0	19	6	25	15	1	16	7	5	12	70	25	95
	2021	16	9	25	13	5	18	0	0	0	17	5	22	15	1	16	7	5	11	68	25	92
	2022	14	8	22	10	6	16	0	0	0	12	4	16	13	2	15	6	5	11	55	25	80
Förvaltningsrätterna	2020	126	85	211	75	29	105	138	59	196	385	117	502	271	32	303	98	46	144	1 093	368	1 461
	2021	126	82	208	62	33	94	142	62	204	369	116	485	244	31	275	100	49	148	1 042	373	1 415
	2022	124	78	202	60	34	94	163	63	226	312	105	418	235	31	266	95	43	137	988	353	1 342
varav migrationsdomstolarna	2020	53	34	87	29	11	40	49	22	71	169	48	217	117	12	129	44	21	65	460	148	609
	2021	51	32	83	24	12	36	51	23	73	160	42	203	102	11	114	44	22	66	432	142	574
	2022	45	27	72	21	12	33	60	20	79	120	34	155	88	11	99	38	17	56	372	121	493
Domstol totalt	2020	633	530	1 163	426	198	624	536	313	849	570	177	746	1 308	131	1 439	474	319	794	3 947	1 667	5 614
	2021	656	542	1 197	434	205	639	579	311	890	541	178	719	1 279	135	1 414	471	335	805	3 959	1 705	5 664
	2022	672	537	1 210	423	215	638	666	276	942	475	171	645	1 256	134	1 390	463	333	796	3 954	1 666	5 620
Domstolsverket**	2020	9	10	19	16	6	22	1	0	1	1	0	2	5	0	5	188	147	335	220	164	384
	2021	8	12	19	18	6	24	1	0	1	2	0	2	10	0	10	193	154	347	231	173	404
	2022	7	16	23	19	8	28	1	0	1	2	1	4	12	0	12	200	155	355	242	180	422
Hyres-och arrendenämnderna	2020	14	13	26	2	0	2	0	1	1	4	2	7	24	3	27	18	6	24	61	24	86
	2021	16	12	28	2	0	2	0	0	0	7	1	7	38	3	41	10	4	14	72	20	93
	2022	16	9	26	1	1	3	0	1	1	6	0	6	37	4	41	8	5	14	69	21	90
Rättshjälpsmyndigheten	2020	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	2	0	3	3	1	3
	2021	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	4	0	4	5	0	5
	2022	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	5	0	5	7	0	7
Sveriges Domstolar totalt	2020	655	553	1 209	444	204	647	537	314	850	576	180	755	1 337	133	1 471	683	472	1 155	4 231	1 856	6 087
	2021	679	565	1 243	453	212	666	580	311	891	550	179	729	1 327	138	1 465	678	493	1 170	4 268	1 898	6 166
	2022	696	563	1 259	443	225	668	667	277	944	484	173	657	1 305	138	1 443	677	492	1 169	4 272	1 868	6 140

* Antalet årsarbetskrafter är avrundat till heltal vilket kan påverka summeringarna.

**I siffran för Domstolsverket ingår anställda på domstolar som är med i Förstärkningsstyrkan, fackliga företrädare, anställda som arbetar delvis åt Domstolsakademien och viss säkerhetspersonal.

Tabell 86 Antal anställda per personalkategori 60 år eller äldre

	2020			2021			2022		
	Kvinna	Man	Totalt	Kvinna	Man	Totalt	Kvinna	Man	Totalt
60-64 år									
Ord domare	117	107	224	144	109	253	150	111	261
Icke ord domare	8	1	9	4	1	5	4	3	7
Föredr/beredn	9	3	12	14	2	16	18	2	20
Domstolshandläggare	138	8	146	133	11	144	122	7	129
Administration	91	34	125	86	34	120	86	43	129
Summa	363	153	516	381	157	538	380	166	546
65 år eller äldre									
Ord domare	19	54	73	18	61	79	24	54	78
Icke ord domare	1	8	9	2	8	10	3	8	11
Föredr/beredn	5	4	9	2	4	6	2	5	7
Domstolshandläggare	10	0	10	12	0	12	13	2	15
Administration	5	5	10	9	9	18	14	8	22
Summa	40	71	111	43	82	125	56	77	133
Totalsumma	403	224	627	424	239	663	436	243	679

Bilaga 4 Sidhänvisning till återrapporteringskrav

	Sidhänvisning
Återrapporteringskrav enligt regleringsbrevet	
Dömande verksamhet	
Domstolsverket ska redovisa resultatet av regeringens verksamhetsmål för omloppstider i den dömande verksamheten. Domstolsverket ska särskilt redovisa handläggningstider i mål där personer under 21 år står åtalade.	Sid 10 ff. Sid 25 och 34 f.
Beslutande och rättsvårdande verksamhet	
Domstolsverket ska redovisa resultatet av regeringens verksamhetsmål för omloppstider i den beslutande och rättsvårdande verksamheten.	Sid 10 ff.
Internationella uppdrag	
Domstolsverket ska redovisa omfattningen av och kostnaderna för sin verksamhet inom internationell civil krishantering i enlighet med regleringsbrev för 2022 avseende anslag 1:1, utgiftsområde 7.	Sid 113 f.
Domstolsverket ska redovisa sitt arbete gällande FN:s säkerhetsrådsresolutioner om kvinnor, fred och säkerhet med utgångspunkt från den nationella handlingsplanen på området.	Sid 113 f.
Tillståndsprövning enligt miljöbalken	
Domstolsverket ska redovisa effekten av och vilka resultat som arbetet med att säkerställa en effektiv tillståndsprövning enligt miljöbalken har lett till mot bakgrund av regeringens satsning på grön omställning. Redovisning ska bl.a. innehålla information om effekten på handläggningstider.	Sid 27
Utvecklad och effektiviserad verksamhet	
Domstolsverket ska redovisa det arbete som bedrivs och de åtgärder som vidtagits vid Sveriges Domstolar för att utveckla och effektivisera verksamheten. Myndigheten ska göra en bedömning av vilka effekter åtgärderna fått.	Sid 76 ff.
Allmänhetens förtroende	
Domstolsverket ska redovisa resultat av de åtgärder som vidtagits för att öka allmänhetens förtroende för domstolarna, inkl. åtgärder som vidtagits för att säkerställa att parter, målsägande och vittnen får ett bra bemötande och relevant information.	Sid 87 ff. och 79 ff.
Digitaliseringsinsatser	
Domstolsverket ska redovisa resultatet av de viktigaste digitaliseringsinsatserna som har genomförts under året. Rapporteringen ska även innehålla redogörelser för utvecklingsarbetet gällande digitala domstolsavgöranden. Vidare ska myndigheten redovisa vilka större framtida utmaningar inom digitalisering som har identifierats.	Sid 82 ff.
Rättsliga biträden	
Domstolsverket ska redovisa en analys över ersättningarna från anslaget 1:11 Rättsliga biträden m.m. under 2022 i jämförelse med utvecklingen från 2016 och framåt.	Sid 107
Domstolsverket ska redovisa de åtgärder som vidtagits i enlighet med myndighetens svar på regeringsuppdraget om att skapa bättre kostnadskontroll för anslaget rättsliga biträden.	Sid 107 f.
Övriga regeringsuppdrag	
Strategi för systematisk uppföljning av funktionshinderspolitiken	
Domstolsverket har, tillsammans med 27 andra myndigheter, i uppdrag att följa upp funktionshinderspolitiken 2021–2031 utifrån det nationella målet för funktionshinderspolitiken.	Sid 88 f.
Jämställdhetsintegrering	
Domstolsverket ska redovisa resultatet av arbetet med jämställdhetsintegrering med utgångspunkt i myndighetens inrapporterade inriktning för jämställdhet inom Sveriges Domstolar för perioden 2022–2025.	Sid 103

Redovisning enligt förordning 2000:605 om årsredovisning och budgetunderlag

3 kap. 2§: Om regeringen har beslutat en investeringsbudget eller en avgiftsbudget för verksamheten, ska myndigheten följa upp dessa och kommentera väsentliga avvikelser. Sid 117

3 kap. 3§: Myndigheten ska redovisa de åtgärder som har vidtagits i syfte att säkerställa att kompetens finns för att fullgöra de uppgifter som avses i 1 § första stycket. I redovisningen ska det ingå en bedömning av hur de vidtagna åtgärderna sammantaget har bidragit till fullgörandet av dessa uppgifter. Sid 95 ff.

7 kap. 3§: Uppgift ska lämnas om de anställdas frånvaro på grund av sjukdom under räkenskapsåret. Uppgift ska också lämnas om den andel av sjukfrånvaron som avser frånvaro under en sammanhängande tid av 60 dagar eller mer, sjukfrånvaron för kvinnor respektive män samt sjukfrånvaron för anställda i åldrarna 29 år eller yngre, 30–49 år och 50 år eller äldre. Sid 102

Uppgifter i Domstolsverkets instruktion

1 § Domstolsverkets uppgift är att ge administrativt stöd och service åt Sveriges domstolar och ska i fråga om dessa:

- i administrativt hänseende leda och samordna verksamheten för att skapa förutsättningar för en rättssäker verksamhet och se till att den bedrivs effektivt, Sid 76 ff.
- åstadkomma en ändamålsenlig resursfördelning, Sid 106
- vara en drivande och stödjande kraft i utvecklings- och kvalitetsarbete, Sid 76 ff.
- arbeta för god tillgänglighet och information när det gäller verksamheten, Sid 76 ff.
- arbeta för god samverkan dem emellan och med andra berörda myndigheter. Sid 76 ff.

1 a § Domstolsverket ska ansvara för utveckling av rättsinformation samt fullgöra de uppgifter som framgår av rättsinformationsförordningen (1999:175). Sid 81

1 b § Domstolsverket ska anmäla till Domarnämnden när det finns en ledig anställning som ordinarie domare eller som hyresråd i hyresnämnd som behöver tillsättas. Sid 97 f.

1 c § Domstolsverket är beredskapsmyndighet enligt förordningen (2022:524) om statliga myndigheters beredskap. Sid 93

Domstolsverket
Postadress: 551 81 Jönköping
Besöksadress: Kyrkogatan 32
036-15 53 00
domstolsverket@dom.se
www.domstol.se

